

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_200654

UNIVERSAL
LIBRARY

OSMANIA UNIVERSITY LIBRARY

Call No. **K81/K46R** Accession No. **K2958**

Author **కేశవ రెడ్డి . పి. న.**

Title **రాజా ముగ్గు**

This book should be returned on or before the date last marked below

ರ ಸ ಮು ಷಿ

ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಕವಿತಾಸಂಗ್ರಹ)

ಶವಿಗಳು

ಪಾಟೀಲ ಪುಟ್ಟಪ್ಪ
ಕುಮಾರ ವೆಂಕಣ್ಣ
ಎಸ್. ಅನಂತನಾರಾಯಣ
ಕಾವ್ಯಾನಂದ
ಅರ್ಚಿಕ ವೆಂಕಟೇಶ
ದೇಸಾಯಿ ದತ್ತಮೂರ್ತಿ
ಬಿ. ಜಿ. ಭಟ್ಟ

ಅ ಸೋಗಾಲ
ಪಿ. ವಿ. ಜೋಗಲೇಕರ
ಕೆ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ
ಈಶ್ವರ ಸಣಕಲ್ಲ
ಡಿ. ಎಸ್. ಕರ್ತಿ
ಎಸ್. ಬಿ. ಇಂಚಲ
ಅ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ

ಸಂಪಾದಕ

ಅ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ

ಅಧ್ಯಕ್ಷ "ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಲೇಖಕರ ಸಂಘ"

ಬೆಂಗಳೂರು ಶಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಲೇಖಕರ ಸಂಘ, ಬೆಂಗಳೂರು

ನುತ್ತು

ಕನಾಕಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಂದಿರ, ಧಾರವಾಡ

(ಕವಿತೆಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಹಕ್ಕುಗಳೂ ಕವಿಗಳಿಗೇ ಸೇರಿವೆ)

ಬೆಂಗಳೂರಿನ

ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಲೇಖಕರ ಸಂಘದ ಪ್ರಕಟನೆಗಳು

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕ : ಅ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ

೧. ಭಾರತ ಶಕ್ತಿ : ಕುಮಾರ ವೆಂಕಣ್ಣ
೨. ನನ್ನನ್ನು ನಾನೇ ಕಂಡೆ : ಅ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ
೩. ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಸಂ. ಅ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ
೪. ತಲೆಹರಟೆ : ನಾಡಿಗೇರ ಕೃಷ್ಣರಾಯ
೫. ವ್ಯಾಕ್ಸಂ ಗಾರ್ಕಿ : ಸಂ. ಅ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ
೬. ರಸಯುಷಿ (ಕವಿತೆ) : ಸಂ. ಅ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ
- * ೭. ರಷ್ಯಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇತಿಹಾಸ : ಡಿ. ತಾ. ಶರ್ಮನ್
- * ೮. ದುರಂತ ಚಿತ್ರಗಳು (ಕತೆ) : ಅರ್ಚಕ ವೆಂಕಟೇಶ
- * ೯. ಗಾರ್ಕಿಯ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ : ಎ ರಾಸ್ಕಿನ್
- * ೧೦. ತಾಯಿಮಣ್ಣು (ಕಾದಂಬರಿ) : ತ. ರಾ. ಸುಬ್ಬರಾಯ
- * ೧೧. ಶೀನಪ್ಪನ ಕೂಲಿ (,) : ಕುಮಾರ ವೆಂಕಣ್ಣ
- * ೧೨. ಫೂಳು-ಹೊಗೆ (,) : ಕೆ. ನಾಗೇಶರಾಯ

ಸದ್ಯದಲ್ಲೇ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತವೆ.

ಮುದ್ರಕರು
ಎಚ್. ಎಲ್. ಪ್ರಸಾದ್,
ಟೂಲ್ ಪೈಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ

ಮು ನ್ನು ಡಿ

ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯದ ಬೆಳೆ ಕಾಲು ಶತಮಾನದ್ದು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಚಂಪೂ ಶೈಲಿಯ ಶೃಂಗಲಯವನ್ನು ಕಳಚಿ ನಿಂತ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ಪಟ್ಟದಿಯೂ ಕಾಲಾನುಕಾಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ಶೃಂಗಲಯವಾಗುತ್ತ ಬಂತು. ಅದನ್ನು ಕಳಚಿ ಕನ್ನಡ ಜನತೆಯ ಭಂದಸ್ಸಾದ ತ್ರಿಪದಿಯನ್ನು ಸರ್ವಜ್ಞ ತನ್ನ ಪ್ರತಿಭೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹರಡಿದ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯ ಭಾರತವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬೇರುಬಿಟ್ಟು ತರುಣದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ನಿಂತು ಹೋಯಿತು. ಆದರೆ ಈ ಶತಮಾನದಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಹಡುವಣ ಕಡೆಯ ಬೆಳಕು ಕಂಡು ಬಂದಿತು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕವಿಗಳ ಸ್ವಚ್ಛಂದ ಭಂದಸ್ಸು, ಅಸರ ನೂತನ ವಿಚಾರಸಾಹಿತಿ, ಜನಮನವನ್ನು ಎತ್ತಿತ್ತೋರಿಸುವ ಅಸರ ಮನೋಭಾವ ಕನ್ನಡಿಗರ ಕಣ್ಮನಗಳನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿಯಿತು. ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಇನಿವಣ್ಣುಗಳನ್ನಾಯ್ದು ದಿವ್ಯವಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಸಿದರು. ಒಂದು ಕಡೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಗ್ರೀಕ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ವಿವಿಧ ವೈಖರಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಂಡು, ಕನ್ನಡವನ್ನು ಸವನವೋನ್ನೇಷ ಶಾಲಿನಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಯತ್ನ; ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕನ್ನಡಿಗರ ಬಾಳನ್ನೇ ಎತ್ತಿಹಿಡಿದು ಅವು ತೋರುವ ಸುಪ್ತಲೀಲಾ ವಿಲಾಸದ ವೈಖರಿಯನ್ನು ಜನತೆಗೆ ತೋರಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಯತ್ನ - ಹೀಗೆ ಎರಡು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಬೆಳೆಯಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಶ್ರೀಗಳಾದ ಮಾಸ್ತಿ, ಬೇಂದ್ರೆ, ಪುಟ್ಟಪ್ಪ, ವಿ.ಸೀ, ಸಾಲಿ, ಶಂಕರಭಟ್ಟ, ಅಸುರ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟರು. ಕಾವ್ಯದ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡಿಗರ ಜೀವನವಿಕಾಸವನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಂದ್ರೆಯನ ರಾಗಲೇ ಜನತೆಯ ಭಾಷೆ, ಭಾವನೆ, ಭಂದಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆಯ ಮುದ್ರೆಯನ್ನೊತ್ತಿದ್ದರು. ಶ್ರೀ ರಾಜರತ್ನಂ ಅವರು ತಮ್ಮ ಎಂಡಕುಡುಕನ ಪದ್ಯಗಳಿಂದ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಜೀವನಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟರು. ಕವಿಗಳು ಜನತೆಯನ್ನು ಬೆಳಗಿಸತೊಡಗಿದಾಗ ಅಸರನ್ನು ಬೆಳಗಿಸುವ ಸಾಹಿತ್ಯಸಾಧನ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಶ್ರೀ ಡಿ. ವಿ. ಗುಂಡಪ್ಪ

ನವರು ' ಕವಿಗಳ ಕವಿ ' ಯಾಗಿ ಪ್ರಗಲ್ಭ ಕಾವ್ಯಧಾಟಿಯನ್ನಾರಂಭಿಸಿದರು. ಜೀವನ ವೃಥಕ್ಕರಣ ಸಂಸ್ಕರಣಗಳನ್ನೇ ಗುರಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ವಿಚಾರ ವೈಭವವನ್ನು ಮೂಡಿಸಿ ಶ್ರೀ ಗುಂಡಪ್ಪನವರು ಈಚೆಗೆ 'ಮಂಕುತಿಮ್ಮನ ಕಗ್ಗ ' ವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನರಕವಿಗಳೊಂದಿಗೆ ನರಕವಿಗಳೂ ಹೇರಳವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಮುತ್ತಿದರು. ಕಾವ್ಯ ಬರೆಯುವುದು ಸುಲಭವೆಂದೋ, ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಶ್ರಮ, ನಿಷ್ಠೆ, ಚಿತ್ತೈಕಾಗ್ರತೆ ಬೇಕೆಲ್ಲವೆಂದೂ ಕನ್ನಡ ಬರೆಯಬಲ್ಲ ಅನೇಕರು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿ, ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹೊಸೆದು, ' ಸರಸ್ವತಿಯ ಗೋಪುರಿಯವ ' ಕವಿಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಕಾವ್ಯದ ಈ ಅತಿನ್ಯಾಪ್ತಿಯಿಂದ ಸುಭಗವಾದ ಗದ್ಯಶೈಲಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ತಗುಲಿತು. ಉತ್ತಮ ಸಾಹಿತಿಗಳಾಗುವ ಕುರುಹು ಮೋದಿನ ಕಿರಿಯರನೇಕರು. ಕವಿತೆ ಬರೆಯುವ ಚಾಸಲ್ಯಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಜೀವನವನ್ನು ನಿರರ್ಥಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು.

ಸುಮಾರು ಒಂದು ದಶಕದ (೧೯೩೦-೪೦) ಕಾವ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ ಡೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ವಸ್ತುಗಳು: ಮೂಬಳ್ಳಿಗ ವರ್ಣನೆ, ಅಪಕ್ಕ ವೃಂಗಾರ ವಿಲಾಸ, ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಕೊರಗು. ಜೀವನದ ಮುಂದೆ ಹಿರಿಯ ಗುರಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ನಾಡವರನ್ನು ಒಯ್ಯುವ ಸಬಲ ಮನೋಭಾವ, ಧೀಶಕ್ತಿಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾವ್ಯಗಳಿಂದ ಬೇಸತ್ತು ಕನ್ನಡಜನ ಕಾವ್ಯವೆಂದರೆ ಮುಖ ತಿರುಗಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಮತ್ತು ಗದ್ಯಶೈಲಿಯ ಪ್ರಚಂಡ ಪ್ರವಾಹ ಬಂದು ಕಾವ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ತಡೆಹಾಕಿತೆಂದೂ ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ.

ಈ ಘೋರ ಯುದ್ಧ ನಮ್ಮ ಜೀವನ, ವಿಚಾರ, ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ನಿಂತಿತು. ಬಾಳು ಒಂದು ಹೊರೆಯಾಗುತ್ತ ಬಂತು. ಇಂತಹ ರಾಕ್ಷಸೀ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬಾಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರಾಣಬಿಡುವುದು ಬೇರೆಂದು ಸ್ವೀಫನ್ ಟ್ವೆಂಚೆಂಟ್ ಸಿದ್ಧಸಾಹಿತಿಗಳು ಅತ್ಯದ್ಭುತ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿಗೂ ಯುದ್ಧದ ಶಬ್ದ ತಗುಲಿತು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಳಿನ ಹಾಹಾಕಾರ, ಜನತೆಯನ್ನು ಸುಲಿದು ಪ್ರೇತ ಮಾಂಸದಿಂದ ಬೆಳೆದು ಬಲಿಷ್ಠವಾಗುತ್ತಿದ್ದ

ಬಂಡವಾಳಗಾರ ಹೀನವರ್ತನೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಅಕ್ಷಮ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯಲೋಪ ಕವಿಗಳ ಸುಂದೆಯೂ ತನ್ನ ಬೃಹವಾಕಾರವನ್ನು ತಾಳಿ ನಿಂತಿತು. ಈ ಪ್ರಕಯದಲ್ಲಿ ಕವಿ ನಿರುತ್ಸಾಹಿಯಾಗಿ, ತನ್ನ ಸೋಲನ್ನೊಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಘಟನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಾಗಬೇಕೆ-ಅಥವಾ-ತನ್ನ ಅತ್ಯಬಲದಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಧೈರ್ಯ, ಕೆಚ್ಚು, ದುಃಖೋಪಶಮನಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೇ? ಎಂಬ ಮಹಾ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಂತಿತು. ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ಬೆಳೆಸಿದ ಕವಿಗಳು ಏಕೋ ಏನೋ ಕೈಕಟ್ಟಿ ಕುಳಿತರು; ಇಲ್ಲ, ಅವ್ಯಕ್ತ ಅಧ್ಯಾತ್ಮವಾದದಲ್ಲಿ ಮೃತರೆತು ಸಾಧುಸಂತರು, ಯೋಗಿ ತ್ಯಾಗಿಗಳ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿದರು. 'ದೇವರು ಬರಬೇಕಾದರೂ ಬಡವನಿಗೆ ಅನ್ನದ ರೂಪಿಸಿದಂತಲೇ ಬರಬೇಕು' ಎಂದು ಗಾಂಧಿಜಿಯವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಹಲಸರ ಕಿವಿ ಮೊಗಲಿಲ್ಲ. 'ಪವನವನಿಗೆ ದೇವರಿಲ್ಲ' ಎಂದ ಸ್ವಾಮಿ ವಿನೋಕಾನಂದರ ಸಿಡಿಲ ನುಡಿ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಮರಳುಹೋಯಿತು. ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲಾರದ ದೌರ್ಬಲ್ಯ, ಅದನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ ಸೂಕ್ತ ರಚನಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗದ ಅಳುಕು ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ತಲೆಬೋರಿತು.

ಕನ್ನಡ ನಾಡುಗಳಿಗೆ ವಿರಮುಖದ ಅಗತ್ಯವುಂಟಾಯಿತು. ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬೆಳೆದುಬಂದಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತ ಕಾಗ ನವೀಕೃತವಾದ ಅನಕಾರ ಕೊಡುವುದು ತಪ್ಪೆನಿಸಿತು. ಆದರೆ ಹಿಂದಿನ ಜಾತು ಹಿಡಿದು ಅದು ಬೆಳೆಯುವ ಹಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೊಸಬೆಳಕು, ಹೊಸನಿರೂಪ, ಹೊಸ ಚೈತನ್ಯ ಅವಕ್ಕೆ ಬೇಕೇ ಬೇಕಾಯಿತು. ೧೯೪೨ನೆಯ ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದುದಾದ ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ವ್ರಗತೀಲ ಲೇಖಕರ ಸಂಘ - ಬೆಂಗಳೂರು ಶಾಖೆ ಈ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿತು. ತನ್ನ ಮೊದಲನೆಯ ಪ್ರಕಟಿತ 'ಭಾರತರತ್ನ' ಯಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಆವಿಷ್ಕರಿಸಿ, ಒಂದು ರೂಪದ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಈ ವ್ರಯನ್ನ ಹೆಚ್ಚು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದು. ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯ ತರುಣ ಕವಿಗಳ ಹೃದಯ ಏಣಿಯೇ "ರಸಮುಷಿ". ಪದಿನಾಲ್ಕು ಕವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹೃದಯವನ್ನು ತೋಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನ್ಯಾಯ ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಅಂಧಕಾರ, ಅಜ್ಞಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಬದ್ಧವನ್ನು ಝಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಂಗಳ, ಕೇರಳ, ವಿಜಾಪುರಗಳಲ್ಲಿ ಅವ 'ಕೃತ್ತಿಮ

ಕ್ವಾಮ' ದ ಬಗ್ಗೆ ಜನಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ತಿಳಿವನ್ನು ನೀಡಿ 'ಅಂಜಬೇಡಿ-ಅಳುಕ ಬೇಡಿ-ನಾಳಿನ ಭಾರತ-ನಾಳಿನ ಜಗತ್ತು ನಿಮ್ಮದು-ನಾಳಿನ ವಸಂತಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಬರುವಿಗೆ ಇದು ನಾವು ಜಿಲ್ಲಿದ ಓಕಳಿ' ಎಂದು ಧೈರ್ಯ ಸ್ಥೈರ್ಯಗಳನ್ನು ತುಂಬಿದ್ದಾರೆ. ನವಜಗತ್ತಿನ ನಿರ್ಮಾಪಕರಾದ ಮಾರ್ಕ್ಸ್, ಲೆನಿನ್, ಗಾಂಧಿ, ಅಪ್ಪನ್ ಸಿಂಕ್ಲೇರ್, ಇಕ್ಬಾಲ್, ರವೀಂದ್ರ ಮೇಲ್ವಂಕ್ತಿಯನ್ನು ನೆನಪು ತಮ್ಮ ಭಕ್ತಿಯನ್ನರ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬೀವನದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಆನೇಕ ಮಹದ್ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಲೇಖಕರು ಮನಸ್ಸಿನ ಆನೇಕ ಪದರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ, ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತಾಗ ಅವರ ಮೇಲೆ ಆಕ್ಷೇಪಗಳ ಸುರಿಮಳೆ ಯಾಯಿತು. ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಅಜ್ಞಾನಾಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುಣಗಿಸುವ ಜ್ಞಾನ, ಸೌಂದರ್ಯ ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾದರೂ ಎಷ್ಟು ಹಳೆಯದಾದರೂ ನಮಗೆ ಬೇಡವೆಂದರು. ಹಳೆಯದೆಂದರೆ ಇವರಿಗಾಗದು-ರಾಜಸಾಯಣ ಮಹಾಭಾರತಗಳನ್ನು ಪ್ರಗತಿಶೀಲರು ತೆಗಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದರು ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳು. ಕ್ರೌಂಚ ಮಿಥ್ಯನ ಭಂಗವನ್ನು ಕಂಡ ಮಹಾಕವಿಯ ಹೃದಯ ರುಲ್ಲೆನಿಸಿ, ಅವನ ಕಂಠ ಅನುಕಂಪದಿಂದ ಉಬ್ಬಿ ದುಃಖಾಶ್ರು ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ಪ್ರವಹಿಸಿ, ಸಾಂತೀಕರಣವೇ ಮಹಾಕಾವ್ಯವಾಗಿ ಹರಿಯಿತು. ಕವಿ ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ನೋಡಿ 'ನಾನು ಕವಿತಿ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ' ಎಂದು ಅರ್ಥವ್ಯವಡುವಂತಾಯಿತು. ಈ ಅನುಕಂಪ, ಭಾವನುನೇಶ ಯಾರಿಗೆ ಬೇಡ? ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬೇಡ? ಯಾವ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬೇಡ? ಇಂತಹ ಎಷ್ಟು ಸಾವಿರ ಮಾನವ ಕ್ರೌಂಚಗಳು ಇಂದು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ ಬೇಡನ ಕೂರಂಭಿಗೆ ಸಿಲ್ವಿ ಘಾತನಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ - ಎಷ್ಟು ಅಕ್ಷ ಪ್ರೇಮದ ಗೂಡುಗಳೆಂದು ಭಿಸ್ತಿ ಭೂತವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ! ಒಬ್ಬ ಸಾಧ್ಯಿಯ ಮಾನರಕ್ಷಣೆಗೆ ವಾಸರ, ಭಲ್ಲೂಕಗಳು ಕೂಡ ಜಗಜ್ಜೇತ ರುವಣನ ಮೇಲೆ ಕತ್ತಿಹಿರಿದು ನಿಂತ ಕಥೆಯನ್ನು ಮಹಾಕಾವ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಅಂದು ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಬರೆದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕನಾದ. ಇಂದು ಹೊಟ್ಟೆಗಾಗಿ, ಬಟ್ಟೆಗಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಸಾಧ್ಯಿಯರ ಮಾನಾಪಹಾರವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ಜನ ತಾಯ್ತಂದೆಗಳು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಾಕಲಾರದೆ ವ್ಯಭಿಚಾರ ಗೃಹಗಳಿಗೆ ಮಾರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂದಿನ

ಸ್ವರವೇಕೆ ಏಳುತ್ತಿಲ್ಲ? ರಾಜನಾಯಣ, ಭಾರತಗಳು ಅಂದಿನ ಕಥೆಗಳಲ್ಲ-
 ಇಂದಿನ ಕಥೆಗಳೂ ಆಗಿವೆ. ಅಂದು ನಾವು ವಾಲ್ಮೀಕಿ ವ್ಯಾಸರಿಂದ ಕಂಡ
 ರಾವಣ, ಕುಂಭಕರ್ಣ, ದುರ್ಯೋಧನ, ದುರ್ಯೋಧನ ಎಲ್ಲ ಕಾಲಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿಗ
 ಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ರಾವಣ, ದುರ್ಯೋಧನರ ನೀಚಬಾಲನೆ, ಕ್ರೌರ್ಯ, ಸ್ವಾರ್ಥ,
 ರಾಜ್ಯದಾಹಗಳ ಪ್ರತಿದೋಷಗಳಾಗಿ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ವ್ಯಾಸರು ತಮ್ಮ ಲೇಖನ
 ಬಿಡುಗಡೆನ್ನು ಹಿಡಿದಿತ್ತಿ ನಿಂತರು. ವಾಲ್ಮೀಕಿಯು ಹೆಸರು ಮೆರೆಸುವ ಇಂದಿನ
 ಕವಿಗಳೆಲ್ಲ ಆ ಧೀರ ಮನೋಭಾವವನ್ನಾಯಿತು ? ಅಂದಿನ ರಾಮನ ಆದರ್ಶ
 ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುವ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಇಂದಿನ ರಾಮ - ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ಕಾಣ
 ದಾದನೆ ? ಅಂದಿನ ನಟಕೇಶನ ಆದರ್ಶದ ಕವಿಗೆ ಕೈತೋರಿಸುವ ಕವಿಗಳಿಗೆ
 ಇಂದಿನ ನಟಕೇಶ - ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳನೇಕೆ ?

ಪ್ರಾಚೀನ ಪುರಾಣ - ಕಾವ್ಯಗಳು ಅಂದಿನ ಜೀವನದ ಕನ್ನಡಿಗಳು.
 ಜೀವನವನ್ನು ತಿದ್ದುವುದಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವು ಮಾಡಿದ ಸೇವೆ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ.
 ಆ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಪ್ರಗತಿಶೀಲರು ನೆರೆತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಳೆಯದನ್ನು ನೆನಪಿ
 ಕೊಂಡು, ಅದರ ಗುಣಗಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಕೂಡುವುದು ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲದು, ಒಪ್ಪಿಗೆ
 ಯಾಗದು. ಅಂದಿನ ರಾಮನನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತ ಕುಳಿರೆ ಸಾಲದು. ಇಂದು
 ನಾವು ಉಂ ಕೋಟಿ ಜನ ಹೇಗೆ ರಾಮ-ಕೃಷ್ಣರ ಅವತಾರಿಗಳಾಗಬಹುದು
 ಎಂಬುದರ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ನಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಯ. ಪ್ರಗತಿಶೀಲರು ಅಜಿತರು,
 ಆಶಾವಾದಿಗಳು. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಕ್ರೌರ್ಯ, ಹಿಂಸೆ
 ತಾಂಡವವಾಡಿದರೇನು, ಮಾನವಾಂತರ್ಗತವಾದ ಪ್ರೇಮ, ದಯೆ, ಕರುಣೆ,
 ಅಹಿಂಸೆ ತನ್ನ ಪ್ರಭೆಯನ್ನು ಬೀರೇ ಬೀರುತ್ತದೆ. ನಿರಾಶೆಗೊಂಡು, ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ
 ಜೀಸತ್ತು, ಬದುಕಿಗಿಂತ ಸಾವು ಮೇಲೆಂದು ಮನಗುಂದಿ, ಕಳೆಗುಂದಿ ಕುಳಿ
 ತಿರುವ ನಾಡವರಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯ, ಆಸೆ, ಸತ್-ಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತುವುದು ನಮ್ಮ
 ಆಡ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಕವಿ ನಾಡಗುರು; ಅವನ ಕಣ್ಣು ನಾಡಿನ ಕಣ್ಣು; ಅವ
 ನಾತ್ಮ ಸರ್ವಭೂತಾತ್ಮ. ಕವಿಗೆ ಸ್ವಸ್ವರೂಪ ಜ್ಞಾನವಾಗಬೇಕು. ಲೋಕದ
 ವೃತ್ತಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವನ ಸ್ಥಾನಮಾನದ ಅರಿವು ಮೊದಲು ಅವನಿಗೇ ಆಗ
 ಬೇಕು. ಜೀವನದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು, ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅವನು ಗಂಡೆದಿ

ಯಿಂದ ಎದುರಿಸಿ ಅಜ್ಜಿಯನಾಗಬೇಕು. ಇದು ಪ್ರಗತಿಶೀಲರ ನೋಟ--
ಗುರಿ.

ಬಾಕನ್ನು ಬೆಕಸಬೇಕು, ಬದುಕಿಸಬೇಕು. ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ಬಂದ
ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು, ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು. ಭಾರತೀಯರು - ಕನ್ನಡಿ
ಗರು ಪುನುಪ್ಕರಂತೆ ಬಾಳಬೇಕು. ಈ 'ಉಸಿರಾಡುವ ಹೆಣ'ದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ
ಹೋಗಬೇಕು. ಕವಿ ಬಾಳ ಮೊದಲಿಗ, ಅವನ ಹಿರಿಯ ಜೀವನದ ಹೊನ್ನ
ನುಡಿಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಬರುವನು ವಿಸ್ತೃತವೂ ಪರಿಪೂರ್ಣವೂ ಆಗಬೇಕು.
ನಾಳಿನ-ನವಬಗ್ಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಭಾರತ ತನ್ನ ಯೋಗ್ಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿ
ಕೊಂಡು, ಜಗತ್-ಗುರುವಾಗಿ ಮೆರೆಯಬೇಕು. ಇದು ಪ್ರಗತಿಶೀಲರ
ಆದರ್ಶ.

ಈ ಕವಿತಾಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಕೊಟ್ಟ
ಎಲ್ಲಾ ಕವಿಗಳಿಗೂ ನಮ್ಮ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ಗೆ|| ಕುಮಾರ ವೆಂಕಣ್ಣ,
ಗೆ|| ಅರ್ಚಿಕ ವೆಂಕಟೇಶ ಎಲ್ಲ ಜಗಿಯಿಂದಲೂ ನೆರವು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.
ಅವರ ಸ್ನೇಹ, ಸೌಹಾರ್ದಗಳಿಂದಲೇ "ರಸಯುಕ್ತಿ" ರೂಪುಗೊಂಡುದು.
ಶ್ರೀ ತರೀಕೆರೆ ಶಿವಲಿಂಗಯ್ಯನವರು ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕಿಂತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಿರಿದೆಂದು
ಭಾವಿಸಿ ಪ್ರಕಾಶನದ ಹೊರೆ ಹೊತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂಪಾದಕ ಋಣಿ
ಯೆಂದು ಹೃದ್ಯೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತಾನೆ.

"ಆನ್ನ ಪೂರ್ಣ"

ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟರವುರಂ,
ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ

ಸಂಪಾದಕ.

ABOUT OURSELVES

Published by

All-India Progressive Writer's Association
BANGALORE BRANCH

and

Karnataka Sahithya Mandala
DHARWAR,

.....

ALL-INDIA PROGRESSIVE WRITERS' ASSOCIATION

General Secretary

SAJJAD ZAHEER (Bombay)

Joint Secretaries

BISHNU DEY (Bengal)

K. A. ABBAS (Bombay)

Bangalore Branch

President

A. N. KRISHNA RAO

Hon. Secretaries

KUMAR VENKANNA

KRISHNA RAO NADGER

Publications of the Bangalore Branch

1. BHARATHA SAKTHI (Blank Verse Play) Kumar Venkanna
2. NANNANNU NANE KANDE (I saw Myself) A. N. Krishna Rao
3. PRAGATISILA SAHITYA (A Sympostium) Ed : A. N. Krishna Rao
4. MAXIM GORKI (Commemoration Volume) Ed. A N Krishna Rao
5. THALEHARATE (Light Skits) Krishna Rao Nadger
6. RASA-RISHI (Anthology of Progressive Poetry, Ed :

A N Krishna Rao

In the Press

7. HISTORY OF RUSSIAN LITERATURE · T. T. SHARMAN
8. DURANTHA CHITRAGALU (Lives of the Working Class Folk) :
Archik Venkatesh
9. THAYI MANNU (A Rural Novel) : T R. Subba Rao
10. SEENAPPANA COOLIE (Proletarian Novel) : Kumar Venkanna
11. LIFE OF MAXIM GORKI · Comrade A. Roskin
12. SMOKE AND DUST (Novel on Factory Life) . K. Nagesha Rao

"Annapurna" Visweswarypuram, Bangalore City,
SOUTH INDIA

ABOUT OURSELVES

The Progressive writers' movement established at Bangalore in November 1943 has faced many detractors and hostile critics who chose to employ gross misrepresentation of progressive ideology as their missile. Depending on incorrect data and refusing to be convinced our critics have incessantly campaigned against us. But what it is that we stand for? We reproduce two extracts - one from the aims and ideals of the Central organisation and another from a learned contribution by one of Kannada Literary leaders. Re-orientation of ideas, evaluation of accepted dogmas, vitalisation of our life through literature has been our aim. The two extracts amply support our ideology and it is for our critics to open their eyes and see how one of our foremost leaders of thought Prof. B. M. Srikantia had the imagination to visualise the new revolutionary literature that was in the making. "Revolutionise, revitalise and take literature to the people" is the dominant note of Prof. Srikantia and we have put into practice his precept.

The critics want to 'hang the dog giving him a bad name.' They accuse us of being communists.

P. W. A and
Communism

We, writers of Karnataka do not belong to any political party and we refuse to be dragged into the cobwebs of party politics. Much as we admire the Communists, for their sincerity, self-sacrifice and

resolute patriotism we do not owe any allegiance to them nor do we belong to their or any other political party. Politics and literature are two channels for mass-contact and mass education. Ours is the path of literature and we maintain a live-interest in all political happenings because literature is universal and knows no taboos.

Our attitude towards classicism and tradition is purely rational. Much as we admire our age-old tradition we feel they should be re-interpreted to suit modern requirements and to solve new problems. Our insular position has undergone revolutionary changes and feudalism, which we so warmly hugged and which was the guiding principle of several of our religious and literary movements in the past, has decayed and crumbled. Our life is being closely hemmed into the lives of millions of our fellow beings throughout the world. A new world-order is being created and we want India to be a willing and prominent partner of that Commonwealth. We are not warm about insular and communal literature and we resent literature being exploited to suit the taste of a decadent civilisation. It must be maintained in its pristine form and be the spring of life to one and all.

Religious literature which forms the bulk of our traditional output should also be remoulded.

Religious Literature Only such literature as breeds good fellow-feeling, which is catholic, which is not vituperative and which

promotes universal brotherhood will be cherished by us. We should mercilessly remove the morass that has collected on our religious and secular literature and see that the mother plant does not decay or perish.

Trained by tradition our critics look askance at the new upsurge. They feel that we have come to destroy. It is true that we have come to destroy filth and garbage and retain all that is beautiful and noble in our country's past. But we do not want to hang on to the past. The past cannot be re-established. Our life cannot go back to the Vedas, Koran or the Bible. Mill, Burke, Rousseau, Marx, Sun Yat Sen, Lenin, Nehru have opened new vistas of thought. The new world order requires new contributions in tune with the cultural growth of each country.

It is a matter of great relief for us to express that these two years of incessant work has brought several leading Kannada intellectuals to see and appreciate our point of view. The President of the Twenty-ninth Kannada Sahitya Sammelan has given the right lead by asking writers to keep in close touch with the P.W.A. We are hopeful that ere-long writers in Karnataka will join us in greater numbers and help us to carve an indelible mark on the history of our times. We enjoin our compatriots to give up narrow - bickering and unite. We have to unite and present a formidable front to the several reactionary forces assiduously

undermining the noble destiny of our country. The Imperialist, the Fascist, the hoarder, the profiteer, the reactionary are our enemies and the enemies of the people. Let us fight them and their morbid communalism. Karnataka is torn asunder by its feudal monopolisers and communalists. Our politics has become a farce, our leadership a travesty and our social life an inane futility. The undying Karnataka should live, live as a compeer and it is for us the young to break the bonds of caste tyranny, feudal domination and aggressive capitalism and build a New Karnataka.

Let us recall the message of our beloved poet Rabindranath Tagore

"Come friend, flinch not, step down upon
the hard earth.
Do not gather dreams in the dusk
Storms are brewing in the sky, lightning
flashes are striking at our sleep
Come down to the common life.
The web of illusion is torn take shelter
within walls of rough stones "

"Rasa Rishi" the present collection, an anthology of Progressive poetry is the sixth of our publications.* Fourteen representative poets have been chosen and more than sixty verses included. Kumar Venkanna, journalist and prolific writer contributes delightful pen pictures

* Our other publications are "Bharathi Sakthi" by Kumar Venkanna; "Nanannu Nane Kande" by A. N. Krishna Rao, "Pragatisila Sahitya" Ed. A. N. Krishna Rao; "Tholeharate" by Nadgir Krishna Rao "Maxim Gorki commemoration Volume" Ed. A. N. Krishna Rao issued by the Bangalore Branch of the All India progressive writer's Association.

of proletarian life in South Canara. He reveals the poetry in the life of working-class people and the pictureseque existence of hawkers. As a study of types and excursion into folk-music these poems are a distinct contribution. Venkanna, who dedicated his pen to the cause of famine-stricken Bengal also writes on Bengal and Kerala. Bengal's plight has drawn revolutionary poems from V. C. Bhatt, K. Channabasappa, Ananthanarayan and Inchal. Ananthanarayan, one of our able Marxist theoriticians, answers the charges levelled against the Progressives by the anonymous versifier "Kavimitra". He severely criticises the bourgeois mentality and asks Kavimitra and his ilk to close down their ivory towers and come down to the masses. He also contributes a fine tribute to that Great American friend of humanity, Upton Sinclair. Sinclair's ceaseless efforts to draw humanity from the dense Jungle of capitalistic exploitation has been eulogised. Tributary poems on Karl Marx, Lenin, Gandhi, Kasthuraba, fourteen makers of modern Kannada Literature have been contributed by Sogal, Archik Venkatesh and Desai Dattamoorthy. Archik has to his credit a fine poem on human suffering brimming with vitality and hope. Human suffering on the social scale has been picturised by Kavyananda who lashes furiously at our die-hard conservatism and ego. Desai Dattamoorthy makes an inroad into folk poetry and models some of his poems on peasant metres. And one could see the poet making spasmodic efforts to shake off

the frustration that engulfs him. Speaking of folk poetry, Jogalekar Panduranga Rao contributes delightful little verses in the peasant three line metre (Thripadi) masterly employed by one of our great poets Sarvajna Sanakal, Channabasappa, Inchal, Kirkee and Patil Putapa, a fine band of progressive writers from Belgaum add their quota of fine poems. These poets breathe a fresh vigour into Kannada poetry, a rare service indeed. The present Editor translates for the first time fifty-one verses by Omar Khayayam from his original Rubaiyyats. An earlier translation was by Shri D. V. Gundappa, a distinguished poet who based his work on the translations of Fitz-Gerald.

This rich sheaf garnered from various gardens of Karnataka is the first representative poetic anthology in Kannada*. It introduces the work of the younger band of poets and marks a land-mark in the evolution of Kannada radical thought.

A. N. KRISHNA RAO

*Editor "Rasa Rishi" and President,
All India Progressive Writers' Association
(Bangalore Branch)*

* For a comprehensive analysis of Kannada Poetry please refer to A. N. Krishna Rao's forthcoming book "KANNADA POETRY THEN AND NOW"—A P.W. A. Publication.

INDIAN PROGRESSIVE WRITERS' ASSOCIATION

Radical changes are taking place in Indian society. The spirit of reaction, however, though moribund and doomed to ultimate decay is still operative and is making desperate efforts to prolong itself

It is the duty of Indian writers to give expression to the changes taking place in Indian life and to assist the spirit of progress in the country.

Indian literature, since the breakdown of Classical culture, has had the fatal tendency to escape from the actualities of life. It has tried to find a refuge from reality in spiritualism and idealism. The result has been that it has become anaemic in body and mind and produced a rigid formalism and a banal and perverse ideology. Witness its mystical-devotional obsession, its furtive and sentimental attitude towards sex, its emotional exhibitionism and its almost total lack of rationality.

It is the object of our Association to rescue literature and other arts from the conservative classes in whose hands they have degenerated so long; to bring the arts into the closest touch with the people; and to make them the vital organs which will register the actualities of life, as well as lead us to the future we envisage.

While claiming to be the inheritors of the best traditions of Indian civilisation, we shall criticise, in all its aspects, the spirit of reaction in our country; and we shall foster through interpretative and creative work, (with both Indian and foreign

resources) everything that will lead our country to the new life for which it is striving. We believe that the new literature of India must deal with the basic problems of our existence today—the problems of hunger and poverty, social backwardness and political subjection,

All that drags us down to passivity, inaction and unreason we reject as reactionary.

All that arouses in us the critical spirit which examine institutions and customs in the light of reason, which helps us to act, to organise ourselves, to transform, we accept as progressive.

The aims and objects of the Association are as follows :—

- (1) To establish organisations of writers to correspond with the various linguistic zones of India ; to co-ordinate these organizations by holding conferences and by publishing literature ; to establish a close connection between the Central and local organisations , and to co-operate with those literary organisations whose aims do not conflict with the basic aims of the Association.
 - (2) To produce and to translate literature of a progressive nature and of a high technical efficiency, to fight cultural reaction ; and in this way to further the cause of Indian freedom and social regeneration.
 - (3) To protect the interests of authors.
 - (4) To fight for the right of free expression of thought and opinion.
-

TRENDS AND AIMS OF NEW KANNADA LITERATURE

Prof B M. Srikantia in a valuable article on "Kannada Resurgent" to Mysore Census Report Vol. xxiii (1941) writes :

"Half a century of Kannada resurgent has thrown up trends and aims, which may be summarised up as a sort of writer's creed.

1. Revolutionise, socialise, humanise.
2. Rouse the men, women and children for Kannada in a re-unified Karnataka.
3. Publish and study critically the old classics. Broadcast the really good things in them into the future.
4. Reorganise the standard language; purify, strengthen and discipline it. Make it a fit vehicle for modern and ancient knowledge, and for a new literature of power.
5. Absorb world - culture - "the best that has been said and thought and done in the world" - in the great literatures of East and West. Let there be in Karnataka a few specialists in each to bring in light from all quarters.
6. With regard to our own Indian heritage, sift the true from the false, the universal from the local and temporary, deepen and refine and popularise it, so that a free, united happy India may come into being and take her place among the nations.

7. Establish a living catholic taste. Experiment in freedom. Work out old things and new in a sympathetic imagination, to ennoble and enrich the human spirit. Steep yourself in life and the great masters. Remember "A good book is the precious life-blood of a master spirit"
8. No more meaningless conventions or flourishes for pedants. Write for the people, simply, sincerely, strongly. Give them the truth you see, fearless in the interpretation of life and frank in the faith needed for a life in God - in goodness, truth and beauty. Cultivate the garden of your fathers afresh for the fruits of the reborn spirit."

ಪ ರಿ ನಿ ದಿ

	ಪುಟ	
೧. ಮುನ್ನುಡಿ : ಸಂಪಾದಕ	...	iii
೨. About Ourselves-- <i>Editor</i>	...	xi
೩. Indian Progressive Writers' Association	...	xvii
೪. Trends and Aims of New Kannada Literature -- <i>Prof B. M. Srikantia</i>	...	xix
೫. ಪಾಟೀಲ ಪುಟ್ಟಪ್ಪ : ಪ್ರಾರ್ಥನೆ	..	೦
೬. ಕುಮಾರ ವೆಂಕಣ್ಣ		
i ಆಲದ ಮರ	...	೨
ii ಕೋಳಿನಮರಿ	...	೪
iii ಕುಂಕುಮ	...	೫
iv ಕಲಾಯಿ	..	೬
v ಬೂಟು ಪಾಲೀಶ್	..	೭
vi ಜಂಬಿಲೀ	೮
vii ಬಳೆಗಾರನು ಬಂದ	...	೧೦
viii ಅರೆಂಜ್-ಬೊಂಬ್ಯಾ ದ್ರಾಕ್ಷಿ	..	೧೨
ix ಬೆಕ್ಕು	೧೩
x ವೇರಿ ಬ್ಯಾಲಿ	೧೪
xi ಒಂದೂವರೆ ಅಣೆ	...	೧೫
xii ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ	೧೬
xiii ಕೊಡ ತೆಗೆಯಲಿ ಕುಂಟೆ	...	೧೭
xiv ರೈತ ಹೆಣ್ಣು	...	೧೮
xv ದೋಣಿಯಾಳು	೨೦
xvi ನಾಗನ ಕಲ್ಲು	೨೧
xvii ಗಾರ್ದಬಾ	೨೨
xviii ಲೇಲೇಲೆ	೨೩
xix ಕೇರಳ	೨೫
xx ಬಂಗಾಳ	೨೮

೩. ಅನಂತನಾರಾಯಣ, ಎಸ್.

i	ವ್ಯರ್ಥಾಭಾಷ	೩೨
ii	ಸಿಂಕ್ಲೇರನಿಗೆ	...	೩೬

೪. ಕಾವ್ಯಾನಂದ

i	ಕನ್ನಡದ ಬೆಳೆ	...	೪೦
ii	ಏಷ್ಯಾ	...	೪೨
iii	ನೂನವ ಸಮಾಜ	..	೪೪

೫. ಅರ್ಚಿಕ ವೆಂಕಟೇಶ

i	ಗಾಂಧಿ	...	೪೮
ii	ಬಾ-ಅವರಿಗೆ	.	೪೮
iii	ಓ ! ಪರಾತ್ಪರ ಶಕ್ತಿಯೇ !	.	೪೯
iv	ಜನರು ಜನರ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ	೫೦
v	ಅದಕಂತ್ಯ ತನನು ಹಾಡೋಣ !	...	೫೦

೬. ದತ್ತಮೂರ್ತಿ ದೇಸಾಯಿ

i	ನನ್ನ ದೀಪಾವಳಿಯ ಹದಿನಾಲ್ಕು ದೀವಗಳು		೫೫
ii	ಕ್ರಾಂತಿ ಧೀರಾ	.	೫೮
iii	ಬೀರೆ	.	೫೯
iv	ಶಿವನೇ ಬಲ್ಲ	೬೦
v	ಗುಟ್ಟು	..	೬೧
vi	ಬಾ ಒವರ್ಮಾ ನೈ ಕೊಡವಿ	..	೬೩

೭. ವಿ. ಜಿ. ಭಟ್ಟ

i	ಬಂಗಾಲ	...	೬೫
ii	ನಮ್ಮವರು	...	೬೬
iii	ಬುಗ್ಗೆ	೬೮

೮. ಅ. ಮೋಗಾಲ

i	ಕಾರ್ಯ ನೂರ್ಕ್ಯಾನ್	...	೭೦
ii	ಲೆನಿನ್	...	೭೨
iii	ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನ್ ಹಮಾಲಾ	೭೪

೧೩. ಜೋಗದೇವರ ಪಾಂಡುರಂಗರಾಯ		
i ಮರ್ನುಜ್ಜನ ವಚನಗಳು	೭೫
೧೪. ಕೆ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ		
i ಇಕ್ಕುವಂ ನಮ್ಮೊಡಲ ಕೊಳ್ಳಿ	..	೮೦
ii ಎಚ್ಚರಿಕೆ	..	೮೩
iii ಓ ! ಏಳಿ ! ಎದ್ದೇಳಿ ! ಬನ್ನಿ ನೂಡುವ ಧಃಳಿ	...	೮೫
೧೫. ಕುಶ್ವರ ಪಣಕಲ್ಲ		
i ಓ ತಾಯೆ, ಭೂದೇವಿ !	..	೮೮
೧೬. ಡಿ. ಎಸ್. ಕರ್ಕಿ		
i ಮೂಡಿ ಬಂದುದೆ ನೊಗಸು	...	೮೯
ii (ಬರಲಿರುವ) ಯುಗಾದಿ	೯೦
೧೭. ಎಸ್. ಡಿ. ಇಂಚಲ		
i ದುರ್ಭಾಗ್ಯ ಬಂಗಾಲ	೯೨
೧೮. ಉನುರನ್ನ ರುಬಾಯಿಯಾತ್		೯೪
೧೯. ಅ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ		
i ಉನುರನ್ನ ರುಬಾಯಿಯಾತ್	೯೬
೨೦. ಪಾಟೀಲ ಪುಟ್ಟಪ್ಪ		
i ಕಾಲನಿಗೆ ಕಿನಿಮಾತು	೧೦೭
ii ಸಮರ್ಪಣ	೧೦೮
೨೧. ಕವಿಗಳ ಪರಿಚಯ	೧೦೯
೨೨. ಗ್ರಾಮ್ಯ ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥ	೧೧೬
೨೩. ಪ್ರಕಟನೆಗಳು	೧೧೭

ರ ಸ ಮು ಸಿ

ಪ್ರಾರ್ಥನೆ *

ಮನದ ಅಂಜಿಕೆಯು ಹರಿದು
ತಲೆಯು ಎತ್ತರದಿ ನಿಮಿರಿ ಮೆರೆದು
ಜ್ಞಾನಸಿಂಧು ಸ್ವಚ್ಛಂದದಲಿ ಚಲಿಸುವಲ್ಲಿ
ನನ್ನ ನಾಡು ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯಲಿ, ಎಚ್ಚರಾಗಲಿ !
ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ ಮಾತಿಗೂ
ಕನಲಿ ಕದನಹೂಡಿ ಹೋಳು ಹೋಳಾಗಿ
ನೀಳುಹೋಗುವಂತೆ ಅಮೃತ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ
ನನ್ನ ನಾಡು ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯಲಿ, ಎಚ್ಚರಾಗಲಿ !
ನಿಜದ ಅಂತರಂಗದಿಂದ
ಮಾತು ಚಿಮ್ಮಿಬಂದು, ಅವಿರತ ಸಾಧನೆ
ಪೂರ್ಣತೆಯೆಡೆಗೆ ತನ್ನ ತೋಳ ಚಾಚಿರುವಲ್ಲಿ
ನನ್ನ ನಾಡು ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯಲಿ, ಎಚ್ಚರಾಗಲಿ !
ನಿರ್ಮಲ ವಿಚಾರಗಂಗೆ
ಮೃತರೂಢಿಯ ಒಣ ಮರಳುಗಾಡಿನಲಿ
ತನ್ನ ದಾರಿಯನು ತಪ್ಪಿ ಶೂನ್ಯವಾಗದಲ್ಲಿ
ನನ್ನ ನಾಡು ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯಲಿ, ಎಚ್ಚರಾಗಲಿ !
ನಿನ್ನ ದಯೆ ಕರುಣೆಯಲಿ
ಮನವು ಅರಳಿ ವಿಕಸಿತಮಾಗಿ ನೆಮ್ಮದಿಯ
ಆಚಾರ ವಿಚಾರದಲಿ ನಡೆವಂಥ ಸ್ವರ್ಗದಲಿ
ನನ್ನ ನಾಡು ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯಲಿ, ಎಚ್ಚರಾಗಲಿ !

...ಪಾಟೀಲ ಪುಟ್ಟಪ್ಪ.

'Where the mind is without fear
and the head is held high.'

—ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರ

ಆಲದ ಮರ

ಇಸ್ವತ್ತು ವರ್ಷದಾ ಕತೆಯನರಿತಿಹೆ ನಾನು
ನಾ ನಿನ್ನ ಕಂಡುದೀ ಕಾಲ
ನನತಂದೆ ಹೇಳಿದಾ ಅವನ ಬಾಳನು ನೀನು
ಕಂಡಿರುವೆಯೆಂದು-ಅದು ಜಾಲ !

ನನ ಅಜ್ಜ-ಆಹ ! ಹಲ್ಲಿನ್ನು ಮೂಡದ ಶಿಶು
ಎಲೆ ಜಜ್ಜಿ ಮೆಲ್ಲುತ್ತ ನುಡಿದ
“ನಾನು ಈ ಮರ ಏರಿ ಕೊಂಬೆಗಳ ಕಿತ್ತಾಳೆ
ನನ ತಂದೆ ಕೆಳಗಿದ್ದೆ ದುಡಿದ ”

ಹಳ್ಳಿಗೌಡನ ಗಣನೆ, ಶಾಸನಗಳೇನಿಲ್ಲ
ನೂರ ಮೇಲೈವತ್ತು ವರುಷ
ಕಂಡೆ ನೀ. ಆದರೂ ಅಳಿವ ಭೀತಿಯದಿಲ್ಲ
ನೀ ನಮ್ಮ ನಗರದಾ ಪರುಷ

ಎನಿತೊ ಮಕ್ಕಳು ನಿನ್ನ ಹೆಗಲೇರಿ ಬಿದ್ದರೊ
ಅಲ್ಲೆ ಓದನು ಓದಿ ನಲಿದು
ಪಂಡಿತರೊ ಮಾಸ್ತರರೊ ಹಳ್ಳಿಯಾ ಗೌಡರೊ
ನಗರ ನ್ಯಾಯನ ಹಿಡಿದ ಜನರು.

ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಂತೆ ಹಬ್ಬಿದೆ-ಉಬ್ಬಿ ಬಾಳಿರುವೆ
ಬೀಳ ಬಿಟ್ಟೆಹೆ ನೆಲಕೆ ಮುಟ್ಟಿ
ನಿನ್ನೆ ತೂಗಿದ ಹಗ್ಗ ಇಂದು ನಿನಗಾಧಾರ
ಇದು ರಾಜತಂತ್ರದಾ ಮುಷ್ಟಿ.

ಕೋಳಿ ಮರಿ

ಕೋಳೀ...ಕೋಳಿಮರಿ !

ಕೋಳಿ ಮರಿ ಬೇಕೆ; ಕೋಳಿ ಮರಿ !!

ಜೀವಿಯ ಜೀವಿ ತಿನ್ನುವ ಕಾಲ
ಒಬ್ಬನ ಮಡಿಸುವುದೊಬ್ಬನ ಜಾಲ
ಜೀವಿಯ ಮಾರುವ ಜೀವಿಗಳತುಲ
ಜಗನೇ ಅನ್ಯಾಯದ ಮೂಲ !

ಜನತೆ ಜನತೆಯಾ ಜೀವನ ಹಿಂಡಿ
ಧನ ಕೂಡಿಸಿ, ಸಂಸಾರದ ಬಂಡಿ
ಹಾರಿಸಿ, ಓಡಿಸಿ, ಸಾಗುತ್ತಲೆರಲು
ಎಲ್ಲಿದೆ ಜೀವದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ?

ದೇವನಿರುವನೇ - ಇದ್ದರೆ ಎಲ್ಲಿ ?
ಪ್ರಾಣಿಕೋಟಿಗಳ ಮಾರುವನೆಲ್ಲಿ ?
ಇಲ್ಲದಿರೇಕೆ ನೀತಿಯದಿಲ್ಲ ?
ಬೇಕಿಲ್ಲವೆ ಇದಕೆನ್ನು ಕೊನೆ ?

ಕೋಳಿ ಮರಿಗಳಿವೆ ಬಾತುಗಳಿಲ್ಲವೆ
ಕಡಿಮೆ ದರವು ನೀವ್ ಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆ ?
ಕೋಳಿ ತನ್ನ ರುಚಿ - ನೀವರಿತ್ತಿಲ್ಲವೆ ?
ಬನ್ನಿರಿ ಕೊಳ್ಳಿರಿ ಕೋಳಿಮರಿ.

ಕುಂಕುಮ

ಕುಂಕುಮ ಬೇಕಮ್ಮಾ - ಕುಂಕುಮ
ಕುಂಕುಮ ಬೇಕಮ್ಮಾ ?
ಕೊಳ್ಳಿರವ್ಮಾ ತಡಮಾಡದೆಲೆ

|| ಪ ||
|| ಅ. ಪ ||

ಮುತ್ತೈದೇತನ, ಗರತಿಯ ಕುರುಹನು
ಬಾಳ್ವೆಯ ಬೆಳಕನು—ಕತ್ತಲೆಗಳನು
ಭಾಗ್ಯವತಿಯೆ ವಿರಹಿಯೆ ಎಂಬುದನು
ಲೋಕಕೆ ತೋರುವ ಮಾಂಗಲ್ಯವನು—

ನೀಲಾಕಾಶಕೆ ಚಂದ್ರನೆ ಚಂದ
ಲಲನೆ ಲಲಾಟಕೆ ಕುಂಕುಮ ಅಂದ
ಸಿರಿತನ ಬಡತನ ಯಾವುದೆ ಇದ್ದರು
ಮಾನಿನಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಬೆಳಗುವ ಸೊಡರು

ಕಲಾಯಿ

ಕಲಾಯೀ
 ಪಾತ್ರೆ ಕಲಾಯಿ.....||

ಭಸ್ಮವಿರದ ಶಿವಭಕ್ತನಿಲ್ಲ
 ಭಸ್ಮವಿರದ ನವತರುಣಿಯಿಲ್ಲ
 ಭಸ್ಮವಿರದ ಪಂಡಿತ ಬದುಕಿಲ್ಲ
 ಭಸ್ಮ-ಭಸ್ಮ-ಭಸ್ಮ.

ರಸ ವಿಷವಾಗುವುದಂತೆ ಅದನು
 ಕಲಾಯಿ ಇಲ್ಲದ ಪಾತ್ರೆಯಲಿರಿಸೆ
 ಪಾತ್ರ-ಅಪಾತ್ರ ಕಲಾಯಿ ನಶಿಸೆ
 ಕಲಾಯಿ-ಕಲಾಯಿ-ಕಲಾಯಿ.

ಕುಂಟು ಕಾಲಿಗೆ ಬೂಟು ಕಲಾಯಿ
 ಕುರುಪಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಸೀರೆ ಕಲಾಯಿ
 ಕಟುಕನನುಳಿಸೆ ಖಾದಿ ಕಲಾಯಿ
 ಸತ್ಯ-ಮಿಥ್ಯ-ನಿತ್ಯ.

ಜಾತಿ ಕಲಾಯಿ ಅನೀತಿಯ ಜಗಕೆ
 ಧನವು ಕಲಾಯಿ ಪಶುನೀತಿಯ ಜನಕೆ
 ಪಾತ್ರೆ ಕೊಡಿರಿ ಹೊಸತಾಗಿಸಿ ಕೊಡುವೆ
 ಕರ್ಮ-ಮರ್ಮ-ಧರ್ಮ.

ಬೂಟು ಪಾಲೀಶ್

ಬೂಟು ಪಾಲೀಶಾ ಬಾಬು ಬೂಟು ಪಾಲೀಶಾ—
ಜೀತಕಾಗಿ ಈ ಜೀವಿ ಬಂದಿದೆ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸೆ ಬಾಬೂ ||

ಹೈದಯವಿರದ ಜನ ತುಂಬಿದೆ ಜಗದಿ
ಉದಯವಿಲ್ಲ ಇನ್ನೂ ನನ ಮನದಿ
ಬಾಳ ಬೆಳಗೆ ದುಡಿವೆನು ದಿನದಿನದಿ

ಏನು ಚಂದ ಈ ಪಾದ - ವೇವರು !
ಕಂಡಿಲ್ಲವು ಇದೂ ಎಂದಿಗು ಬೆನರು
ತುಂಬಿದೆ ಸಾಗರ ನನ ಕಣ್ಣೀರು !

ಬೆಳೆಗಿದೆ ಉಡಿಗೆ ಬೆಳೆದಿದೆ ಚೀಲ
ಉಡುಗಿದೆ ಒಳಗೆ ಕತ್ತಲ ಜಾಲ
ಬೆಳಗುವೆ ಬೂಟು—ನೀಡಿರಿ ಕಾಲ !

ತಂಗಿ ತಂಗಿದಳು ತಾಯ ಮಡಿಲಲಿ
ತಂಗಿ ನಿಂತೆನೀ ಜಗದ ಕಡಲಲಿ
ತಂಗಿ ಕೊಳ್ಳಿ ನನ, ಬಾಳು ಬೆಳಗಲಿ.

ನಾಸಿರ ಪಾದ-ಮಸ್ತಕ ಕಂಡೆ
ಬಂಧುಭಾವ ಹಿರಿತನಗಳ ಬಂಡೆ
ಜೀತದಲ್ಲೆ ನಾ ಎಲ್ಲವ ಕಂಡೆ.

ಬಿಳಿಯದು ಮೆಟ್ಟಿತು, ಕಂದು ಕುಟ್ಟಿತು
ಬಂಧುವೆನ್ನಲದು ಲತ್ತೆ ಕೊಟ್ಟಿತು
ಸಂಕಲೆಯಳಿಯದೆ ದೇಶ ಕೆಟ್ಟಿತು

ದುಡಿನನ ಕೈ ಮನ ತನು ಬಂಗಾರ
ಅನನ ದುಡಿತ ದೇಶದ ಸಿಂಗಾರ
ಬೂಟ ಬೆಳಗುವೆ ಅದು ಶೃಂಗಾರ

ಜಂಬಿಲೀ

ಜಂಬಿಲೀ

ಜಂಬಿಲೀ ಬೀಕೇ ಜಂಬಿಲೀ... ||

ಈ ನಗರದಲಿ

ನಿಮ್ಮವರಿಂದಲಿ

ರಚಿತವು ; ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನು ತುಂಬೆ

ತಂದಿಹೆಸಿಸರಾ ಚೆಲುವೇನೆಂಬೆ

ಜಂಬಿಲಿಗಳಲಿದು ಹಿರಿದರಸು !

ನೀವ್ ಬೆಲೆವೆಗ್ಗಳ

ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ

ಕೊಳ್ಳಲವುಗಳನು ಜತನದೆ ತುಂಬಲು

ಪಾತ್ರೆ ಇರದಿರೆ ಇಹುದೆ ಹುರುಳು ?

ದೇಹವಿರದಿರೆ ಆತ್ಮಕಿಮದೆ ಎಡೆ ?

ದೇಹವಿಲ್ಲದೆ

ಆತ್ಮವೆಲ್ಲಿದೆ

ಜಂಬಿಲಿ ಇರೆ ಸಾಮಗ್ರಿಯ ರಕ್ಷಣೆ

ದೇಹ ಬಲಿತು ಇರೆ ಆತ್ಮದ ಘರ್ಷಣೆ

ದೇಹಕು ಜಂಬಿಲಿಗೂ ಸಮತೆ !

ಪ್ರಾಣಪಕ್ಷಿಯು

ಹಾರಲು ದೇಹವು

ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲದ ಜಂಬಿಲಿ. ನನ್ನದಿದು

ಸಾಮಗ್ರಿಯು ಮುಗಿದರು ಮುಗಿಯದುದು.

ದೇಹಕಿಂತ ಮೇಲಿನದೀ ಜಂಬಿಲಿ.

ಯೋಲಿಸೆ ಜಂಬಲಿ

ದೇಹಕೆ; ಕನಲಿ

ಸಿಟ್ಟಾಗದೆ ಇರಿ: ದೇಹಗಳೆಲ್ಲಾ

ಒಂದೇ ತೆರ ಮಾನವರೊಳಗೆಲ್ಲಾ

ಧನಿಕ-ಬಡವ ಭಾವನೆ ಬೇರೆಲ್ಲ.

—:—

* ಓಲೆಗರಿಯ ಚಾಪೆಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಬುಟ್ಟಿ.

ಬಳೆಗಾರನು ಬಂದ

ಬಳೆಗಾರನು ಬಂದ - ಬೀದಲಿ

ಬಳೆಗಾರನು ಬಂದ ||

ಬಳೆ ಬೇಕೇ ಬಳೆ-ತರೆಹವಾರಿ ಬಳೆ

ಬಳೆಗಾರನು ಬಂದ

ಹೊರುತಲಿ ತರತರ ಹೊಳೆವ ಗಾಜುಬಳೆ || ಬಕ್... ||

ತನ್ನದೆ ಆದ ಜಾಣ್ಮೆಗಳಿಂದ

ಕುಪ್ಪಿಯ ಚೂರು-ಗಾಜುಗಳಿಂದ

ಬಳೆಗಳ ಮಾಡಿ ಬುಟ್ಟಿಯಲಿಟ್ಟು

ಹೊರುತಲಿ ಹೆಗಲಲಿ-ತಲೆಮೇಲಿಟ್ಟು

ಬಳೆಗಳ ಮಿಂಚನು ಚೆಲುವನು ಕಂಡು

ಹೊಗುತಿರೆ ಬೀದಲಿ ಬಳೆಗಳ ಗಂಡು

ಸ್ತ್ರೀಯರು ಕಣ್ಣನ್ನರಳಿಸಿ ಕಂಡು

ನಿಲ್ಲಲು-ನಿಲುವುದು ಮಕ್ಕಳ ದಂಡು

ಲಂಗವತೊಟ್ಟ, ಐದರ ಬಾಶ

ಅಂಗಿತೊಡದ ಹಸುಕೂಸು-ಕಮಲೆ

ಬಾಗದ ಬೆನ್ನಿನ ಅಡುಗೂಲಜ್ಜಿ

ಇಣುಕುವಳೂಮ್ಮ ಎಲೆಯನು ಜಜ್ಜಿ

ಮಕ್ಕಳು - 'ಬಳೆಗಾರನು ಬಂದಮ್ಮ'

ಎನ್ನಲು ತಾಯಿ 'ಭೂ-ಅವ ಗುಮ್ಮ'

ಎನ್ನುವ ಕೆಲರು - ಬರಲೆಂಬವರು

ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸೊಬಗೆ ಅವನುಣಿಸು.

ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಗಳು ಎಲ್ಲರು ನೋಡೆ
ತಾಯೊಬ್ಬಳು ಮುಂದಕೆ ಕೈ ನೀಡೆ
ಮೃದು ಎಳೆ ಕೈಯನು ಮೆಲ್ಲನೆ ಒತ್ತಿ
ಬಳೆ ತೊಡಿಸುವನವ ಜಾಣ್ಮೆಯಲಿ !

ಆರೆಂಜ್-ಬೊಂಬ್ಯಾ ದ್ರಾಕ್ಷೆ

ಆರೆಂಜ್-ಬೊಂಬ್ಯಾ ದ್ರಾಕ್ಷೆ
ಬೇಕೆನಣ್ಣ - ತಂದಿಹೆನಣ್ಣಾ

ಹಣ್ಣ ತಿಂದವನು
ಹೆಣ್ಣ ತಂದವನು
ಮಣ್ಣ ಕೊಂಡವನು
ಬಲ್ಲನು ಬೆಲೆಯ.

ಮಡಿಕೇರಿಯದಿದು
ಬೊಂಬಾಯಿಯದಿದು
ಇಂದೇ ಬಂದಿದೆ
ನಿಮಗಾಗ್ಲಿದೆ.

ಧನಿಕರಿಗಿಹುದದು
ನಮಗೇತಕೆ ಅದು
ಎನ್ನುವಿರೇತಕೆ ?
ಹಣ್ಣೆ ದೆ-ಜನಕೆ !

ಹಣ್ಣಿನ ರುಚಿಗಳು
ಜನರ ಹೃದಯಗಳು
ಎರಡೂ ಒಂದೇ
ಒಳಗಡೆ ಬೇರೆ !

ಬೆಕ್ಕು

(ಲಾಸಣಿ)

ಬೆಕ್ಕಿನ ಕೊಂದವರ್ಯಾರಣ್ಣ
ಬೆಕ್ಕಿನ ಕೊಂದವರ್ಯಾರು ?

ಫ.

ಹಾಸಿಗೆ ಮೇಲೆ ಮಲಗುವ ಬೆಕ್ಕು,
ಪೇಟೆ, ಪೇಟೆಗಳ ತಿರುಗುವ ಬೆಕ್ಕು,
ಹಾಲು ಅನ್ನಗಳ ಉಣ್ಣುವ ಬೆಕ್ಕು,
ಕದಿಯದೆ, ಕೊಟ್ಟರೆ ತಿನ್ನುವ ಬೆಕ್ಕು

೧.

ಅಂಗೈ ಮೇಲೆ ಆಡುವ ಬೆಕ್ಕು,
ಮುಂಗೈ ಮೇಲೆ ಕುಣಿಯುವ ಬೆಕ್ಕು,
ಐಲಿಗಳ ಹಿಡಿದು ಕುಣಿಸುವ ಬೆಕ್ಕು
ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನೂ ಸ್ಪ್ರೀತಿಪ ಬೆಕ್ಕು

೨.

ಕನ್ನಿನ ಜೊಟ್ಟು, ಬಿಳಿ-ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣ,
ವಜ್ರದ ಕಲ್ಲನು ಹೋಲುವ ಕಣ್ಣು,
ಬುದ್ಧಿಯು ನಮಗಿಂತಲು ಹೆಚ್ಚಣ್ಣು,
ಹೋಯಿತೆ ನಮ್ಮಯ ಊರಿನ ಕಣ್ಣು ?

೩.

ಮುಂಜಾವಿನಲಿ ಮುಖವನು ತಿಕ್ಕುವ
ಪಾಠವ ಮಕ್ಕಳಿಗರುಹುವ ಬೆಕ್ಕು,
ಶುಚಿಯಾಗಿದ್ದು, ಶುಚಿಯಲ್ಲಿರುವ
ರೀತಿಯ ತಿಳಿಸುವ ನಿರ್ಮಲ ಬೆಕ್ಕು

೪.

ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸ್ಪ್ರೀತಿಯ, ಮುದ್ದಾಟದ,
ಜಾಣ್ಣೆಯ, ಚೆಲುವಾಗಿಹ ಕಿರಿ ಬೆಕ್ಕು.
ಎಲ್ಲಿದೆ ತಿಳಿಸಿರಿ, ತಿಳಿಸಿರಿ ತಿಳಿದುದ,
ಹೋದುದೇನು ? ಹಾ ! ಎಂತಹ ಬೆಕ್ಕು ?

೫.

ಪೇರಿ ಬ್ಯಾರಿ *

ಕೊಳ್ಳಲು ಬಂದಿಹೆ ! ಇದೆಯೇ ಹೇಳಿ—
ಬಾಟ್ಟೇ ಹಳೆ ಸಾಮಾನ್ ||

ಹಾಳಾಗಿದೆ ಉಪಯೋಗವೆ ಇಲ್ಲ
ಇನ್ನೇತಕೆ ಇದು? ಹೋಗಲಿ ಎಲ್ಲ
ಎನ್ನುತೆ ಹಳೆಹಳೆ
ನಸ್ತು ವಡವೆಗಳ
ಒಗೆಯುವಿರೇಕೆ ? ಕೊಳ್ಳುವೆನಲ್ಲ !

೧.

ಬಟ್ಟೆ, ಪಾತ್ರೆ, ಕಾಗದ, ಪುಸ್ತಕವು
ಬಾಲ್ಡಿ, ಬಾಟ್ಟಿ, ಬಾಣಲೆ, ಹಳೆಗುದ್ದಲಿ
ದೀಪ, ಡಬ್ಬಿಗಳು
ಚಾಸೆ, ಹಾಸುಗಳು
ಹಳೆ ವಸ್ತುಗಳವು ಏನೇ ಇರಲಿ !

೨.

ಹಳೆಯದ ಕೊಂಡು ಹೊಸದು ಮಾಡುವೆ,
ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಅವುಗಳ ಮಾರುವೆ,
ಕೊಂಡುದ ಮಾರಿ
ಕೊಳ್ಳಲು ಸಾರಿ
ಎಲ್ಲರು ಒಡವೆಯ ಪಡೆವಂತೆಸೆವೆ

೩.

ದೇವರು ಹಳೆ ದೇಹಗಳನು ಕೊಳ್ಳುವ
ಹೊಸತಾಗಿಸಿ ಹಿಂದಕೆ ತಾ ಕಳುಹುವ
ನನ್ನಂತೆಯೆ ಹರಿ
ಪೇರಿ ಬ್ಯಾರಿ
ತಿಳಿದಿದಕೊಳ್ಳಿರಿ ನನ್ನಯ ಸೇವೆ.

೪.

*ಬಾಟ್ಟಿ-ಪೇಪರ್ ಕೊಳ್ಳುವವನಿಗೆ ಒಂದು ಹೆಸರು.

ಒಂದೂವರೆ ಆಣೆ

ಒಂದೂವರೆ ಆಣೆ—

ಬೇಕಾದುದನು ಕೊಳ್ಳಿರಿ ಬನ್ನಿ

ಒಂದೂವರೆ ಆಣೆ !

ಯಾವುದು ಬೇಕಿದ್ದರು ಬೆಲೆ ಒಂದೇ
ಹತ್ತಾರಿಲ್ಲವು, ಮಾತೂ ಒಂದೇ
ದೊಡ್ಡದು, ಚಿಕ್ಕದು, ಹಾಳು, ಒಳ್ಳೆಯದು
ಎನ್ನುವ ಭೇದವೆ ಎಮ್ಮೊಳಗಿಲ್ಲವು—

ಜೀವಕೋಟಿಗಳು ದೇವನ ದೃಷ್ಟಿಗೆ
ಒಂದೇ ಬೆಲೆಯವು, ನಮ್ಮಯ ದೃಷ್ಟಿಗೆ
ವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲವು ಒಂದೆ ಬೆಲೆಯವು
ದೇವನ ನೀತಿಯ ಅನುಸರಿಸುವೆವು

ಭಟ್ಟರೆ, ಸೆಟ್ಟರೆ, ಸ್ವಾಬರೆ, ಸೈಗಳೆ
ಪ್ರಭುಗಳೆ, ಗೌಡರೆ, ರಾಯರೆ, ರೈಗಳೆ
ಬನ್ನಿರಿ ಬೇಕೆಹುದೆಲ್ಲವ ಕೊಳ್ಳಿರಿ,
ಒಂದೇ ಬೆಲೆಯು ಮಾಡೆನು ರಗಳೆ

ಧನಿಕ, ಬಡವ, ಬಲಯುತ, ಬಲಹೀನ
ಬಾಲಕ, ವೃದ್ಧ, ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರುಗಳು
ದೇವಗೆ ಎಲ್ಲ ನಮಬೆಲೆಯವುಗಳು
ನಮಗೀ ವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲ ಸಮಾನ

ಹುಟ್ಟು, ಬಾಳ್ವೆ, ಐಶ್ವರ್ಯವ ನೋಡಿ
ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟನು ದೇವನು, ಬದಲಾಗಿ
ಜನತು ಉಪಕಾರವನೇ ನೋಡುವ
ನಮ್ಮಂತೆಯೆ - ನಾವಿಬ್ಬರು ಜೋಡಿ.

ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ

[ಇಂದಿಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ ಮುಂದಿಲ್ಲ ... ಎಂಬಂತೆ]

ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕುಂಟೇ—

ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ

|| ಪ ||

ತೆಗೆಯಲಿ ? ಬರಲಿ ? ಬೆಳೆನುದು ಉಂಟೆ—

ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ

|| ಅ. ಪ ||

ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಗಳೆಷ್ಟೂ ಇರಲಿ

ಮರಗಳು ಎಲ್ಲೂ, ಹೇಗೂ ಇರಲಿ

ಬಾಗಿದ್ದರು - ಅವು

ನೇರಾಗಿದ್ದರು

ಬೆಳೆದು ಮಾಗಿ ಒಣಗಿದುದನೆ ತೆಗೆಸೆ—

ಮಾಡಿನ ಮೇಲೆ, ಮಕ್ಕಳ ತಲೆಗೆ

ಬೀಳಲು ಬಹುದು ಎಲೆಕಾಯಿಗಳು

ಇದೆ ತೊಂದರೆ - ಅದ

ನೀಗುವೆನೆಂದರೆ

ನಿನ್ನುಗೇತಕೆ ಬೇಕಿಲ್ಲವೋ ಕಾಣೆ—

ಬಡವರೆ ಧನಿಕರೆ ಯಾರೇ ಇರಲಿ

ಮರ ಒಂದಕೆ ಕಾಲಾಣೆಯ ಕೊಡಲಿ

ಗೈವೆನಲ್ಲ - ನಾ

ಕೆಲಸವನೆಲ್ಲ

ಸಂದೇಹವದೇತಕೆ ? ಇನ್ನೇನು ?

ಕೊಡ ತೆಗೆಯಲಿಕುಂಟೇ

ಕೊಡ ತೆಗೆಯಲಿಕುಂಟೇ - ಬಾವಿಯ
ಕೊಡ ತೆಗೆಯಲಿಕುಂಟೇ ?

ಕೊಟ್ಟುದು ತನಗೆ, ಬಚ್ಚಿಟ್ಟುದು ಪರರಿಗೆ
ಎನ್ನುವ ಗಾದೆಯ ಕೇಳಿ,
ಬಾಂಯಲಿದ್ದುದ ತೆಗೆಯಲೆ ಹೊರಗೆ,
ಬೆರಬೇಕೇ ಅದ ಹೇಳಿ

ಕಾಸುಕೊಟ್ಟು ಹೊಳೆ ಈಸುವದೇತಕೆ
ಇದ್ದುದ ಹೂಳಿಡಲೇಕೆ ?
ಉಪಯೋಗಕೆ ಇರದಿಹ ಕೊಡವೇಕೆ ?
ಬರಲೇ ಹೇಳಿ ತೆಗೆಯಲಿಕೆ ?

ಬಾವಿಯ ಆಲಕೆ ಹೆದರುವನಲ್ಲ
ಕೊಡನೆಷ್ಟಿದ್ದರು ಬೇಸರಿಸೆ.
ಕೊಡವೊಂದಕೆ ನಾಲಕ್ಕಾಯೆ ಎಲ್ಲ
ಸಾಕು ಸಾಸಕೆ ; ಬೇಸರಿಸೆ.

ಗೇಣುದ್ದದ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಬೇಕಾಗಿಯೆ
ನಂಬಿದ ಸಂಸಾರಕ್ಕಾಗಿ,
ಜೀವದ ಹಂಗನೆ ತೊರೆದು ಗೇಯುವೆ
ಸಾವಕೆಣಕೆ ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ.

ರೈತ ಹೆಣ್ಣು *

ಓ ಬಾ....ಲೆ—

ಓ ಬಾಲೆ ಬಾ ಮುಂದೆ ಸುಗ್ಗಿಯ ಬೆಳೆಸೋಣ
ಓ ಬಾ....ಲೆ !

ಅನ್ನವಿರದೆ ಜನ ನರಳುತಲಿರುವರು

ಓ ಬಾಲೆ

ಬೆಳೆಸೋಣ ಉಳಿಸೋಣ ಅಕ್ಕತಮ್ಮಂದಿರ

ಓ ಬಾಲೆ.

ಓಬವ್ವೆ ಹಸಿದಾಳು ಹೇಗನ್ನ ತಂದಾಳು

ಓ ಬಾಲೆ

ಮೂಗುತಿ ಮಾರಿ ಅನ್ನವ ತಂದು ತಿಂದಾಳು

ಓ ಬಾಲೆ

ಮಾದಯ್ಯ ಸಂಸಾರ ಸಲಹೆದೆ ಸತ್ತನು

ಓ ಬಾಲೆ

ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳ ಕೊಳದಲ್ಲಿ ದೂಡಿದ

ಓ ಬಾಲೆ.

ಬಸಿರಾಕೆ ನಂಜನ್ನು ಹಸಿದು ಮೂರ್ಛೆಯ ಬೀಳೆ

ಓ ಬಾಲೆ

ತಲೆ ಒಡೆದು ಸತ್ತಾಳು, ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟಾಳು

ಓ ಬಾಲೆ.

ಹಸುಗೂಸು ತಿಮ್ಮಣ್ಣ - ಮರಿಮಗು ನೀಲಕ್ಕ
 ಓ ಬಾಲೆ
 ಹಸಿವಿನ ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಮಡಿದರು
 ಓ ಬಾಲೆ.

ಮೊಡ್ಡಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರೆಲ್ಲ
 ಓ ಬಾಲೆ
 ಬಂಧು ಬಳಗ ಅಳಿಯೆ ನಮ್ಮ ಬಾಳೇಕಮ್ಮ
 ಓ ಬಾಲೆ.

ಊಕೋಣ, ಬಿತ್ತೋಣ, ಬೆಳೆಸೋಣ, ಕುಯ್ಯೋಣ
 ಓ ಬಾಲೆ
 ಅಕ್ಕಿ-ರಾಗಿ-ದವಸ ಬೆಳೆಸೋಣ, ಉಳಿಸೋಣ
 ಓ ಬಾಲೆ.

ಜನವಿರೆ ದೇರ-ದೇಶವದಿರೆ ನಾವೆಲ್ಲ
 ಓ ಬಾಲೆ
 ಹಗಲಿರುಳು ಮಡಿಯೋಣ ಉಳಿಯೋಣ
 ಓ ಬಾಲೆ. [ನಾವೆಲ್ಲ

—:—

* ಮಂಗಳೂರು ಕಡೆಯ ತುಳು ಪಾಡ್ಡನದ ರಾಗ-ದಾಟಗಳಲ್ಲಿ. ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಎರಡು ಚರಣವನ್ನು ಒಂದು ಗುಂಪೂ ಇನ್ನೆರಡನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಗುಂಪೂ ಹಾಡಿಕೊಂಡು ಅಗೆ ನೆಡುತ್ತಾರೆ.

ದೋಣಿಯಾಳು

ಜಗದ ಜನತೆಗೆ ದಾರಿ ತೋರುತಿಹೆ ಜೀವನದಿ
ಹೋರಾಟವೇ ಅಂದ ಆನಂದವೆಂದು || ಪ ||

ದಾರಿ ತೋರುವೆ ಜನಕೆ ನದಿಯ ಹಾಯಿಸುತ್ತಲಿ
ನೆರೆ, ಗಾಳಿ, ಮಳೆಗಳಿದ್ದರು ನಿನಗೆ ಒಂದೆ.
ಮುಂಜಾನೆ ಮನೆಯುಳಿದು ಮಠಳುವೆ ಸಂಜೆಯಲಿ
ದಿನ ದಿನವು ನಿನ್ನ ಈ ಹಾಡದೊಂದೆ.

ಹೊಯ್ದು ಸುಯ್ಯುಗಳನು ಇದಿರಿಸಿ ಮುಂದೊತ್ತಿ
ತೊಡಕ ಹಿತವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು;
ಪ್ರಕೃತಿಯೊತ್ತಡ ಸೋತಿತೇನು ನಿನ್ನ ನೊತ್ತಿ .
ನಡುಗದವರಾರು ನಿನ್ನಯ ಸಾಸಕಂಡು ?

ನಿನ್ನ ಮುಂದಿನ್ನಾವ ಗೀತೆ ನೀತಿಗಳಯ್ಯ
ಕರ್ತವ್ಯವರುಹುತಿರು ಸತ್ಪರ್ಮಿ - ಯೋಗಿ.
ಜನಕೆ ಜ್ಞಾನದ ಬೆಳಕ ನಿಚ್ಚು ಈಯುತಿರಯ್ಯ
ರವಿಶಶಿಗಳಿರುವನಕ ; ಕರ್ಮಯೋಗಿ.

ನಾಗನ ಕಲ್ಲು

ಧನವ ಮದವೇರಿ ಮೆರೆಯುವ ಧನಿಕ ಜೀವನದಿ
 ರಕ್ಕಸನ ರೂವನನು ತಾಳುವಂತೆ.
 ಧರ್ಮ ಮದವೇರಿ ಸಿಂದಿಹ ಅಂಧ ಧಾರ್ಮಿಕನು
 ಧರ್ಮದ ಮದಿರೆಯಿಂದ ಮೆರೆಯುವಂತೆ !

ನರುಷಕ್ಕೆ ಹತ್ತಾರು ಬಾರಿ ಹಾಲನು ಕುಡಿದ
 ಈ ಕಲ್ಲು ಕಪ್ಪನೇ ಮಾರುತಿಹುದು
 ಯಾವ ಪುರುಷಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲ ಹಾವೆಂಬರೋ
 ಹಾಲ ಜಳಕನದಂತು ಸಾಗುತಿಹುದು.

ಕೊಚ್ಚಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಕಲ್ಲಾಯ್ತು ಕಟ್ಟಿಗೆ
 ಬಚ್ಚಲಲ್ಲಿರೆ ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯಲಾಯ್ತು
 ಹಿತ್ತಲಿಲಿ ನಿಂತಾಗ ಗುರುತು ಕಲ್ಲಾಯಿತು
 ಅರಳಿಕಟ್ಟಿಯನೇರೆ ಅರಸಾಯಿತು.

ಬ್ರಹ್ಮಸೃಷ್ಟಿಯ ಮಿಾರಿ ಸೃಷ್ಟಿಗೈಯುವ ಭಟರು
 ಮಾನವರು ಮಾನ್ಯರಹರೆಂಬ ಹೆಮ್ಮೆ
 ನಮ್ಮದಿದೆ ; ಆದರೂ ಮಿಗವಕ್ಕೆ ನರಿನಾಯ
 ಶೌಚ ತೊಳೆಯುವ ಕಾರ್ಯ ಎನ್ನುಗೈಮೆ.

ಸತ್ತವರು ಸತ್ತಿಹರು, ಇದ್ದವರು ಉಳಿದಿಲ್ಲ,
 ಸತ್ತವರಿಗಳುತ ಸಾಯುತ್ತಲಿಹರು,
 ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲದುದುಳಿದಿಹವು ಜೀವಕೋಟಿಗಳೆಲ್ಲ ;
 ಇದ್ದವರಿಗತ್ತಾಗ ಬದುಕಲಿಹರು !

ಗಾರ್ದಬಾ

ಆಹ! ಶಾಂತಿ ಅಹಿಂಸೆಯಾಂತ ಕಾರಣಪುರುಷ
 ಷಡ್ಗುಣಗಳನ್ನಾಂತ ಜಗದೇಕ ಜೀವಿ!
 ತ್ಯಾಗವೆಂಬುದೆ ನಿನ್ನ ಗುಣಗಳೊಡನಿಹ ಪರುಷ
 ಸನ್ಯಾಸಿ-ನಿನ್ನ ದೇತಕೆ ಬಣ್ಣ ಕಾವಿ?

ಬೊಮ್ಮ ಮಾಡಿದ ಪ್ರತುಮೆಯೆಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳೆಂಬ,
 ಎಲ್ಲರೂ ಸೋದರರು ಜಗದೊಳೆಂದು,
 ಎಲ್ಲವೂ ಎಲ್ಲರದು ಸ್ವಾರ್ಥಕೆಡೆಯಿಲ್ಲೆಂಬ,
 ಮಾನವನ ಧರ್ಮವನು ಸಾರುತಿಹೆ ಇಂದು!

ಜೀವನದ ಎಡರುತೊಡರುಗಳೆಷ್ಟು ಮುಂಬಂದು
 ಪೀಡೆಯನ್ನಿತ್ತರೂ, ಮಂದಿ ನೇಹವನುಳಿದು
 ಹಿಂಸೆಗಳಸುರಿದರೂ, ನೀನು ಶಾಂತಿಯನುಳಿದು
 ವರ್ತಿಸಿದುದನು ಕಾಣೆ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮನನೊಂದು
 ತಪಸ್ಸಿಗಳ ಸಿಡುಕಂತೆ ಲತ್ತಿ ಇತ್ತಿರಬಹುದು
 ಆದರದು ಹುಲು - ಚಂದ್ರನಾ ಕಲೆಯ ತೆರನಂತೆ!

ಲೇ ಲೇ ಲೆ *

ಲೇ ಲೇ ಲೆ ಲೇ ಲೆ ಲೆ ಲೋ
ಲೇ ಲೆ - ಲೆ ಲೆ ಲೆ ಲೋ —

ಮೈಂದ, ಮುದರ, ಮುತ್ತ, ಬೋರ,
ಕುಕ್ಕ, ಕರಿಯ, ಕಾಳ, ಬೋಳಿಯ---
ಐತೆ, ನ್ಯಾಲು, ಕೊರವ್ವೋಳು,
ಚಂದು, ತಂಕು, ಗುಳ್ಳಿ, ಚೀಂಕು---
ಕುಟ್ಟಿ ಕುರ್ದೆ
ಗಳನು ತನ್ನಿ!
ಲೇಲೆ ಹಾಕೆ ಕುಣಿವ ಬನ್ನಿ!

ಇಂದು ಕೂಡಿ ಕುಡಿದರಾಯ್ತು !
ಇಂದು ಹಾಡಿ ಕುಣಿದರಾಯ್ತು !
ದಿನದ ದಣಿವ ಕಳೆದರಾಯ್ತು !
ಅಂತು ಸುಖವ ಪಟ್ಟರಾಯ್ತು !
ಎಲ್ಲರಿಗ
ವಹಿಸಿಭಾಗ
ನುಳಿಯಾಕೆ ? ಸಾಯಲದುವು !

“ಢಂ, ಕ, ಡ, ಢ, ಣ, ಢಂ, ಕ” ಎಂಬ
ದುಡಿಯ ದನಿಯು ಹುರುಪತುಂಬೆ
ಎಡಕೆ ಬಲಕೆ ಮೈ ಬಳುಕಿಸಿ,
ತಾಳ ಗೀಳ
ತಪ್ಪದಂತೆ
ಹೊರಗೆ— ಅಂಗಳದಲಿ ಕುಣಿವ

ಲೇಲೆ ಲೇಲೆ ಸ್ವರವು ಮೈಯು
 ಗಾಳಿಗಿಂತ ಹಗುರ ಮಾಡೆ
 ಕುಟ್ಟಿಗಳನು ಸೊಂಟದಲ್ಲಿ
 ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ಹಾರಿ ಹಾರಿ
 ರಾಗ ಗೀಗ
 ಕೆಡದ ರೀತಿ
 “ವಟ್ಟಿಗೆ” ದುರು ಹಾಡುತ್ತಿರುವ

ದಿನದ ಕೂಲಿ ಕೊಂಚ ಕೊಂಚ !
 ಬಂಧು ಬಳಗ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು !
 ನಾವು ಜನರ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ—
 ತೃಪ್ತಿ ನಮಗೆ ಇದ್ದುದರಲ್ಲಿ—
 ರೀತಿ, ನೀತಿ
 .ಶಾಂತಿ, ಪ್ರೀತಿ
 ಇಂದಿಗು ಇವೆ ನಮ್ಮವರಲ್ಲಿ

ಹಗಲು ಇಡೀ ದುಡಿಯಬೇಕು !
 ರಾತ್ರಿ ಸರೀ ಕುಣಿಯಬೇಕು !
 ಎಲ್ಲರೊಟ್ಟು ಬೆರೆಯಬೇಕು—
 ಬಾಳ್ವೆ ಮಧುರವೆನಿಸಬೇಕು—
 ಅದುವೆ ಭೋಗ !
 ಅಲ್ಲೆ ನಗ್ಗ !
 ಅದುವೆ ಭಕ್ತಿ ! ಅಲ್ಲೆ ಮುಕ್ತಿ

—————:—————

* ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹರಿಜನರ ಹಾಡಿನ ದಾಟಿ.

ಕೇರಳ

ಗಂಡುಮೆಟ್ಟಿನ ನಾಡು ಕೇರಳ
 ಕೈಯ ನೀಡಿ ನಿಂತು—
 ಹಸಿದು, ದೋಗದಲಿ ನರಳಿ, ನಿಂತಿದೆ
 ಉಳಿಸಿ ಭಕ್ಷವಿತ್ತು ||

ರಾಜ್ಯ ಆಳಿಸಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಅಳಿಸಿ ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿ ನೀಗಿ
 ದುಡಿನ ಜನತೆ ಬಡಬಾಳು ಬೆಳೆದು ಹಸನಾಗಲೆಂದು ಸಾಗಿ
 ದೇಶ ಸುತ್ತಿ ಇಷ್ಟತ್ತು ಬಾರಿ ಮತ್ತೊಂದು ಬಾರಿ ಚಾಗಿ
 ಪರಶುರಾಮು ಹೊಸರಾಜ್ಯ ರಚಿಸಿದ ಅಮಮ ಎಂಥ ತ್ಯಾಗಿ :

ಗಂಡುಕೊಡಲಿ ನೆತ್ತರನು ಕುಡಿದರ ನೆತ್ತರದೋಕುಳಿಯನಾಡಿ
 ಜನರ ಮೆಟ್ಟಿ ಆರಮನೆಯ ಕಟ್ಟಿ ಮೆರೆದವರ ಮೆಟ್ಟಿ ಆಡಿ
 ಎಲ್ಲದೊಂದೆ ಎಂದರದು ಇರಲಿ ಇಲ್ಲದಿರೆ ರುಂಡ ನೀಡಿ
 ಎಂದ ಕೊಡಲಿ ಈ ನಾಡ ಕಟ್ಟಿರು ಗಂಡುನಾಡ ಮಾಡಿ.

ಕಂಗು ತೆಂಗು ಬಾಳೆಗಳ ತೋಳುತಲೆ ತೂಗಿನಿಂದ ಒಲವು
 ಹಚ್ಚುಹಸುರು ಜುಳುಜುಳು ನಿನಾದದಲಿ ಹರಿವಹಳ್ಳ ಹೊಳೆಯು
 ಬೆಟ್ಟ ತನ್ನ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ತಂಗಿದಾ ಹಾಲುಹರಿವ ನೆಲವು
 ಗಂಡು ರಾಮನಾ ಪಾದತೋಳಿನ ಆ ಶಾಂತಶರಧಿ ತಡಿಯು.

ನೆಲವ ನಂಬಿ ಜಲನಂಬಿ ತಮ್ಮ ಬೆಂಬಲವ ತಾವೆ ನಂಬಿ
 ಜನನ ನಂಬಿ ದುಡಿತವನ್ನೆ ನಂಬಿ ತೋಳನ್ನೆ ನಂಬಿ ನಂಬಿ
 ಬೆನರ ಸುರಿಸಿ ಕಾಯಕವ ನಂಬಿ ಕೈಲಾಸ ಕಂಡು ನಂಬಿ
 ಬೆಟ್ಟದಡೆಯ ನಂದನವ ಕಟ್ಟಿ ಬಾಳಿದರು ಬಾಳ ನಂಬಿ

ಭೂಮಿಯೊಡೆಯ ಧರ್ಮವನು ಹಿಡಿದು ಮೂಟವನು ಮಾಡಬಲ್ಲ
 ಧನಿಕನಿವನ ಸರಿಸಿಂತು ರಾಜ್ಯವನು ಕಟ್ಟಿ ನಿಲಿಸಬಲ್ಲ
 ಇಂಥ ರಾಜ್ಯವಡಿ ಮಡಿಸ ಮಂದಿ ಜನರಾಗಿ ಇರಲು ಸಲ್ಲ
 ಗಂಡುಕೊಡಲಿಯಾ ನಾಡು ಹೊಸತು ಸಾಂಪ್ರಾಜ್ಯ ಸಹಿಸಲಿಲ್ಲ.

ನೊದಲ ಕ್ರಾಂತಿ ದಕ್ಷಿಣಕೆ ತಂದು ಕೆನ್ನೀರ ಹೊಳೆಯ ಹರಿಸಿ
 ಹೊಸದು ದರ್ಪ ನೆಲದೊಡೆಯರರಸುತನ ಮೆಟ್ಟಿನಿಲ್ಲ ಬಯಸಿ
 ಮುಸಲ ವೀರಶೈವ್ಯ ರೈತರ ನಾಯಕತ್ವ ವಹಿಸಿ
 ಕತ್ತಿಹಿರಿದ ನಾಡಿನು ಹಸಿದು ಬೇಡುತಿದೆ ಅನ್ನ ಬಯಸಿ.

ನೆಲದ ಮಕ್ಕಳೊಂದಾಗಿ ನಿಂದರು ಸಂಕಲೆಗಳ ಕೀಳೆ
 ನೆತ್ತರೋಳುಳಯನಾಡಿ ದುಡಿದರು ತಮ್ಮ ತಾವೆ ಆಳೆ
 ತ್ಯಾಗದರ್ಥವನು ಜಗಕೆ ನೀಡಿದರು ಜನತೆಯಾಗಿ ಬಾಳೆ
 ಅಳಿದರೆಷ್ಟೋ! ನರಳಿದವರೆಷ್ಟೋ? ಹಾ! ಒಂದು-ಎರಡು ಬಾಳೆ?

ಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಜನಿಸಿರುವ ನಾಡು ಕ್ರಾಂತಿಯಲಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತು
 ಕ್ರಾಂತಿ ತರುವ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ತಾ ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ನಿಂತು
 ಕ್ರಾಂತಿ ಕಿಡಿಯ ಹಾರಿಸಿದೆ ದುಡಿವರನು ನಡೆಸಿ ಮುಂದೆ ನಿಂತು
 ಕ್ರಾಂತಿಯುಸಿರು ಈ ನಾಡು ಅಳಿವುದೇ-ಎಂಥ ಕಾಲ ಬಂತು ?

ಅತ್ತ ಮೂರಜ* ಸಲಿ ಹೋಳಿಯಾಯ್ತು ಇನ್ನೇನು ಬೇಕು ಜನಕೆ ?
 ಇತ್ತ ಕನ್ನಡದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ದುಲಬಾರ ಕ್ರಾಂತಿ ಜಗಕೆ---
 ಕೈಯ್ಯನತ್ತಿ ಕಯ್ಯೂರ † ನೆಲದಿ ದುಡಿವವರ ಗುಡಿಯ ಬಲಕೆ
 ನಿಂತು ಅಸುವ ನೀಗಿದರು ನಾಳುವರು ಸಗ್ಗ ತರಲು ಜಗಕೆ.

*ಮೊರಜದಲ್ಲಿ ರೈತರ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಸರಕಾರ ಚದುರಿಸಲು ಹೋಗಿ ಇಕ್ಕಡ
 ಯಲ್ಲೂ ಹಲವರು ಮಡಿದರು. ರೈತರ ನಾಯಕ ಕೆ. ಪಿ. ಆರ್. ಇನ್ನೂ ಅಜನ್ಮ
 ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

† ಕಯ್ಯೂರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ದುರಂತದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ವರು ಪಾಶಿಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಗಾದರು.

ಯೊನ್ನ ನಾಡು ದುಡಿನವರ ಬೀಡು ಆ ಗಂಡುಮೆಟ್ಟು ನಾಡು
ಅನ್ನಕಾಗಿ ಕೈನೀಡಿ ನಿಂತಿದೆ ನಾಡು ಇಂದು ಕಾಡು
ಕ್ರಾಂತಿಗಿಂದು ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಬಂದಿದೆ ಎಂಥ ದೀನ ಸಾಡು
ದೇಶ ಉಳಿಸೆ ಈ ಉಸಿರ ಉಳಿಸುವ ದಾರಿ ನೀನು ನೋಡು.

ಆತ್ತ ಹಸಿವು ಇನ್ನಿತ್ತ ರೋಗ ಮತ್ತತ್ತ ಸ್ವಾರ್ಥರೂಪ
ಅನ್ನ ಬೆಳೆದ ಕೈ ಅನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಕರಗಿ ನಿಂತ ರೂಪ
ಗಂಡುಗಲಿಗಳು ಹಸಿದು ಗಂಡುತನ ನೀಗಿ ನಿಂತ ತಾಪ
ಕರುಳ ಕರಗಿಸಿದೆ, ಮನನ ಮುದುಡಿಸಿದೆ ತಂದು ಜನಕೆ ತಾಪ.

ಬಂಗಾಲ ಬರಿದು ಕನ್ನಡದ ವಿಜಯವುರ ಹಸಿದು ಹಿಂಗಿ ನಿಲ್ಲೆ
ಇತ್ತ ಕೇರಳದ ದೀನ ಜನತೆ ಬರಗಾಲ-ರೋಗದಲ್ಲೆ
ಅನ್ನ ಕೇಳಿ ನುಡಿಯೊದಗದಾಗೆ ದೀನತೆಯ ಮೋಸದಲ್ಲೆ
ಅಳಿಯುತಿಹರು ಹಾ ! ದೇಶ ಅಳಿಸುವ ಪ್ರಳಯಕಿಲ್ಲೆ ಎಲ್ಲೆ ?

ಉಳಿದ ನಾವು ಉಳಿಸೋಣ ಉಳಿದವರ ಅಳಿಯದಂತೆ, ಮುಂದೆ
ನಮ್ಮ ಬಂಧು ಬಾಂಧವರು ನಮ್ಮ ತಮ್ಮಣ್ಣ ಅಕ್ಕ ತಂದ
ಹೃದಯ ಕರಗಲಿ ಮನ ಮರುಗಲಿ ಎಲ್ಲರೊಂದೆ ಎಂದೆ
ನೀನಿ ಕೈಯ ಮುನ್ನಡೆದು ಉಳಿಸಿರಿ ಒಸ್ಕಿ ರೆಲ್ಲ ಇಂದೆ !

ಎಂಥ ನಾಡುಗಳು ಅಳಿಯುತಿಹವು ಹಾ ! ಎಂಥ ಜನತೆ ನಮ್ಮ
ಬುದ್ಧಿ, ಹೃದಯ, ತೋಳುಗಳೆ ಅಳಿದರೆ ಎಲ್ಲಿ ಬಾಳು ತಮ್ಮ
ಸಾಕು ಮೌನ ಸುಖನಿದ್ರ ಸುಪ್ತತೆ-ಜಗವ ಮರೆತ ನಿಮ್ಮ
ಭಾವ ಅಳಿದು ಮುನ್ನಡೆದು ಉಳಿಸಿರಿ ಬಂಧುಜನರ ನಮ್ಮ

ಮಾನವತೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟು ವಿಶ್ವದ ಪ್ರೇಮಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ
ಜಗವೆ ಒಂದು ಮನೆಯಾಗಿ ನಿಂದ ಸತ್ಯತೆಯ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ
ಇತ್ತ ಕೇರಳದ ಬಂಧು ಸತ್ತ ಸೂತಕಕೆ ಭಾಗಿಯಾಗಿ
ಸಹಕಾರವಿತ್ತು ಮನವಾರೆ ಎತ್ತಿ ಉಳಿಸೋಣ ತ್ಯಾಗಿಯಾಗಿ.

ಬಂಗಾಲ

ಬಂಗಾರ ಬಂಗಾಲ

ತುಂಬಿದೆ ಬರಗಾಲ

ತಂದಿದೆ ಕಂಗಾಲ

ಬರಗಾಲ್ಯಾ ||

ಸುಜಲಾಂ ಸುಫಲಾಂ

ಸಸ್ಯ ಶ್ಯಾಮಲ

ಕನಿರವಿ ತೊಟ್ಟಿಲ

ಬಂಗಾಲ

ರಾಮಮೋಹನ ಬಂದ

ಚಿತ್ತರಂಜನ ತಂದ

ನಲಿದು ಕುಣಿದು ನಂದ

ಬಂಗಾಲ

ಅನ್ನವೆಂಬರೊ ಹೊನ್ನು

ಬಾಳೆಂಬರೊ ಚೆನ್ನು

ತಾನ-ಗಾನದ ಚೆನ್ನು

ಬಂಗಾಲ

ಬಾಳ್ಲಿ—ಸತ್ತಿಲ್ಲ

ಎದ್ದಿಲ್ಲ—ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ

ಸದ್ದಿಲ್ಲ—ಸದ್ದಿಲ್ಲ

ನಿಂತಿಲ್ಲ

ಒಂದೆಡೆ ಹಣ ಹಣ

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲು ಹೆಣ ಹೆಣ

ಎಲುಬಿನ ಕಣ ಕಣ

ತಿಲ್ಲಾಣ

ನರಳಾಟ ಹೊರಳಾಟ
ಹಸಿವಿನ ಚೀರಾಟ
ಉರುಳಾಟ ಕಾದಾಟ
ಕೂಗಾಟ

ಅತ್ತ ಬಿದ್ದಿದೆ ಹೆಣ್ಣು
ಬಿಡುವದು ಕಣ್ಣು ಕಣ್ಣು
ಜೀವನ ಬರಿ ಮಣ್ಣು
ಬಿರುಗಣ್ಣು

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲು ಬರಿ ಬರಿದು
ತಿಂಬವು ಬಿರಿಬರಿದು
ತೋಳ ನರೀ ಹದ್ದು
ನರರನ್ನ

ನನ ತಂಗಿ ತಂಗಿಲ್ಲ
ಹಸಿವಿನ್ನು ಹಿಂಗಿಲ್ಲ
ಅಭಿಮಾನ ಉಳಿದಿಲ್ಲ
ಬಾಳೆಲ್ಲ

ತಾಯಿಗೆ ಕರುಳಿಲ್ಲ
ತಂದೆಗೆ ಹುರುಳಿಲ್ಲ
ಸಂಸಾರ ಬಿರಿದೆಲ್ಲ
ಹುರಿಗಾಳು

ಜೀವನ ಜರಿ ಜರಿತ
ಭಾವನೆ ಬರಿ ಕುಣಿತ
ಪ್ರಾಣದ ಹಿರಿ ಮಣಿತ
ಜಲಪಾತ

ಸುಡುಗಾಡು ಸುಡುವೊಲ್ಲ
 ಹೊಳೆಕೆರೆ ನಿಗಿವೊಲ್ಲ
 ಹೆಣ ಹೆಣ ಹೆಣವೊಲ್ಲ
 ಹೆಣನಾತ

ಕಾಡೆಂಬಿರೊ ಏನ
 ನಾಡೆಂಬಿರೊ ಇನ್ನ
 ಬೀಡನೆ ಜನರನ್ನ
 ಉಳಿದಿಲ್ಲ
 ಅರ ಜನ ಹೆಣ ಹೆಣ
 ಅರೆ ಜನ ಅರೆ ಹೆಣ
 ಉಳಿದಿದೆ ಹೆಣ ಹೆಣ
 ರಣ-ತಾಣ

ಅನ್ನವೊ ಅಡಗಿದೆ
 ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹುದುಗಿದೆ
 ಕಲವೊಂದು ಕೈಲಿದೆ
 ಉಳಿದಿದ್ದೆ
 ಜನರನ್ನ ಸಾಯಿಸಿ
 ಹೆಂಗಳ ಮಾರಿಸಿ
 ಮಂಗಳ ಮರೆಯಿಸಿ
 ಉಡುಗಿದೆ !

ಕರೆವುದು ಬಂಗಾಲ
 ನಡೆದಿದೆ ಕೇರಲ
 ವಿಜಯಕೆ ಬರಗಾಲ
 ಕರಿಗಾಲ

ಉಳಿದರೆ ಒಂಗಾಲ
ಅಳಿವುದು ಬರಗಾ
ನಮಗೆಲ್ಲ ಹಿರಿಗಾಲ
ಉಲಿಗಾಲ.

ಧರ್ಮವ ಬದಿಗಿಟ್ಟು
ಧೈಷವ ತುಳಿದಿಟ್ಟು
ಜನತೆಯ ನೆನಪಿಟ್ಟು
ಪಡೆಹಿಟ್ಟು

ಬಾ ತಂಗಿ ಬಾ ತಮ್ಮ
ನಮ್ಮಪ್ಪ ನಮ್ಮಮ್ಮ
ಒಂಥಾಗಿ ನಡೆಯೋಣ
ಬಾಕೋಣ.

—:—

ಪೃಥ್ವಾಲಾಪ

ಹೊಸದಿನಗೆ ಬೇಕಿಲ್ಲ, ಹಳೆಯದೇ ಸಾಕೆಲ್ಲ
 ಎಂದೆನುತ ಮುಗ್ಧನು ಮುಕ್ಕಲೇಕೆ ?
 ಹೊಸದಾಗಿ ಜನಿಸಿರುವ ಎಳೆಯಕೂಸಿನ ಕರುಳ
 ಕಿತ್ತೊಗೆಯದೆಯೆ ಸುಮ್ಮನಿರುವೆಯೇಕೆ ?

೧.

ಹೊಸದು ಹಳಸಿದೆಯೆನುವ ಮೂರ್ತಿಯೆನು ಹೊಸದಲ್ಲ !
 ನಿನ್ನಂತೆ ಬಲು ಜನರು ಅಂದರವನು !
 ಗೂಗೆ 'ಗೂಗೂ' ಎನಲು ರವಿಯು ಹೆದರುವನೇನು ?
 ಕತ್ತಲೆಯ ಹುಟ್ಟಡಗಿ ವ್ರಗತಿ ಬಹುದು !

೨.

ಜೀವನವ ಹೊಗೆಬಂಡಿ ಕಾಲಹಳಿಗಳ ಮೇಲೆ
 ನಡೆಯುವುದು ಮುನ್ನುಂದೆ ಚಣಕು ಚಣಕು
 ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಉಳಿದವರು ತಮ್ಮದೇ ಜಗದ ತುದಿ
 ಎಂದರದಕಾರು ಹೊಣೆ-ಅವರೊ, ಜಗವೊ ?

೩.

ಇದೆ ಕವಿತೆ, ನಾನೆ ಕವಿಯೆನುವ ಕಾವ್ಯಾಲಾಪ
 ಹೊರಡಿಸಿಹೆ-ಬರಿ ಹುಚ್ಚು - ಅಯ್ಯೋ ವಾಸ !
 ಕವಿ ಮಿತ್ರನಾದೊಡೇಂ ಕವಿಯೆನುವ ಭ್ರಮೆಯೇಕೆ ?
 ಕಂಡಿಹೆಯೆ, ಕಾಣುವೆಯೆ, ಕಾವ್ಯರೂಪ ?

೪.

ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ ಕಾಳಿದಾಸಾದಿಗಳ
 ಕೃತಿಗಳಂತರಗಂಗೆ ಬಲ್ಲೆಯೇನು ?
 ಮನುಜಜೀವನ ಮೊದಲು, ಪ್ರಕೃತಿ ಬರಿಹಿನ್ನೆಲೆಗೆ
 ಅದ ಮರೆತು ಹರಟುತಿಹೆ ವೊಳ್ಳು, ಸೊಲ್ಲ !

೫.

ಪ್ರಕೃತಿಯನು ಹೊಗಳಿರುವೆ - ನೀನಿಂತು, ನೀನಂತು

ನೀನೆ ಜಗಕಾಧಾರೆ, ಜೀವಧಾರೆ

ಅದರೊಳೇನೇನಿಹುದು ಕುರುಳು ಕೈಕಾಲುಗಳು

ಹೊದಿಕೆ ಹಾಸಿಕೆಗಾಸಕಣ್ಣು ಒಡಲು !

೭.

ಆದರದರೊಳಗಿರುವ ಆತ್ಮವನು ಕಾಣದೆಯೆ

ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಹೊರರೂಪ ಪೇರಿಸಿರುವೆ

ಜೀವನಿಲ್ಲದ ದೇಹ ಆತ್ಮವಿಲ್ಲದ ಪ್ರಕೃತಿ

ಪ್ರಗತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ನಿನಗೆ ವೈದ್ಯನೆ ಗತಿ !

೮.

ನಮ್ಮ ಜನಜೀವನವ ಹಾಸುಮೊಕ್ಕಿಹ ಕಾವ್ಯ

ಉಳಿದಿಹುದು-ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಮೊಂತೆಯೆಲ್ಲ ?

ಮುಂದೆ ಜಗ ಉರುಳಿದೊಲು ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿಹುವೆಲ್ಲ

ಕೊಚ್ಚಿಮೋರಿಯ ಕಸವ ಗುಡ್ಡೆಯೆಲ್ಲ !

೯.

'ರಾಮ ರಾಮಾ' ಎಂದು ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಕೋರಲವು

ನುಡಿದಂತೆ ನೀನೇಕೆ ನುಡಿಯದಿರುವೆ

ಭಕ್ತಿ ಸಾಲದೊ ನಿನಗೆ, ಶಕ್ತಿಯೇ ಸಾಲದೊ

ಯುಕ್ತಿಯಿಲ್ಲವೊ ಧೈರ್ಯ ಸೊನ್ನೆಯಾಯ್ತಾ ?

೧೦.

ತನ್ನೊಳಗೆ ಹುರುಳಿಲ್ಲ ! ಮತ್ತೊಬ್ಬನನು ಎತ್ತಿ

ಅವನು ಕಾರಣಪುರುಷ-ನಾನು ಕೂಡ

ಆದಕೆ ಕಾರಣಪುರುಷ ಎನುತ ಎರವಲ ಹಿರಿಸು

ಕೊಂಡು ಕುಣಿಯುವ ಬುದ್ಧಿ ಸಾಕು ಸಾಕು !

೧೧.

ಮೂರು ಸಾವಿರ ವರುಷ ಹಿಂದೆ ಬರೆದರಗುಣದ

ಬಂಡವಾಲಕೆ ಬಡ್ಡಿ ನಿನಗೆ ಬೇಕೊ

ನಿನ್ನ ದುಡಿತಕೆ ಮಾತ್ರ ಕೂಲಿ ದೊರಕಿತ್ತಿಲ್ಲ

ನೀಡುತಿಹೆ ಅದನ್ನಿಲ್ಲ - ಕಯ್ಯ ಚಾಚು !

೧೨.

ಸಿನಗೆ ಕನ್ನಡಿ ಬೇಕು - ನಿನ್ನ ನೀನರಿಯಲಿಕೆ
 ಅದ ಮರೆತು ಉಳಿದರನು ತೆಗಳುತಿರುವೆ
 ನಿನ್ನ ನೀನರಿತಂತೆ ನಿನ್ನ ನವ ಮರೆತಂತೆ
 ಮುಂಬರುವೆ ಪ್ರಗತಿಯಲಿ - ಇದುವೆ ಸತ್ಯ ! ೧೨.

ಸಾಹಿತ್ಯ-ಜೀವನದ ನುಡಿಗನ್ನಡಿಯು ಎನುವ
 ಮಾತನೇ ಮರೆತೆಲ್ಲೊ ಎಡವಿಬಿದ್ದು
 ವೃಥಾ ಅಲಾಸಿಸಲು ಕಾವ್ಯವಾಗುವುದೇನು ?
 ಬಂದಿಲ್ಲಿ ಜೀವನದ ನೈಜ ನೋ. ೧ ! ೧೩.

ಕೋಗಿಲೆಯು ಹಾಡುವುದೆ ? ಉಸಿರೆ ಇಲ್ಲದಕಿಂದು
 ನೂರ್ಲಕ್ಷ ಹೆಣಗಳಿಂ ಹೊರಟ ಹೊಗೆಯು
 ಆಗಸವನಾಕ್ರಮಿಸಿ ದುರ್ಗಂಧ ಪೂಸಿರಲು
 ಹಾಡುವುದೆಕೋಗಿಲೆಯು, ನೋಡು ಬಾರೈ ! ೧೪.

ಆ ಕಡೆಗೆ ಕಣ್ಣಿರುವು - ಅದು ಒಂದು ಸಂಸಾರ !
 ಎಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಾ ಪ್ರೇಮ, ಎಲ್ಲಿ ದೈವ ?
 ಆಕೆ ಮೂಲೆಯ ಮೂಟೆ, ಅವನು ಬೂದಿಯ ಮೊಟ್ಟೆ
 ಮಕ್ಕಳೋ ಬರಿಮುದ್ದೆ - ಕಸದ ರಾಸಿ ! ೧೫.

ಹೊಗಳಿದೆಗಂಧವನು ಯಾರಿಗಾಗಿಯ್ಯುವನು
 ಮೂಲೆಗಾಗಿಯೊ ಇಲ್ಲ ಮಾನವನಿಗೊ ?
 ಮಾನವನೆ ಜಗದಮಣಿ ! ಅನನೆ ಇಲ್ಲದೊಡೇನು
 ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೃತಿಯೊ ಇಲ್ಲ ವೈಶಾಚನೊ ! ೧೬.

ಮಾನವನಿಗಾಗೆಲ್ಲ - ಮಾನವತೆಗಾಗೆಲ್ಲ
 ಅದನುಳಿಸದೆಯೆ ಬರಿದೆ ಕೂಗು ಏಕೆ ?
 ಸಾಹಿತ್ಯಜೀವನದ ಅಡಿಗಲ್ಲ ಮೇಲ್ನಿಂತು
 ಮಾನವತೆ ಧ್ವಜವ ಮೇಲೇರಿಸಿರಲಿ ! ೧೭.

ಅದ ತೊರೆದು ಕೋಗಿಲೆಯು ಹಾಡುವುದು, ನವಿಲುಗಳು
 ಕುಣಿಯುವುವು; ಪ್ರೇಮಿಗಳು ವಿಹರಿಸುತ್ತ
 ನದಿಯು ಹರಿಯುತ್ತಲಿಹುದು ಪವನಸುಯ್ಯು ಡುತಿರುವ
 ಎನುವ ಈ ಬರಡುಸುಡಿ ಕಾವ್ಯವೇನು? ೧೫.

ಜೀವನದಿಗಳು ಬತ್ತಿ ಬಾಳೆಲ್ಲ ಬರಡಾಗಿ
 ಬೆಳೆಯೆಲ್ಲ ಬತ್ತಿರಲು ಹೂಗಳೆಲ್ಲ?
 ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿವಾರಿಸದೆ ಸೌಂದರ್ಯ ನೀಡುವುದು
 ಕಗ್ಗಲು ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಕೂಳಬದಲು! ೧೬.

ಬರಗಾಲದಲಿ ಬಿದ್ದು ಕಾಕೆರಡು ಕಾಣದೆಯೆ
 ಕಾಲವಶರಾಗಿರಲು ಕೂಟಿ ಮಂದಿ
 ನೀನೆಲ್ಲ ಕುಳಿತಿರುವೆ ಅಜ್ಞಾನಕೋಟಿಯಲಿ
 ಕಾಣುತಿಹೆ ಕಲ್ಪನೆಯ ಕನಸಗೊಂದಿ! ೧೭.

ರುಚಿಗಳಿವೆ ನೂರಾರು, ಬೇಕಾದುದೆಲ್ಲರಿಗು
 ಒಂದಿಹುದು - ಅದು ಅನ್ನ - ಮರೆಯಬೇಡ!
 ವ್ಯಗತಿ ಬೇಕೆಲ್ಲರಿಗು, ಅದಬಡಿಸಬೇಕಾವು
 ಅನ್ನ ಅನ್ನವೆ ಹೊರತು ಉಳಿದುದೇನು? ೧೮.

ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿಜಕು ಪ್ರೋಕ್ರಸ್ಥಿಸನ ಹಾಸಿಗೆಯಯದು!
 ಬೇಡುವುದು ನಿನ್ನಿಂವ ಕೆಲವು ಕ್ರಮವ!
 ಜೀವನವ ಚಿತ್ರಿಸುವ ಸಾಹಿತ್ಯವುಳಿಯುವುದು
 ಉಳಿದುದಕೆ ಜನ್ಮದಿನ ಬಂತು ನಿಧನ! ೧೯.

ಮನದ ಕತ್ತಲೆ ಕಳೆದು ಅರಿವ ಬೆಳಕನು ಚೆಲ್ಲ
 ಅರಿವಿನಿಂ ಪ್ರೇರಿಪುದು ನೈಜಕೆಲಸ!
 ಆ ಕಾರ್ಯವೇ ಇಂದು ಅನ್ನಬಟ್ಟೆಯ ಮೂಲ
 ಅದುವೆ ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂ ತಂದ ಕೂಳು! ೨೦.

ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂ ಕ್ರಾಂತಿ ಉಜ್ವಲಿಸಿ ದಿನದಿನಕು
 ಹೆಳಸಿದುದನುರಿಸುತ್ತ ಯೊಸವ ಸೃಜಿಸಿ
 ಸುಖಶಾಂತಿಗಳ ಹರಹಿ ಕೃತಕಾರ್ಯವಾಗುವುದು
 ಅದುನೆ ಜೀವಕೆ ಮೂಲ - ಪ್ರಗತಿಶೀಲ !

೨೪.

-----:-----

ಸಿಂಕ್ಲೇರನಿಗೆ *

ಹಸಿದ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಹೇರ ಹೊರಲಾರದಿಹ ಜನರ
 ಕಾಸಿನಾಸೆಯ ತೋರಿ ಹೇಸಿಗೆಯ ನರಕವಲಿ
 ದೂಡಿದುದಿಸುವ ದುಡ್ಡಿ ನಷ್ಟಗಳ ವಿಶ್ವವನು,
 ನಾಗರಿಕ ಜೀವನದ ಮೇಲ್ಮೈಸುಕ ಮರೆಯಲ್ಲಿ
 ಬಚ್ಚಿಟ್ಟ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಬಯಲು ಮಾಡಿದ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ೩೫
 ಸಿಂಕ್ಲೇರ ಅಷ್ಟನನೆ ನಿನಗೆ ಜಗ ಚಿರಋಣಿಯು !
 ಬಾಳ ಕಗ್ಗಾಡಿನಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಸೊರಗಿದ ದೀನ
 ಕೂಲಿಗಾರನ ಜೀವ - ನೋವು ಕಾವಿನ ಬಾಳು -
 ಕಾಸುಗಾರನ ಕೈಯ ರಾಕ್ಷಸೀ ಹಿಡಿತದಲಿ
 ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯ ಕ್ರೂರಯಂತ್ರದಲಿ ನಶಿಸುತ್ತಲಿ ೧೦
 ಅಂಧಕಾರದಿ ಬರಿಯ ಧೂಳಾಗಿ ಬೀಳುವುದ ತೋರಿಸಿದೆ.

ದೂರದಿಂ ನೋಡಿದೊಡೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ
 ಬಾಳು ಬಲು ಬಲು ಚಂದ, ಕಾಸ ಕೂಡಿಸಬಹುದು
 ಎಂಬ ಭ್ರಮೆ ಮುಸುಕುವುದು, ಬೆಳಕಿಲ್ಲೆ ಇಹುದೆಂಬ
 ಹಿಗ್ಗಿನಲಿ ಬಂದೊಡನೆ - ಬಯಕೆಗಳು ಬಯಲಾಗಿ ೧೫
 ಎದೆಯೊಡೆದು ನೀರಾಗಿ - ಕತ್ತಲಲಿ ಕುಗ್ಗುವುದು !
 ಜೀವ ನೊದಲಿಂ ತುದಿಗೆ ಮೋಸ - ಮೋಸದಂತೆ !
 ಕಸವನೇ ರಸವೆಂದು ಮರುಳುಗೊಳಿಸುವ ಜಾಲ !
 ಅಮೆರಿಕದ ಜೀವವಿದು ! ಒಳಗನರಿಯದೆ ಬರಿಯ
 ಹೊಳೆವಹೊರಗನೆ ಕಂಡು ಮುಗ್ಧ ರಾಗುತ ಓಡಿ ೨೦

* The "Jungle" ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಓದಿದನೇಲೆ ಬರಿಸಿದುದು.

ಸಾರಿ ಬಂದವರೆನಿತು ಜಾರಿಬಿದ್ದರು ಬಲೆಗೆ !
 ಕೂಲಿಗಾರನ ಕಷ್ಟ ಬಣ್ಣನೆಯ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ
 ನಿಲುಕದಿದೆ - ಕಲ್ಯಾಣ ಕರಗುವುದು ಕೇಳುತದನು !
 ಎಲ್ಲವನು ವರ್ಜಿಸುತ, ಕಷ್ಟಗಳ ಬೆಟ್ಟಗಳ
 ಬೆನ್ನನೇಲೊಡ್ಡುವುದಕ್ಕೆ ಸುಖವಿರಹಿ ಬಂದಿಹನು ! ೨೫.
 ಆವುದನು ಅಮೃತವೆಂದೆಣಿಸಿ ಬಂದಿರ್ಥನದೆ
 ಸರ್ವವಿಷ ! ಜೀವನವನು-ರಸವನ್ನು-ಕಾವನ್ನು
 ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಹಿಂಡಿ ಹಿಪ್ಪೆಯಾಗಿಪ ಯಂತ್ರ !
 ಕಂವರೂಸುವ ಹೂವಹಾರವೆಂದಿದುರ್ದಿದು
 ಧ್ವಾತ್ಕಾರ ಮಾಡುತಿಹ ಉರಿವ ಹಾವಿನ ಹೆಡೆಯು ! ೩೦.
 ಬಂಡವಾಳದ ಬಾಳು ! ಮೊದಲಿನಿಂ ಕೊನೆವರೆಗು
 —ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು, ಸರ್ಕಾರ—
 ಎಲ್ಲ ಮೋಸದ ಬೀಡು ! ಮೋಸವೇ ಉಸಿರವಕೆ !
 ಮೇಲ್ವಾತ್ರ ಬಲು ಚೆನ್ನ ! ಮನಸೆಳೆವ ಮುಗ್ಧ ಬಗೆ !
 ದೂರದಿಂ ನೋಡುತಲೆ ಹೃದಯ ಸಾರುವುದಲ್ಲಿ ! ೩೫.
 ಬಳಿಗೆ ಸಾರುತಲೊಮ್ಮೆ ಬಿದ್ದರಾಯಿತು ಬಲೆಗೆ,
 ಹೊಂಡದಿಂ ಹೊರಬೀಳ್ ಆಸೆ ಬರಿ ಹುಡಿಗನಸು !
 ಸುತ್ತೆಲ್ಲ ಹಸುರುವನ - ಒಳಗೆ ಗಾಢಾಂಧತೆಯು !
 ಮುಸುಕಿರುವ ಹೆಗ್ಗವಿಯು ! — ಜೀವ ಬರಿ ಕಗ್ಗಾಡು !
 ಕಗ್ಗಾಡು ! ಗಾಢಾಂಧ ! ಕರೆದೊಯ್ಯುವವರಿಲ್ಲ ! ೪೦
 ನೂರಾರು ಕವಲುಗಳು - ಎಲ್ಲ ಒಂದೆಡೆಗೇ !
 ಧಾರಿಯರಿಯದು, ವೇಳೆಯರಿದೆಯೆ ಮುನ್ನಡೆದು,
 ಕಾದು ಕುಳಿತಿಹ ಕ್ರೂರ ಧನಪ್ರೇತಗಳ ಬಾಯ್ಗೆ
 ಶುತ್ತಾಗಿ, ತೊತ್ತಾಗಿ, ಸಾಯುವುದು ! ಕೂಲಿಗಳ
 ಜೀವನಕೆ ಬೆಳಕಿಲ್ಲ ! ಗಾಢಾಂಧತೆಯ ಬೀಡು ! ೪೫.
 ಆಂತಾದರಿದರಿಂದ ಕೂಲಿಗಾರಗೆ ಮುಕ್ತಿ
 ದೊರೆಯದೇ ? ಕನಸುಗಳ ಬಯಕೆಗಳ ಬಸಿರನಲೆ

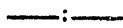
ಬಡಿದು ಕೊಲ್ಲುವುದೇನು ? ಬೇರೇನು ಗತಿಯೆಲ್ಲ !
 ಬಂಡವಾಳದ ಹಿಡಿತ ಬಲು ಭದ್ರ - ಜಗವೆಲ್ಲ
 ಕಾಸಿಗೊಡೆಯರ ಕೈಲಿ ನಶಿಸಿಹೋಗುತ್ತಲಿಹುದು ! ೫೦.

ದುಡ್ಡಿ ನಲ್ಲಿವೆ ಜೀವ ! ದುಡ್ಡಿ ನಿಂದಲೆ ಜೀವ !
 ಉಳಿದಿಹುದು ಏನೆನುಗೆ ? ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೇನು ?
 ದುಡಿದು ದುಡಿದೂ ಇಂತೆ ಮಡಿಯುವುದೆ ಫಲವೇನು ?
 ಕಗ್ಗಾ ಡಿನಂಧತೆಯ ಬೆಳಗಿ ದಾರಿಯತೋರ್ವ
 ಕಿರಣವೆನುಗಿಲ್ಲವೇ ? - ಆಸೆಯಿದೆ ! ಧೈರ್ಯವಿದೆ ! ೫೧.

ಬಂಡವಲದಂಗಾಂಗ ಛಿದ್ರಛಿದ್ರವ ನೂಡಿ
 ಕಿತ್ತೊಗೆದು, ಕೂಲಿಗಳ ಜೀವ ಸವಿಯಾಗಿವುದು
 ಕಗ್ಗಾ ಡ ಬೆಳಗಿಸುವ ಕಿರಣ ಹೊರಕೊಮ್ಮುತಿದೆ
 ಕೂಲಿಗಾರರ ಶಕ್ತಿ ! ಸಾನ್ಯವಾದದ ಕತ್ತಿ !
 ಸಾನ್ಯವಾದವದೊಂದೆ ಶತ್ರುವಿಗೆ ಹಿರಿಮದ್ದು ! ೬೦.
 ಸಾನ್ಯವಾದವದೊಂದೆ ಶತ್ರುವಿಗೆ ಸಿಡಿಮದ್ದು !

“ಎಮ್ಮದಾಯ್ತು ಚಿಕಾಗೊ ! ಎಮ್ಮದಾಯ್ತು ಚಿಕಾಗೊ !”
 ಎಂಬ ಕೊನೆಯಾಕೂಗು ಬಂಡವಲದಿದೆ ಒಡೆದು
 ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಳಗುವುದು - ಗುಡುಗುವುದು !

“ಎಮ್ಮದಾಯ್ತು ಚಿಕಾಗೊ !” ಕೂಗು ಬದಲಿಸುತ್ತಿಂದು ೬೧
 ಕೂಲಿಗಾರರ ಕೊರಳಿನಿಂದಿಂತು ಹೊರಡುತ್ತಿದೆ !
 “ವಿಶ್ವವೇ ನಮ್ಮದಿದೆ ! ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕಿದೆ ವಿಶ್ವ !
 ವಿಶ್ವ ನಮ್ಮದೆ ಅಹುದು ! ನಮ್ಮದಾಯ್ತು ವಿಶ್ವ !” ೬೨.

ಕನ್ನಡದ ಬೆಳೆ

ಹೊನ್ನಬೆಳೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಕನ್ನಡದ ಹುಲುಸುಹೊಲ
 ಬೀಳು ಬಿದ್ದಿಹುದೆಂದು ಬಂಜೆ ಬಯಲಾಗಿ
 ಉತ್ತುವುದು ಬಹಳಾಯ್ತು ಬಿತ್ತುವರೆ ಬರಲಿಲ್ಲ
 ಮುನ್ನ ಬಿತ್ತಿದ ಬೆಳೆಯೆ ಇದುವರೆಗೆ ಕೊಯಲಾಗಿ

ಬರಗಾಲ ಬಂದಿಹುದು ಸಿರಿಯ ತವರೂರಿಗೆ
 ಹೆರರ ಹಾವಳಿ ಬಂತು ನಮ್ಮ ನಡುಕೇರಿಗೆ
 ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿವು ಹೊಲವ ಪರಜನಕೆ ಕೋರಿಗೆ
 ನಮ್ಮ ಹಾಳನು ಕಾಂಬ ಕಣ್ಣಿಹುದು ಯಾರಿಗೆ ?

ಕೆಲರು ಬಿತ್ತು ತಲಿಹರು ಫಲಬರದ ಪಯರನ್ನು
 ನಮಗೆ ಬೇಡಾದುದನೆ ಬಿತ್ತುವರು ಕೆಲರು
 ಹಸಿವೆ ಸುಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಹೂದೋಟಗಳ ಬೆಳೆಸಿ
 ಹಿಗ್ಗಿನಲಿ ಉಬ್ಬಿನಲಿ ಕುಣಿಯುವರು ಕೆಲರು !

ಹಸನನಾಡಿದ ಹೊಲದಿ ಕಸವ ಬೆಳೆಸುವರಲ್ಲಿ
 ಹೆರರ ದನಗಳಿಗೆಂದು ಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆಸುವರಲ್ಲಿ !
 ಕನ್ನಡದ ಜನಪದಕೆ ಅನ್ನ ಸಿಗದಿರುವಾಗ
 ಅನ್ನನಾಡಿನ ಜನಕೆ ಹಣ್ಣು ಕಳಿಸುವರಲ್ಲಿ !

ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಹೊಲವು ನಮ್ಮವರ ಸೊತ್ತಾಗಿ
 ಇದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮವರ ಉಳುಮೆ ಬಿತ್ತಿಗೆ ಸಾಗಿ
 ನಮಗೆ ಬೇಕಾದುದನೆ ನಾವು ಬೆಳೆಯುವರಾಗಿ
 ಕನ್ನಡದ ಬೆಳೆ ಬರುವುದೆಂದು ನಮಗಾಗಿ ?

ಅಲ್ಲಲಿ ಇಷ್ಟಿಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆ ಬೆಳೆ ಎಂದರೂ
 ಕಳ್ಳಿ ಕರಿಕೆಯೆಂಬ ಬೆರೆದಿಡುವು ಬರಿದೆ
 ಬಲ್ಲವರ ಗುತ್ತಿಗೆಯು ಎಲ್ಲವೂ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿ
 ಎಲ್ಲ ಮನೆಯೊಳು ಕೂಜಿ ನುಂಬಿ ಬರವೆ ?

ನಮ್ಮ ಹೊಲಮೊಳು ಮತ್ತೆ ಎಂಕ ಹರಿಹರ ಬುಕ್ಕ
 ಬಸವ ವಾಧವರ ಬೆಳೆ ತಳೆತಳಿಸಿ ಬೆಳೆದು
 ಶರಣ ದಾಸರ ಪಯಿರು ಮಹಾಯೋಧಿ ಮಲ್ಲಮ್ಮ
 ಚನ್ನಮ್ಮ ಹೊನ್ನಿ ದೊರೆ ರನ್ನದೋಟಿವು ಮೊಳೆದು

ನಮಗಾಗಿ ಹೊಸ ಸುಗ್ಗಿ ಕನ್ನಡದ ಜನ ಹಿಗ್ಗಿ
 ನೆರೆನಾಡಿಗೂ ನಾವು ಎರವಲನು ಕೊಟ್ಟು
 ಭಾರತಿಗೆ ಬಲವಾಗಿ ವಸುಂತಿಗೆ ಜೆಲುವಾಗಿ
 ಸಕಲರಿಗೆ ಗೆಲವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಹೊಸ ಹುಟ್ಟು

ನಾವೆಂದು ಬಾಳುವೆವೋ ನಮ್ಮ ನೆಲವಾಳುವೆವೋ
 ದಾಸ್ಯವನು ಹೊಳುವೆವೋ ಅಂವ ನಿಜವಾಗಿ
 ಕನ್ನಡದ ಬೆಳೆಪೆಚ್ಚಿ ಮುನ್ನೀಡುಗಳ ದಾಟಿ
 ಮನುಕುಲವ ತಣಿಸುವುದು ಕಲ್ಪಕುಜವಾಗೆ

ಇದಕಾಗಿ ಒಂದಾಗಿ ದುಡಿಯುವೆವೆ ನಾವು ?
 ಇದರ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಮಡಿಯುವೆವೆ ನಾವು ?
 ಇದಕಡ್ಡೆ ಬಂದುದನು ಕಡಿಯುವೆವೆ ನಾವು ?
 ಈ ಗುರಿಯ ಕಡೆ ಕೂಡಿ ನಡೆಯುವೆವೆ ನಾವು ?

ಕಿರಿಯರಿವನೇ ಕೇಳಲಿ
 ಹಿರಿಯರುತ್ತರ ಹೇಳಲಿ !

ನಿಷ್ಠಾ

ಜಗಕೆ ಧರ್ಮದ ದಾನಕೊಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಿ ಜತ್ತೆ
 ಜಗದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಸುವನಿತ್ತ ವಾವನಬಿತ್ತೆ
 ಜಗದರ್ಥ ಜೀವಿಗಳ ಪೊರೆವ ಪುಣ್ಯದ ಗೋತ್ತೆ
 ನಿನ್ನ ಗತವೈಭವವು ಮರಳುವುದೆ ಮತ್ತೆ ?
 ಏನಿದ್ದೆ ಏನಾದೆ ಏಷ್ಯಾ
 ನಿನ್ನನಾವರಿಸಿಹುದು ದಾಸ್ಯ !

ಸೂರ್ಯ ಹುಟ್ಟುವ ಸ್ಥಳದಿ ಕಾರಿರುಳು ಮುಸುಕಿಹುದು
 ಎಲ್ಲ ಬೆಳೆಯುವ ನೆಲದಿ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಮಸಗಿಹುದು
 ತತ್ತ್ವಗಳ ತವರಿನಲೆ ಅಜ್ಞಾನ ಹರಡಿಹುದು
 ಅಂತಃಕಲ್ಪನ ಅಧಃಪಾತ
 ಮಾಡಿಹುದು ನಿನ್ನ ಬರಿ ಪ್ರೇತ !

ಶ್ರೇತವರ್ಣದ ಶಿಲುಬೆ ಘಾಯಗೊಳಿಸಿದೆ ನಿನ್ನ
 ಪೀತವರ್ಣದ ಪಾಪಿ ಕೊನೆಗೆ ಹಾರಿದ ಕನ್ನ
 ಕೆಂಪುವರ್ಣವು ಸಹಿತ ಗುಸಿಗೊಳಿಸಿದೆ ನಿನ್ನ
 ಯಾರು ಹೊಕ್ಕರು ನಿನ್ನ ಸುಲಿದು ಕೊಟ್ಟರು ಬನ್ನ
 ನಿನ್ನ ಮೇಲಿದೆ ಜಗದ ವಕ್ರದೃಷ್ಟಿ
 ಸುಲಿಗೆಗಾಗಿಯೆ ಆಯ್ತು ನಿನ್ನ ಸೃಷ್ಟಿ !

ರಾಕ್ಷಸೀಲಾಲಸೆಯ ನೀಚಶಿಶು ಜಾಪಾನ
 ನರಕಯಾತನೆಯಿಂದ ಸಾಯುತಿದೆ ಚೀನ
 ದಾಸ್ಯ ದಾರಿದ್ರ್ಯಮಯ ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನ
 ತನ್ನ ಹಿರದಲಿ ಜಾಣ ತರುಣ ತುರ್ಕಸ್ತಾನ
 ಇನ್ನುಳಿದ ನಾಡುಗಳ ಕೇಳ್ದರಾರು ?
 ಹೆಸರಿಗಿದೆ ಸರಕಾರ, ಆಳ್ವರಾರು ?

ಇಡಿಯ ಏಷ್ಯಾಖಂಡ ಹಿರಿಯ ಬಂದೀಖಾನೆ
ಪರರ ಬಲೆಯಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದ ಸುದ್ದಾನೆ
ಇಲ್ಲಿ ಬಡತನ ದಾಸ್ರ ಅಚ್ಚಾನ ಬಹುಜೇನೆ
ಮೇಲೆ ತುಳಿಯುತಲಿಹುಸು ಪರರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸೇನೆ!
ಇದಕುಂಟೆ ಈ ನರಕದಿಂದ ಮುಕ್ತಿ?
ಎಂದು ಸಿಡಿದೆಳೆಳುವುದು ಇದರ ಶಕ್ತಿ?

ಮಾನವ ಸಮಾಜ

ರಂಗು ರಂಗಿನ ಬೆಡಗ ತೊಟ್ಟು ಜಗವಂಗಳದ
 ರಂಗದಲಿ ವಿವಿಧ ಭಂಗಿಯಲಿ ಜನಜಂಗವಿಯ
 ಅಂಗಗಳ ಪುಳಿಪುಳಿದು ರಿಂಗಣರ ವಾಯುತಿಸ
 ಓ ಮನೋಹರೇ ಎಲೆ ಭಯಂಕರೇ
 ಓ ರೂಪವತಿ ಎಲೆ ವಾಪಸುತಿ
 ನಿಷ್ಕರುಣೆ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾನವ ಸಮಾಜ !

ಜನನಮರಣದ ತಾಳ ಜೀವನದ ರಾಗಕ್ಕೆ
 ಪೃಥ್ವಿವನ ಮುದ್ದೆಗೆ ಕಾಲವುರೂಪನ ಗತಿಗೆ
 ಸಿಡವ ಮುಕುಟವ ನದ್ದು ಯುದ್ಧಗಳ ಗದ್ದಲೆ
 ಇತಿಹಾಸಗಳ ಸುಯ್ಯ ಸಂವೃತಿಯ ಪೋಶಕ್ಕೆ
 ಕುಣಿವ ಮನೋಹರೇ ಎಲೆ ಭಯಂಕರ
 ಓ ರೂಪವತಿ ಎಲೆ ವಾಪಸುತಿ
 ನಿಷ್ಕರುಣೆ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾನವ ಸಮಾಜ !

ಆದರ್ಶವಾದಿಗಳ ಶಿಲಾಬೆಗೇರಿಸಿ ಅಪರ
 ಕನಸುಗಳ ಕುಚ್ಚಿ ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳಿಗುಣಿಸೆ
 ಜ್ಞಾನಯೋಗಿಯ ಕೈಗೆ ವಿಷವ ಬಟ್ಟಲ ಕೊಟ್ಟು
 ನೀಚ ನರಪಾಲಕರ ಮನವ ತಲೆವೆ

ಧರ್ಮಗುರುಗಳ ತತ್ತ್ವಗಳ ರಕ್ತವನೆ ರಿಂಪಿ
 ಸ್ವಾರ್ಥಿಸನ್ಯಾಸಿಗಳ ಕುನಿಬಟ್ಟಿಗೆ ತೊಡಿಸೆ
 ವೇದವೇದೀವಿಯರನ್ನು ವನಗಳಂದಡಿ ಮಾರಿ
 ಪುಂಡ ಪೂಜಾರಿಗಳ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಡುವೆ

ಪಾವಭಿಗುಗಳಾವ ಮೂಕಜಗತಿಯ ಕೊಂದು
 ಪಂಚಮುಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ನಕ್ಕು ಗೈವೆ
 ದುಡಿವರ ಹುಡಿಗುಟ್ಟಿ ಮಿಡಭಂಡವಾಲಿಗರ
 ಕೊರಳ ಮಾಲೆಗೆ ಜಗರ ಕರುಳ ಕೊಯ್ಯೆ

ಮೂಳೆಗಳ ಕೆರಡಲ್ಲಿ ನಿರಿಂ ರನು ಣಿಸಿ
 ಬಡವರ ಸುಗಳ ರವನ ಕುಡಿಮ ತವೆರೆ
 ರಾಕ್ಷಸೀ ಲಾಲವರ ನೀಚ ಸ್ತ್ರಿಯ ನೆವದಿ
 ಕೊಟ್ಟಿ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಕವಿಕಡಿಮ ಕೂಡೆವೆ

ದೊಟ್ಟಿಯಲಿ ಹಿಂಗಿಸಲು ಮೈಯ ಕಡುವಳನ್ನು
 ನೀಡಬಾರಿರಳೆಂದು ನರಕಕ್ಕೆ ನೂಕಿ
 ವೇದಾಂಶು ಹೊಸಿ ಕೆಲವನಾಡುರ ಕುಲಜೆ
 ನಾಗರಿಕರೆಂದರನ ಮುನ್ನಿಸುರ ಸಂಕಿ

ನಿನ್ನ ಅನ್ಯಾಯಗಳ ದೇವ ನಿಯಮಗಳೆಂದು
 ನೀ ವಸುಧನಿ ಜನವ ಮೊಸಗೊಳಿಸ
 ಮನು ಸತ್ಯತ ವಿಷಮತೆಗೆ ಪ್ರಕೃತಿ ನಿಯಮದ ಬಣ್ಣ
 ಬಳಿದು ಕರ್ಮದ ಕಂತಿ ಸಿದ್ಧ ಗೊಳಿಸೆ

ಭೂಮಿಪವೆಗನುಸರಿಸಿ ಬಣ್ಣ ಬೇರಾಗರಲು
 ವರ್ಣವ್ಯೇಷವ ಬಿಳಿಸಿ ಕೆ,ಕೆ ಹಾಕು ತಲಿರುವೆ
 ಒಂದೆ ಮಣ್ಣಿನ ಸುತರ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮರ ತೆರದಿ
 ಕಾಣವೆ ನಾಡುಗಳ ಗಡಿ ಹಾಕುತಿರುವೆ

ನಾಡುಭಾಷೆಯ ಜಗಳ ಧರ್ಮಪಂಥದ ಜಗಳ
 ವರ್ಣವಂಶದ ಜಗಳ ಪುಟಗೊಳಿಸುತಿರುವೆ
 ಪ್ರಕೃತಿಶಕ್ತಿಯ ಜಯಿಸಿ ಹುಸಿವ್ರಚಾರನ ಬಿಳಿಸಿ
 ದಿಟವನ್ನು ಸಟಿ ಸಟಿಯ ದಿಟಗೊಳಿಸುತಿರುವೆ

ಆತ್ಮಗಳ ಮಾರುತಿವೆ ಪ್ರೀತಿಗಳ ಮಾರುತಿವೆ
 ಬುದ್ಧಿಗಳ ದಲ್ಲಾಲಿ ಹಿಡುವೆ ಧನಕಾಗಿ
 ಕಲೆ ನೀತಿ ಮತಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಜ್ಞಾನ ವ್ಯಾವಾರ
 ಒಂದಾದರೂ ಬಾಳತೀವೆ ಜನಕಾಗಿ ?

ಕೋಣಗಳ ಮುಂದೆಯೇ ಕಿನ್ನರಿಯ ಬಾರಿಸುತ
 ಗಾಯಕನು ಹುಲುಬಾಳು ಹೊರೆಯ ಬೇಕು
 ಕಾಗೆಗಳ ಬಳಗದಲಿ ಕೋಗಿಲೆಯ ತೆರವಲ್ಲಿ
 ದಾತಹೇಳಿದ ಗೀತ ಕವಿ ಬರೆಯಬೇಕು

ಮತಶಾಸ್ತ್ರ ನೀತಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯ ಬಣ್ಣ ಸರ್ವೇಕೆ ?
 ಕೊಳೆತು ನಾರುತಲಿಹವು ಹೆಣಗಳಂತೆ
 ವಿಜ್ಞಾನ ದಳಸತಿಯ ದಾಸ್ಯದಲಿ ಕೊಳೆಯುತ್ತಿವೆ
 ವ್ಯಾಪಾರಿ ಲಾಭಗುಳಿ, ಹಸಿದ ದನಗಳಂತೆ

ಮಾನವರು ಹೆಚ್ಚಿದರು ಮಾನವತೆ ಉಳಿದಿಲ್ಲ
 ಹೀನತನ ದೀನತನ ದಾರಿದ್ರ್ಯವಳಿದಿಲ್ಲ.
 ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮೊಳೆದಿಲ್ಲ ಸುಖಶಾಂತಿ ಬೆಳೆದಿಲ್ಲ
 ಮಾನವ ಪ್ರೇಮವೇ ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ

ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ
 ಆರ್ತರಸು ಸುಲಿಯುತಿಹ ಚಾಂಡಾಲಿಯು
 ಕಟ್ಟುಕರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಸದಯರನೆಲ್ಲ
 ಬಂಧನದಿ ಬಿಗಿದಿರುವೆ ಓ ಕಾಳಿಯೆ

ಇದಕ್ಕಾರು ಹೊಣೆ ಹೇಳು ಮಾನವ ಸಮಾಜವೆ
 ಲಕ್ಷ ವರುಷದವರೆಗೆ ಸಹಿಸಿದೆವು ನಿನ್ನ
 ಶತಮಾನ ಕಳೆದರೂ ಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಲಿಲ್ಲ
 ಇನ್ನು ಸಹಿಸೆವು ನಾವು ಈ ವಿಧದಬನ್ನ !

ನೆನಪಿಡು ಸಮಾಜವೇ ನಿನ್ನ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯತನ
ಕೊನೆಗಾಣಲೇಬೇಕು ಸಾಗಡನ್ನು !
ಇದ್ದುದನು ಎಂತೆಂತೋ ಉಳಿಸಿ ಬಾಳುವ ಹೊಂಚು
ನಡೆಯಲಾರದು ಇದಕೆ ಬೇಗ ಶರಣನ್ನು !

ಬಂಡಾಯ ಗುಡುಗುತಿದೆ ಮೂಕತಿಯ ಮೋಡದಲಿ
ವ್ರತಿಭಟನೆ ಪುಟಿಯುತಿದೆ ಅಸ್ಥಿ ಸಂಜರದಿ
ಸೇಡು ಸಿಡಿವೇಳುತಿದೆ ನಾಯನತಿಹ ಜನಮನದಿ
ಕ್ರಾಂತಿಕಿಡಿಗಿದರುತಿದೆ ನಿನ್ನ ಮಂದಿರದಿ

ದುಃಖಿತರ ಸುಯಿನ್ಲನಲಿ ಸಿಡಿಮದ್ದು ಹಾರುತಿದೆ
ದಾರಿವ್ರ್ಯದುಸ್ತುಳದಿ ವ್ರಳಯ ಕುಟುಕುದು
ಅಬಲೆಯರ ಕಣ್ಣೀರು ಕರೆಯುತಿದೆ ಬಿಂಕಿಮಳೆ
ದಸಿದ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಬಿಸಿಗೆ ಭೂಮಿ ಕಾದಿಹುದು !

ಕುರಿಗಳನು ಕಾಯ್ದುದಕೆ ತೋಳಗಳನು ನಿಯಮಿಸಿದೆ
ಕುರಿ ತೋಳಗಳ ತಿನುವ ಕಾಲ ಬಂತು !
ದಿನತನ ಕಡೆಗೊಮ್ಮೆ ದಾನವತ್ಯವ ಮೆಟ್ಟಿ
ಮಾನವತ್ಯವ ತರುವ ಕಾಲಬಂತು !

ನಿನ್ನ ಸರಿವಡಿಸಿಕೊ ಅನ್ಯಾಯಗಳ ಹೂಳು
ಎಲ್ಲರನು ಸಮನಾಗಿ ಕಾಣಬೇಗ !
ಇಲ್ಲದಿರೆ ನಿನ್ನನ್ನೆ ಮುರಿದು ಕರಗಿಸಿ ಮತ್ತೆ
ನಮಗೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ರೂಪಿಸುವೆವಾಗ !

ಗಾಂಧಿ

ಪರಮ ಪೂಜ್ಯಕೆ ಪುರುಷರೂಪಿನಲಿ ನುಮದೋ ?
 ಕರುಣೆ ಮೈವೆತ್ತುದೋ ? ಶಾಂತಿ ಸಂವಹನೆಂದು -
 ಗುರುವಿನಡಿ ಪೂವಾಯ್ದೋ ? ಸದ್ಗುಣವ್ರತವೇ ಮೈಗೆ
 ವಸನವದಾಯಿತೋ ?

ವರಮಿದೈ ಭಾರತಕೆ, ಸಂಸಕೆ, ಗೆಲುವಿಕೆಗೆ
 ನರನುಹರನಪ್ಪನೈ ಹೊಗಳೆ ಹೃದಯಸ ತೆರದು
 ಸರಸ ಸೌಜನ್ಯದಧಿದೇವಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯನು ಸಂತತಂ
 ಹೋದದಿಂದ !

|| ೧ ||

ಬಾ - ಅವರಿಗೆ -

ಶತಕೋಟಿ ವಂದನಂ

ಅನುರಜೀವನದನುಲಲತೆಯಲಿನಿಹೂವಾಗಿ
 ಪರಮ ಪಾವಿತ್ರತೆಯ ವೂರ್ತಿಗೂ ಮೇಲಾಗಿ
 ಸರಲಿಯ ಸೌಭಾಗ್ಯದಧಿಧಾತ್ರಿ ಚಿರಸಾಗಿ
 ವಿಸುಲ ತೇಜೋರಾಶಿ ಬೆಳಗಲತಿ ಬೆಳಕಾಗಿ

ದೇವಾತ್ಮನಡಿಯಲ್ಲಿ ಸರಸಿಜೋದ್ಭವೆಯಾಗಿ
 ಜನನುನದ ಮುಗಿಲಿನಲಿ ಧೃವತಾರೆ ದಿಟವಾಗಿ

ಅನುರಾಗಧವಳಗಿರಿ-ಗೌರಿಶಂಕರವಾಗಿ

ಭಕ್ಯಾತ್ಮನುಸಿರಲ್ಲಿ ಭಾವದೈಸಿಯಾಗಿ

ಓಪೋ ! ಮಹಾತುಮನ ಮಡದಿ ಮಂಗಳೆಯಾಗಿ

ವಿಶ್ವಜಿದ್ವ್ಯಾದುರು ಹೊಂಗಲಶದಡಿಯಾಗಿ

ಅಶ್ವಮೇಧನ ಕೋಟಿಗೈದಮ್ಮೂ ಹಿರಿದಾಗಿ

ಓ, ತಾಯಿ, ನಿಂತಿರುವೆ ಕೀರ್ತಿಮೇರೆಯ ನೀಗಿ !

ಧನೈ ಕಸ್ತೂರ ಬಾ ಶತಕೋಟಿ ವಂದನಂ !

ಮಾನೈ ಹರಸೌ ಬಾಳಿಗಿತ್ತು ನವಸ್ವಂದನಂ !

ಓ! ಸರಾಪ್ತರ ಶಕ್ತಿಯೇ!

ಬಡತನದ ಬೇಗೆಗೆನಿತ್ತದ್ಭುತಂ ಶಕ್ತಿ? ಸುಡು-
ಸುಡುತೆ ಮುಂಬರಿದು ಕೆಂಗಿಡಿ ಜ್ಯಾಲಿಗಳಸುಗುಳಿ
ಬಡಬನಂತಿದೂ ರೌದ್ರ ರುದ್ರಾ-ತಾರದೋಳೇಸು
ತಾಂಡವಗೈವುದೋ?

ಒಡಲಿನೀಕಿಚ್ಚೆಂದು ನಂದುವುದು? ಶಾಂತಿಗಡ
ಬಡವಂಗೆ ದೊರಕುವುದು? ವೈಗಿನಿತು ಬಟ್ಟೆಬರೆ-
ಹಿಡಿತುತ್ತು ತನ್ನದೆನ್ನುವುದೆಂದು ದೊರೆವುದೈ?
ಓ! ಸರಾಪ್ತರ ಶಕ್ತಿಯೇ!

—:—

ಜನರು ಜನರ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ

ಬರುವುದೋವೆ ಬರುವುದು
 ಬಾರದೆಂದು ಬಾರದು :
 ಬರುವ ಬಿಡುವ ಭೂತಕಾಗಿ
 ಇಂದು ಭಯವದೇಕೆ ?

ಗೃಹ ಗೃಹ ಸಾಗಲಿ
 ಮೈ-ಮನವ ಸುಂಬಲಿ !
 ಸಾವು-ಬದುಕು-ನೋವು ನೂರು
 ಹಾರಿಬರಲು ನಗುತಿರು !

ಕರಿದು ಮೋಡ ಹೊಳೆವುದು !
 ಬರಿದು ಕೈ ತುಂಬುದು !
 ಸಿರಿಯು, ಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾರ್ಥಕಾಗಿ
 ಕುದಿದೊಡೀನು ಜೊರೆವುದು ?

ಇಳಿಗೆ ಮೇರು ಬರುವುದು
 ಬೆಳೆಯ ತುಂಬ ತರುವುದು
 ಜಳಕವಾಗ ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ
 ಜನರು ಜನರ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ

ನಲಿದು ಕುಣಿದು ದಣವರು !
 ಒಲಿದು ಉಲಿದು ತಣವರು !
 ಇದೇ ಬೇಕು ಇಂದಿಗೆ !
 ನಮ್ಮ ದುಡವ ಮಂದಿಗೆ !

ಅದಕೂ ತನ್ನನು ಹಾಡೋಣ!

ಬಡತನ, ಸಿರಿತನ,

ಕಡೆತನಕುಳಿದಾವೇನ?

ಅದಕೂ ತನ್ನನು ಹಾಡೋಣ!

ಬಾಳನ್ನು ಬಂಗಾರ ಮಾಡೋಣ!

ಗೋಳಿನ ಸಂತೆಯ ಮರೆಯೋಣ!

೧.

ಸಾವು ನೋವಿನ ಸುಗ್ಗಿ

ಯಾವ ಬಾಳಿಗೆ ಸುಗ್ಗಿ

ಕಣ್ಣೀರ ಕರೆವಂತೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ?

'ಅಯ್ಯೋ!' ಎಂದಾರಸು ನುಡಿಸಿಲ್ಲ?

ಮುಯ್ಯೆಯೆ ಇದು? ಎಂದು ಅನಿಸಿಲ್ಲ?

೨.

ಅದು ಇಲ್ಲ; ಇದು ಇಲ್ಲೆ:

ಒದುಕೆಗೆ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲ

ಎಂದೆಂದು ಕೂಡುವ ದಿನವಲ್ಲ!

ಮನುಜನ ಶಕ್ತಿಯ ಮೀರಿಲ್ಲ!

ಸಾಹಸ ಜೀವಿಗೆ ಇದೆ ಬೆಲ್ಲ!

೩.

ಬಂದದ್ದು ಬರಲೆಂದು

ತಂದದ್ದೆ ಬಂತೆಂದು

ನಮ್ಮ ಹಾದಿಯ ನಾವು ಹಿಡಿಯೋಣ!

ಚಂದ ಚಂದ್ರಾಸುನ್ನು ನೋಡೋಣ!

ಸುಂದರ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಬಾಗೋಣ!

೪.

ಅವರೇನು ಅಂದಾರು ?

ಇವರೇನು ಅಂದಾರು ?

ಎಂದೆಂದು ಧೈರ್ಯವನ ಮರೆತೇವು ?

ಹಾಳುರುಗವ ಮತ್ತೆ ಹಾಡೇವು ?

ಬೀಳುವ ಭಾರಕೆ ಸಿಕ್ಕೇವು ?

೫.

ಹಾರಿಹೋಗುವ ಹಕ್ಕಿ

ದೂರ ಕಾಣುವ ಚಿಕ್ಕಿ

ನಮ್ಮ ಜೀವಸುಖೆಯ ಬೇಡ್ಯಾವು !

ತಮ್ಮ ಬಾಳಿನ ಕತೆಯ ಹೇಳ್ಯಾವು !

ಒಮ್ಮೆಗೆ ನಮ್ಮನ್ನೆ ಮರಸ್ಯಾವು !

೬.

ಸುಖ-ದುಃಖ ಸರಿಸಮ

ಬಾಳಿದು ಘನುಘನು-

ವೆಂಪೆಂಬ ಹೂವೆಂದು ತಿಳಿಯೋಣ !

ಆದರ ಸುವಾಸನೆ ಬೇಡೋಣ !

ಕಿತ್ತೊಮ್ಮೆ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುಡಿಯೋಣ !

೭.

ಕಾಳಗ ನೀಳಗ

ಕಾಲನ ಕಾಲಾಗ

ಮೇಲೆ ಕೆಳಗೆಲ್ಲೆ ಬೆಲ್ಲ ನಡೆದಿರಲಿ !

ಹೆಣ್ಣುಂಡಿನನುರಾಗ ಚಿಮ್ಮಿರಲಿ !

ಕಣ್ಣಿಗೆ ಯೋಸಯುಗ ಹುಟ್ಟಿರಲಿ !

೮.

ಶಾಂತಿಗೀಂತಿಯ ಮಂತ್ರ

ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಅತ್ತಂತ್ರ

ಅಂತಂಬೋರೀಕಡೆ ಕಣ್ಣಿರಲಿ !

ಭ್ರಾಂತಿಯ ಕೆಣವನ್ನು ಹೂಳಿಡಲಿ !

ಯಂತ್ರಕೆ ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ಶರಣೆನ್ನಲಿ !

೯.

ವಾಸವ ದಾನವ -

ನಾಗಿಹ ಕಾಲವ -

ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡೆವು ಈ ದಿನದಿ !

ಮುನ್ನೇನೊ ಎಂತೆಂಬ ಎದೆಗುಂದಿ !

ಕೈಚಾಚಿ ನಿಂತಿದೆ ಕ್ರೂರವಿಧಿ !

೧೦.

ಗೆಚ್ಚಿ ಕಾಲಿನ ಹೆಜ್ಜೆ

ವಜ್ಜಿನ ನೀ ಹುಚ್ಚಿ

ತ್ರಂಧ ಧೈ ಧೈ ! ಅಂತಿರಲಿ !

ತಾಳಕ ಸರಿಹೆಜ್ಜೆ ಬಿಟ್ಟಿರಲಿ !

ಬಾಳಿನ ಸಿರಿ ಸುಗ್ಗಿ ಸುರಿದಿರಲಿ !

೧೧.

ಗಂಡನ ಕಣ್ಣಿಗೆ

ಹೆಂಡತಿ ಒನ್ನಾಗೆ

ಕಹಿಯೆಲ್ಲ ಸಿರಿಯಾಗಿ ರುಕಿಸಿತು !

ಲೆಕ್ಕು ಬತ್ತವನ ಮರೆಸಿತು !

ಕಂಪವು ತಣ್ಣಗೆ ಅಸಿಸಿತು !

೧೨.

ಬಾಳೋಣ ನಗನಗೆ

ಗೋಳನು ಚಿಮ್ಮುತ್ತ

ಚಿಂವ ಚಿಂದದ ಕತಿಯ ಹೇಳುತ್ತ !

ನೊಂದವರ ಪಾಡಿಗೆ ಮರುಗುತ್ತ !

ನಂದನವನವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತ !

೧೩.

ಮಾಡಿ ಬಾಳಿನ ಸುಗ್ಗಿ

ನೋಡಿ ಜೀವವ ಹಿಗ್ಗಿ

ಮುಂದೆಯು ಬಾಳೋಣ ಸುಖದಿಂದ !

ಎಂದಾದರೇನಂತೆ ಜಗ ಚಂದ !

ಹಿಂದಕೆ ಸರಿಬೇಡ ನೀನಿಂದ !

೧೪.

ದೆಣ್ಣಿನ ಹೊನ್ನಿನ
 ಮಣ್ಣಿನ ನಿಜವನ್ನ
 ತಿಳಿದವರುಂಟೇನು ಜಗದಲ್ಲಿ ?
 ಕಳವಳವಾಯಿತೆ ಮನದಲ್ಲಿ ?
 ಹೆಣ್ಣೆಂದೆ ಜಗವಲ್ಲ ? ಹುಚ್ಚಮಲ್ಲ ! ೧೫.

ಏನಿದ್ದರೇನಂತೆ
 ಸಾಕು ಜೀವನ ಚಿಂತೆ
 ಕೈಯ್ಯಾಗ ಕೈಕೊಡು ನನ ಬಂಗಾರ !
 ಮೈಯ್ಯಾಗ ಮೈನೆಡಲದು ಶೃಂಗಾರ !
 ಆ ಬಾಳೆ ನಿಜವಾಗಿ ಬಹು ಸುಂದರ ! ೧೬.

—:—

ನನ್ನ ದೀಪಾವಳಿಯ ಹದಿನಾಲ್ಕು ದೀವಗಳು

ನನ್ನ ದೀಪಾವಳಿಯ ಹದಿನಾಲ್ಕು ದೀವಗಳ
ಹೊನ್ನ ಬೆಳಕಲಿ ಬೆಳಗಿ ಹಬ್ಬ ಉಬ್ಬಿಲಿಗೈವ
ಮುನ್ನ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಿಕೆ ಬರೆದನಿದ
ದೇನಾಯಿ ದತ್ತಮೂರ್ತಿ

ತಡೆದನೈ ಕನ್ನಡದಪ್ರಚಾರವ ತನ್ನ
ಸಿಡಿಸಿಡಿಲ ನುಡಿಯಿಂದ ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಿ
ದಡಿಮುಡಿಯ ನೆಚ್ಚರಿಸಿ ಸೀಮೆಗರ ಬರೆದನೈ
ಮುದವಿಡು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು

ಕನ್ನಡದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಗುಡಿಗೆ ಕಳಸವನಿಟ್ಟ
ಸನ್ನತನು ಕ್ಷಮದಮಾಕ್ಷಮ ಶಾಂತಮೂರುತಿಯು
ಕನ್ನಡ ಬಾನ್ಬಯಲ ಬೆಳಗುವ ದಿವಾಕರನು
ರಾಮಸುತ ರಂಗನಾಥ

ಪಾವನೆಯು ತಾಯಿನಾಡಿನ ಸೇವೆಯೊಂದೇ ಗುರಿ
ಸಾವುನೋವುಗಳಿಗೂ ಅಳುಕದೆಯೆ ನೀಹಾಡಿ
ಪಾವಿತ್ರ್ಯವೈಗೊಂಡ ರಾಮಾಯಣವನೊರೆದೆ
ಶ್ರೀ ಸಾಲಿ ರಾಮಚಂದ್ರ

ತಾನುತಲೆದೂಗಿ ಜನತೆಯನು ತಲೆದೂಗಿಸುಶ
ಆನಂದ ಕಂಡುಂಡು ಬಾಂಧವರಿಗುಣಿಸುತ್ತ
ತಾನೆತಾನದ ತರಂಗದ ಮೋಡಿ ಗಾರುಡಿಗ
ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ

ಕಾನ್ಹಡೀ ಕರ್ಣಕಟು ಎಂಬುವದಕೆ ಅರದಗು
ತಾನೆ ಕೃತಿಯಿಂ ಬಡೆದು ಅಹ ಕನ್ನಡದಿಂಪು
ವದು ಸನಿ ಎಂದು ಮನಗಂಡು ಮನಗಾಣಿಸಿದ
ದೆಟ್ಟಗೆರೆ ಕೃಷ್ಣ ಶರ್ಮ

ತನ್ನ ಕರ್ತವ ಹಿಡಿದು ಬುದಿ ಯೊರೆಗಲ್ಲಿನಲಿ
ಜನ್ನಾಗಿ ಶಬ್ದಗಳ ತಿಕ್ಕಿ ಹೊಸಹೊಸ ಭಾವ
ವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ ಚುಚ್ಚು ನಗೆ ಜೀಕದಲಿ ನಲಿವ
ನಗೆಗಾರ ಶ್ರೀರಂಗನು

ಕಾಳರಾತ್ರಿಯ ಕಳೆದು ಜ್ಞಾನಬೆಳಕನು ತಿಳಿದು
ಬಾಳುವೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನನ್ನ ನಲ್ಲನ ಕಂಡು
ಎನು ಬೀಳಿನ ಜೀಕದಾ ತಿಳಿಸಗೆನಗುತ
ಸಂತಿಪನು ಮಧುರ ಚೆನ್ನ

ಅತಿ ನಿಗರ್ನಿಯು ಪ್ರೇಮಯುತ ಶ್ರೀ ಸರ
ಸ್ವತಿಯರಿಬ್ಬರಗು ನಚ್ಚಿನವ ಕನ್ನಡ ಮೊದಲ
ಕತೆಗಾರ ಶ್ರೀಮಾಸ್ತಿ ನೇಂಕಟಯ್ಯಂಗಾರ
ಸುಬ್ಬಣ್ಣನ ಶ್ರೀನಿವಾಸ.

ಹಿವಾಗಿ ಮಾತಾಡಿ, ಜನಮನವ ಮಿದುಮಾಡಿ
ಧೃತಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡದ ಬಾವುಟವ ಹಿಡಿದೆತ್ತಿ
ಮತಿಗೀತ ಹಾಡಿದನು ಕನ್ನಡದ ಕರುಳೆ ಸರಿ
ಶ್ರೀಕಂಠ ಗುರುವರ್ಯನು.

ಮರೆಮೋಸಗಳ ಕಂಡು ಉರಿದುರಿದು ಬೀಳುವನು
ಸರುವ ಕಲೆಗಳನರಿತು ಬಾಲಪ್ರಪಂಚದಲಿ
ಮೆರೆಯುತಿಹ ಬಿಚ್ಚುಸತ್ಯದ ಬೇಹುಗಾರನೈ
ತಿನರಾಮ ಕಾರಂತನು.

ಮಲೆನಾಡ ಕವಿ ಶಬ್ದ ಬ್ರಹ್ಮಗುಪ್ತದಲ್ಲಿದ್ದ
 ಒಲಿದುಲಿಯುತಿಹನು ಶಬ್ದದ ಸ್ವಯನೀಂಟಿಸುವ
 ಕಲೆಯರಿತ ಸವಿಗಾರ ಕೊಳಲಪ್ರಿಯ ಧೀಮಂತ
 ಕುಸ್ವಳ್ಳಿ ಪುಟ್ಟಪ್ಪನು.

ಚುರುಕು ಬುದ್ಧಿಯ ಹುಟ್ಟುಕವಿ ಶತೈವರುಷದಲಿ
 ಚುರುಕು ಚೂರುಗಳಿಂದ ಚುರುಕೆ ಜನದಲಿ ಬಿತ್ತಿ
 ಚುರುಕ ಕನ್ನಡಕಿತ್ತು ಯೆಂದಕುಡುಕೆ ರತ್ನಮಂ
 ಮೆರೆಯುತಿಹ ರಾಜರಕ್ಷೆ.

ಉದಯರಾಗವ ಹಾಡಿ, ಸಂಧ್ಯಾರಾಗವ ನೋಡಿ
 ಕುದಿಕುದಿನ ಹೆಣ್ಣು ಜೀವ ಯತ್ತೈ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತ
 ಬದಿಗಳೆಯೆ ಹಲೆಯ ಕೊಳಕೆಲ್ಲವನು ನಡುಕಟ್ಟಿ
 ನಿಂ ಅ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ.

ಮೊದಲ ಮನೆಮಾತ ಬಳಕೆಲಿತಂದು ನಾಟಕದಿ
 ಮೊದಲು ಮನೆಚಿತ್ರಗಳ ರಂಗಭೂಮಿಲಿ ತಂದ
 ಮೊದಲ ನಾಟಕಕಾರ ಕಟುಹಾಸ್ಯಗಾರನ
 ಹೊಂ ರೂಲ ಕೈಲುವನು.

—:—

ಕ್ರಾಂತಿ ಧೀರಾ

ಗಳಿಗೆ ಇದೇ ಏರೋ ಧೀರಾ
 ಹನಿಹನಿ ಹನಿಹನಿ ಧಾರಾಕಾರಾ *
 ಬಾನಿಗು ಭೂಮಿಗು ಏಕ ಕಾರಾ
 ಬಳಿಗೆ ಹೆಣೆದಿದೆ ಪುಟ್ಟಾಪೂರಾ
 ಗಳಿಗೆ ಇದೇ ಏರೋ ಧೀರಾ

ಮಂಬಲೆ, ಕೊರಸೂಸಲಿ, ಆ ಕೊಳೆ, ತೊರೆ
 ಕೋಡಿಯೊಡೆಯಲೈ ಬಿಡು ಆ ಕೊಳಕೆರೆ
 ಶರುಲತೆ ಮನೆಸುತ ಕಂಬನಿ ಸುರಿಸಿರೆ
 ಗಳಿಗೆ ಇದೇ ಏರೋ ಧೀರಾ

ಇಲ್ಲಿ. ಅಲ್ಲಿ. ಎಲ್ಲಿಯೂ ನೀರು
 ಕೊನೆಯಾಗಸರವದಿಡೆ ಮುನ್ನೀರು
 ನಿನ್ನಯ ನೆಲೆ ನೀ ಸಾರಲು ಹೋರು
 ಗಳಿಗೆ ಇದೇ ಏರೋ ಧೀರಾ

ಹನಿಹನಿ ನೋಪಾನವ ನೀ ಹತ್ತಿ
 ಮಂಕೆಹಿಡಿದು ಆ ಕಪ್ಪನು ಕೆತ್ತಿ
 ಗುಡುಗನೊಡಲ ಸಿಡಿಮುಗಲನು ಎತ್ತಿ
 ಗಳಿಗೆ ಇದೇ ಏರೋ ಧೀರಾ

ಕಾಣುತ್ತ ಬಾನಿನ ನೀಲಿಮ ಕಾಂತಿ
 “ ತತ್ಪನುಸಿ ” ಯು ಸಿರಿತೇಜದ ಶಾಂತಿ
 ಚಿರಕಾಲವು ನಡೆಯಲಿ ಈ ಕ್ರಾಂತಿ
 ಗಳಿಗೆ ಇದೇ ಏರೋ ಧೀರಾ

ನೀರೆ!

೧

ಮಾಟ ಮಾಟ ಮೈ ಬಳುಕಿಸುತ್ತ
 ತುಟ ಕಣ್ಣು ತುಂಬಿ ತುಳು ತುಳುಕಿಸುತ್ತ
 ಮಿದುಗಲ್ಲ ಮುಗುಳುನಗೆ ಅರಳಿಸುತ್ತ
 ಎಳೆದೋಳ ಕೊರಳ ನೀ ಹೊರಳಿಸುತ್ತ
 ಬಳಸಾರೆ ಬಾರೆ ನೀರೆ,
 ಸಂ-ಸಾರ ಸಫಲತೆಯ ತೋರೆ!

೨

ಹಿತಮಿತದಿ ನಲುಮೆ ನುಡಿ ಉಲಿದು ಉಲಿದು
 ಜತೆ ಜತೆಗೆ ಜತೆಯ ಹಿತ ನೀಡಿ ನಲಿದು
 ಮೈ ಎರಡು ಉಸಿರು ಒಂದೆಂದು ಬಲಿದು
 ಬಿಗಿತಾಗಿ, ನೂಗಿ ಜೀವನದಿ ಸಾಗಲಿದು
 ನೀಡೆ ನೆರವ ನೀರೆ,
 ದಡ- ಎರಡು, ಜೀವನವು ಮೀರೆ!

೩

ಹರೆ ಹುಚ್ಚು ದಿಗಂತಕೆ ಚಾಚುತಿರಲು
 ಮೈ ಸೊಕ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳ ಬಾಚುತಿರಲು
 ಬಗೆ ಹಕ್ಕಿ ರೆಕ್ಕೆಗಳ ಬಡಿಯುತಿರಲು
 ಈಜೀವ ಆಸರೆಕೆ ಮಡಿಯುತಿರಲು
 ಕೊಡು, ಕೈಗೆ ಕೈಯ ನೀರೆ
 ಈ ಬಾಳ ಕಾಳೆಗದಿ ಹೋರೆ!
 ಬಳ ಸಾರಿ ಬಾರೆ ನೀರೆ!

ಶಿವನೇ ಬಲ್ಲ !

ಪ್ರಾಯವಿದ್ದೂ ತೆರನೋ ಬಸಿರು
 ಕಾಯವಿದ್ದೂ ಕಾನೋ ಉಸಿರು
 ಮಾಯೆಯಿದ್ದೂ ಕಣ್ಣೋ ಹಸಿರು
 ಬಾಯಿ ಇದ್ದೂ ದನಿಯೇ ಕೊಸರು

ವಾಣಿಯಿದ್ದೂ ಮುನಿಸೋ ಶ್ರೀಯ
 ವೀರವಿದ್ದೂ ಕನಸೋ ಧೀಯು
 ತಿಳಿಯಲಾರೆ ಯಾವದೊ ಕೈಯು
 ನಡೆಸುತಹುದು ನಡೆದಿದೆ ಮೈಯು

ಶ್ರಭೆಯಿದ್ದೂ ಬರಿದೋ ತರವು
 ಮನವು ಇದ್ದೂ ಮರೆನೋ ಜಸವು
 ದೇವನಿದ್ದೂ ಈ ಅನ್ಯಾಯ
 ನಡೆವೆ ನಡೆದಿದೆ ಯಾವ ನ್ಯಾಯ ?

ದೇಶಕಾಲಕೆ ಬೇಕೋ ಧಳಕು
 ನಾಸ್ತಿ ಆಸ್ತಿಯ ಮಾಡೋ ಬಳಕು
 ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಬುದ್ಧಿಯ ಬೆಳಕು
 ನಡೆದಿದೆ ಈ ಜಗ ತಳಕು ಮಳಕು

ಬಡವನಿದ್ದೂ ಬಾಯಿ ಇರಲಿ !
 ಕಡವನಿದ್ದೂ ದಯೆಯು ಬರಲಿ !
 “ರೊಟ್ಟಿ ಕಾರ” “ಬ್ಯಾಳಿ ಬೆಲ್ಲ”
 ಏಕವೆಂದೋ ಶಿವನೇ ಬಲ್ಲ !

೨

೩

೪

೫

ಗುಟ್ಟು

೧

ಗಣ್ಣೋದೆಲ್ಲಾ ಗಣ್ಣಾಕಾದ್ರೆ
 ಬಣ್ಣಾಕೆಲ್ಲಿಂದ್ ತರ್ತಿ ?
 ಬೀಜ ಬೆತ್ತೋದ್ ಬೀಜಕ್ಕಾದ್ರೆ
 ಹೊಟ್ಟೆಲ್ಲಿಂದ ಭರ್ತಿ ?

೨

“ಕಲಾಕೃಂತ ಕಲಾದ್ ಸೇವಿ”
 ಮನಶಾ ಕಲಾದ್ ಮೂರ್ತಿ
 ಕಲಾ, ಮಲಾ ಅಂತಿದ್ರೂನೆ
 ಯಾರಿಗ್ ಬೇಕೋ ಕೀರ್ತಿ ?

೩

ಅವಕ್ಕಾಗ್ ಅನು ಇದಕ್ಕಾಗ್ ಇದು
 ಎಲ್ಲಾ ಶಬ್ದದ್ ಜಾಲಾ
 ಹೊಟ್ಟೆಗ್ ಬಟ್ಟೆಗ್ ಅಮ್ಬಾನಿದ್ರೆ
 ಅಲ್ಪಾ ಕಳಿಯೋದ್ ಕಾಲಾ

೪

ಗ್ನಾನಾ ಕೊಟ್ಟಿ ಮಾನಾ ತಾನೇ
 ಬಂದ್ ಬರೈತೇಳು
 ಹೊಟ್ಟೆಗ್ ಹಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿಂದ್ ತರ್ತಿ
 ರಟ್ಟಿ ಮುರು ಬಾಳು

೫

ಖರೇ ಹಸ್ಯಿಗನ್ನ ! ಬಿಸ್ತು
 ಮಳಿಗ್ ಮೈಮ್ಯಾಗಂಗಿ
 ಒಸ್ತು ಹೀನಾ ತಿಳಿಯಾಕ್ ಬುದ್ಧಿ
 ಕುಡಿಯೋದೆಲ್ಲಾ ಗಂಗಿ !

೬

ಹಳ್ಳೀ ಕೆಂಚನ್ನ ಸುಕಾತೃಪ್ತಿ
 ಬಿಳ್ಳನ್ ಜನಕೆಲ್ಲಾ ಐತಿ
 ಹೊರಗನ್ ಹೊಳಪಿನ್ ಬಿಸಿಲ್ಲದಿ
 ತಕತ್ಯೆ ಅಂತ್ಯೆತಿ

೭

ಬುದ್ಧೀಲಾ ಮೈಲೇ ದುಡ್ಡುಗಳ್ಳಿ
 ಪಕ್ಕಾದೋರ್ಗೂನೂ ಕೊಟ್ಟು
 ಸಂತೋಸ್ತಿದಾ ಇರೋದಂದ್ರೆ
 ಕರ್ಮದಾ ಯೋಗದಾ ಗುಟ್ಟು.

ಬಾ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಕೊಡವಿ !

೧

ಬಡತನದಾಗಿನ್ ಬಾಳೇವಂದ್ರೆ
 ಮುಳ್ಳಿನ್ ಮ್ಯಾಗ್ ನಡದಂಗಿ
 ಸಿಯನ್ ದವಡ್ಯಾಗ್ ಕುತಿಗಕೊಟ್ಟು
 ಬಾಳಾಕ್ ಬಗೆದಂಗಿ

೨

ಮದ್ಯಾನ್ ದೂಟದ ಚಿಂತಿ ಬೇರೆ
 ಹರಸದ್ ಕುಡೀನ್ ಸುಟ್ಟು
 ಕಮರೀಸ್ ಬಿಡತ್ಯೆತ್ ಮಾನಾಗ್ಯಾನಾ
 ಓಗೋಕ್ಕೈತೆ ಜಿಟ್ಟು

೩

ಒಟ್ಟಾನ್ ಬೆಂಕಿ ಮಿದಡೀನ್ ತಿಂದು
 ಅಬ್ ಅಂತ್ ತೇಗ್ಗೆತ್ತೆ
 ದುಡ್ಡೀನ್ ದೆವ್ವ ಬಡವನ್ ತಲಿಮ್ಯಾಗ್
 ಶಕತ್ಯೆ ಅಂತ್ಯೆತೆ

೪

ನೀರಾಸ್ ಕುಲಿಮೀಲ್ ಯೆಂಡ್ಡಿಮಕ್ಕು
 ತಾನೂ ಕುದೀತಾರೆ !
 ತಮ್ಮಂಬುಬೇ ಜಗದಾಗಿಲ್ಲಂತ್
 ಚೀರ್ಯಾಡ್ ಸಾಯ್ತಾರೆ !

೫

ಬಡಕೊಂಡ್ ಬಡತನ್ ಭೂತಾಬಿಡ್ನಾಕ್
 ಯಾವ ದೇವಗೂರ್ ಬರ್ಡು
 ಹುಜ್ನಾನಾಯೀಗೆ ಕಲ್ಲೊಡೆದಂಗಿ
 ಹೊಡಿತಾರ್ ನಿಂತ್ ಸರ್ಡು !

೬

ಸುಖದಾಗ್ ಬಂದೋಗ್ ತಿಂದುಂಡವ್ವ
 ಹೊಳ್ಳಿನೋಡಾಕೂ ಸಿಗಬಲ್ವು
 ಎದುರೀಗ್ ಬಂದ್ರು ಮೊಬುನ್ ತಿರ್ಗೀಸ್
 ನೋಡ್ವ ಪರುಂಗೇ ಇರಬಲ್ವು!

೭

ಬಡವನ್ 'ಬಾ' ಅಂತ ಕರೆಯೋತಾಕತ್
 ಜಗದಾಗ್ ಯಾವ್ನೆತ್ತೆ
 ಪಿಡಗಿನ್ ನಡಬರಕ್ ಬಾಳೇ ಮಾಡೋಟ್
 ನೀರೋಗ್ ಇರತ್ತೆತ್ತೆ!

೮

ಮೂರು ಹೊತ್ತು ದೇವರ್ ನೆಪ್ಪು
 ಆದ್ರು ಕಾಯೋರ್ಯಾರು ?
 ಬಡವನ್ ಅಂಗೇ ತಾಕತ್ ಹೆಪ್ಪಾಗ್
 ತಣ್ಣಾಗನ್ನೆ ದೇವರು ?

೯

ಬಡತನ್ ಕುಲಿಮೀಂದ್ ಕಬ್ಬ ತೆಗೆದು
 ನೀರನ್ ಕುಡ್ನೋ ಕಮ್ಮಾರಾ
 ಎಲ್ಲಿದ್ದೀಯೋ ನೋಡ್ ಕಣ್ಣಿರದು
 ಬೆಂಕಿ ಆಗ್ಸಾಕ್ ನೀಬಾರಾ

೧೦

ಕುಲಿನ್ಯಾನ್ ಕಬ್ಬ ಹೊರಾಕ್ಕೆಳೆದು
 ನೀರ್ಕುಡಿಸಿ ಬಡ್ಡು ಒಡವಿ
 ಮಾಡೋ ಅಂತಾ ಕಮ್ಮಾರ್ ದೇವ್ವ
 ಬಾ ಒಮ್ಮೆ ಮೈ ಕೊಡವಿ!

ಬಂಗಲೆ

ಮುಕ್ಕಣ್ಣು ಪ ಜಡೆ-
 ಯಿಂದುಕ್ಕುತ ಹೆಡೆ-
 ಯೆತ್ತೆಡ ಗಂಗೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ
 ಕರ್ತಿಯ ಬಯಲಲಿ
 ಹರಿವ ಗ್ರತಾಂಜಲಿ
 ಸೀಡವ ನಾಡಿನ ನಿರ ಪೂಣಿ

 ಬರಗಾಲಪ್ಪ ಪಣ-
 ಮಗಂಧದ ಬಣ-
 ಬೆಂಪುನೊಟ್ಟೆ ಬೆ ಬುರುಡೆಗಳುಡೆ
 ಹರಿವ ಗ್ರತಾಂಜಲಿ
 ಮನಿ-ಬಲ-ಕಾಯನ
 ನೊಡೆನೊಡೆನ ಜೀವವು ತರಳಿ
 ತವರಿಗೆ ಯೋಚಿಸಿ-
 ತಂಬೆಯ ಯಾಚಿಸಿ
 ವಿಪ್ರೋಚ್ಚಲ ಕವಚವ, ಮರಳಿ
 ಬರಲಿ ನಾಡಿಗೆ
 ಸೆರೆ ಸುಡುಗಾಡಿಗೆ
 ಕೊರಡೆಲುದಿನ ಕಂಗಳು ಕೆರಳಿ

 ಮುಕ್ಕಣ್ಣು ಪ ಜಡೆ-
 ಯಿಂದುಕ್ಕುತ ಹೆಡೆ-
 ಯೆತ್ತೆಡ ಗಂಗೆಗೆ ಮಗಲಾಗಿ
 ಸ್ಯರ್ಗವ ಬಯಲಲಿ
 ಹರಿವ 'ರಕ್ತಾಂಜಲಿ'
 ಗಂಗೆಗೆ ಭಾರತ ಮಗಲಾಗಿ

ನಮ್ಮವರು

(ಇದೇ ದೇಶದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಕ ಪದ್ಮಶೃಂಗದ ಪೂಜಕ)

ನಮ್ಮವರು ನಮ್ಮವರು
ಯವನು ಸಮಸುಖಿಯೇನು ?
ನಮ್ಮವರ ನೀಡುವುದು
ಜನ-ಸೇವೆ ಜನಕ !

ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸುಗಂಧ
ತಮ್ಮನಿಗನು ಸಾರಿ
ತಾನು ಕನ್ನಡಿವ
ಸೇವಕವರಿದಾರಿ

ರಂಜಿತ ಮನ-ವೇಶ ಮನ
ಲಗಲಿವು ಮನಕಾಯ್ತು
ಜ್ಞಾನ ಗುಣಯು - ಸಾದು
ಬಾಕು ಮನಕಾಯ್ತು

ಅಯ್ಯ ತರಡಯ ದಂ
ವಿಗಿಯು ಸ್ವಪದಂದ
ಪಾಲು ಜನನ ನಾಡಿ
ಗಿಂವು ಮನಕಾಯ್ತು

ನಮ್ಮವರ ಮನಕಾಯ್ತು
ಮನಕಾಯ್ತು ಮನಕಾಯ್ತು
ನೇಡು ಮನಕಾಯ್ತು
ಎನು ಮನಕಾಯ್ತು

ಪಡ್ವೈರಿಯಂತಹರು,
ನಾಡದೇಹದಲವರು
ನನ್ನೆಯಿಂ ಗೆಲ್ಲು
ಪತಿಕರಿಸದಿರೆ ಕೊಲ್ಲು

ರನ್ನು ತಾ ಜಯಿಸುವೆ
ಮೋಕ್ಷ ಮಾರ್ಗದ ಮಂತ್ರ
ಸಮ್ರವರ ಗೆಲ್ಲವೆಯೆ
ನಿಗದು ಸ್ಯಾತಂತ್ರ

ಬುಗ್ಗೆ

ಪುಟ ಪುಟ ವಿದ್ಯೆ
 ಏನಗೂ ಏನು-ವೆರೆಯಾಗಿಸುತ್ತ
 ಏನು ಹುಡುಗನ
 ದಾಸನು ಹೋಗುವ
 ನನ್ನ ಪೈಪುಳು ನಡೆಗಿಸುತ್ತ
 ಏನು ಸೆರೆಯಡಲು
 'ಓಡುಗಡೆ' ನುಡುವು
 'ಓಡಿ' - ಸೆರೆಯಿಂದು-
 ಕೃಪೆ ನಷ್ಟ ಸಂಕ್ರಮಣ
 ನಡುವೆ ನಿನ್ನ ನಡೆಗಿಸುತ್ತ
 ಶುಭ ಪುಟ ಕೊಟ್ಟು-
 ಗಡು ಸ್ವರವೆ ಬಿಡಿ
 ಒಂದು-ನುಡುವು
 ನನ್ನ ಗ್ರಹಿಯು
 ಕೆವಲೆದೆ ನಾನಿಗೆ
 ಅರಿತು ಕೂಗಿ
 ಎವೆಯನು ಒಡೆಯ
 ಗುಂಡವು ನಿಡುವು
 ಬಾವುಟವೆತ್ತಲೆ
 ತೆಮ್ಮುಪನೆತ್ತಲೆ
 ಬುಗ್ಗೆಯ ಹೋಗಿ
 ನೋಡು ನೋಡು
 ಬುಟ್ಟುಲ ಗೊಳಿಸಲೆ
 ಕೆಲಕೆಲೆಯು- ಶುಭ
 ಬಾನಿನ ನಲಿ

ಸುಳಿ ಬೀಳುವರೆ
 ಗಿಣ್ಣೆತ್ತರೇಕಾದರು ನಿಜ್ಯ
 ಸ್ತುತಿಯುಲಲಿರು ಅದುವು ಸ್ತುತ್ಯ
 ನೀನುಚ್ಚಕಪು
 ನನ್ನೆಚ್ಚರಿಸು

----- : -----

ಕಾರ್ಡ್ಸ್ ವೋಕ್ಸಿಂಗ್

ವಿಜ್ಞಾನ ಅದು ಬದಿವ ಬಯ, ಸಾಧನವಲ್ಲ !
 ಜ್ಞಾನಿ ನಿಜವುನ ರೇಸ ಆಡುವಾಟಿಸ್ತ ಆಲ್ಲ !
 ಪ್ರಕೃತಿ ಗರ್ಭವನೊಡೆದು ನಿರೀಧ ಕಾಲವಿ ಜಗವು,
 ದೂವ ರೂಪಾಂತರವ ತಾತ್ಪ್ರ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಗುಟ್ಟು,
 ಮೀರಿ ಬಾಹ್ಯವ ಹಿಂದೆ ಅಡಗಿರುವ ವಿದ್ಯುತ್-
 ಕೇಜನುಯಿ, ಕ್ರಾಂತಿ-ನುಯಿ ರಕ್ತಿಯನು ಮೀರಿಸುನ,
 ಸುಖ ಸಜೀತನದ ಕ್ರಾಂತಿಪೂರ್ಣ "ವಿಕಾಸ-
 ಕಕ್ಷಿ" ಮನು ಕಂಡ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಡಾರ್ಲಿನ್‌ನಂತೆ !—

ಪ್ರಕೃತಿ ಐಸರಿ ಬಲವೆ ವಿಜ್ಞಾನಿ ತಂದ ಅಸಿ,
 ಯಂತ್ರವಲಗನರುಳಪು "ಅಲಿಕ್ತ-ಮೂಲ್ಯ"ವಲಿ,
 ಜಗದ ದುರಿತೆಯು ಫಲದ, ವಿನಿಸುಯದ ನಿಯಮಸೇ
 ಪುಡಿಯಾಗಿ ಬಡವನದ ಬದಬಾನ್ನಿ ಗುಡುಗುತಿರೆ !
 ಜಗಕಿತ್ತೆ ಲಕ್ಷೋಜ ಕೇಜನುಯಿ ಕ್ರಾಂತಿಯನು !
 ಸನುತೆ ಮನುತಿಯ ಜಗದ ಮೊಸ ಸೃಷ್ಟಿ ರೂಪವನು !

ಲೆನಿಸ್

ಪಾಪ ಕೊಪನ ತಾಪ- ಬಾತಾಳೊಳು ಶುರುಕಿ
 ಜಗದ ಜೀವನ ನಿಮಗೆ ಬಲೆ ಬೀಕೆಂದು ?
 ನಿನ್ನ ಕರ್ಮವೆ ಫರ್ಮ, ಅದಗು ತೊರೆನ್ನಡಧರ್ಮ
 ಜಗದೊಳುಳ್ಳಲ್ಲದಿರೆ ಬಾಳಿ ನೆಲೆಯೆಂದು
 ಮೂನ ಜನತೆಗೆ ನುಡಿಯ, ಯುಗದ ನೆಲೆಯೆನು ತವೆನು,
 ಸಂಕೋಲೆ ಸಂಕಟಕೆ ಅನರ ಮೂಡಿಸರು
 ರಾಜ, ಖಾನನು, ರೂಪಾ ಸಾಮ್ರಾಟ್ ಅಬಿದಾರ, ತಾ,
 ಅಳಿ ಜನತೆಯಬಾಳ ಬೀಳು ಮಾಡಿಸರು
 ಐವಾರು ಹತ್ತು ನೂರು ಸಾಸಿರದ ಕೊಟ್ಟಿಗನು
 ಜನತೆ ಅವರೇಟಿಗೇಂ, - ಬರಿಯ ನಾಟಿ !
 ಕೊಟ್ಟಿದರು ರುಂಡಗಳ, ಹಚ್ಚಿದರು ಇನ್ನರನಿಳ
 ಮೆಚ್ಚಿದರು ನಿಜಕಾರ್ಯ - ಏನೆಯ ರಚ್ಚಿ !
 ತೋನಿತರ, ಮೂಸಿತರ, ನಿಧನೆ ಬಾಳಿ ಬಾಳ್ವನರ,
 ಸಂಕಲೆಯ ಸಂಕಟದ ಪಾಪು ಗೋಳ-
 ತೇಳುವರಾರಯ್ಯ ? ಈ ವಿಧಿಯ ಮೂಕ್ಕಿಯ್ಯ ?
 ಜನರ ಕೊಲ್ಲದೆ ಕೊಲ್ಲುವನಿವಕೋಳ
 ದುಡಿದು ಮೂಡಿದವರೆಷ್ಟೋ ! ರಹಿಸಿ ನಡೆನರೆಷ್ಟೋ !
 ಕಾಲ ಕಾಗುಣಿತದಲಿ ರರುವೆನೇಂ, ರೆಕ್ಕ !
 " ಬಾಳ ಜೀವನ ಅನ್ನ, ಅದೆ ಇಲ್ಲದಿರಲೆಂತು,
 ದಲಿತ ಜೀವಕೆ ರುಷ್ಟ, ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ದುಕ್ಕ !
 ರೂಪ್ಪ ನಿಭೂತಿಯ ಮಾರ್ಗ, ತೋರಿಸಲು ಏಳಕ್ಕೆ
 ತೋಳ್ತಟ್ಟಿ, ಸಾಲಿಟ್ಟು, ಕಲಿಗಕೆಂತೆ
 ನುಡಿಸನರೆ, ಬಿಡ್ಡನರೆ, ಸಂಕಲೆಯ ಕಡಿವನರೆ,
 ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಿರಿಸಡೆಯಲನುವಾಗಲಂತೆ "

ಗೆಲ್ಲನೇಂ ಯುಗಪುರುಷ, ಬಾರದೇಂ ಸಿರಿ-ಹರ.ಸ
 ಬಿವ್ವ ಜನತೆಯು ಎದ್ದು ಕಡಿಯೆ ಜೇಡಿ:
 ತೀವ ತೀವನವಾಗಿ, ಹೆರುಸ ಎಲ್ಲರದಾಗಿ,
 ಹೊಸ ಜಗದ ಹಾದಿಸಲಿ, ಇದೆ ಕ್ರಾಂತಿನಾಡಿ !
 ಅನುರಸ್ತುರ್ಗವೆ ಆಯ್ತು ಮುನ್ನಿನಾ ಮರುಭೂಮಿ
 ಬೆಳೆದುಪಲ್ಲೆ ಜೊಪ್ಪಿ ಪಿಥ ಕೆಂಪುಹೂವು.
 ಹೊಸಯುಗದ ಹೊಸ ರವಿಯು, ಹುಟ್ಟಿದೊಡೆ ಆರಂಜೇ,
 ಕಿಸಂಸಲು, ಬಿಡುಗಡೆಯ ತಾನರೆಯ ಹೂವು !

ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಕಾನೂರಾ ! *

ಏಶ್ವಜ ಸಾನಾ ದೇಶದ ಒಂದಿಬ
 ಡೆಲ್ಹಿಸು ಹೊಂದಿಹ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ
 ಕೋಶಿಲೆ ಕಾಯಿಹ ಹಿಂದೀ ಜನರಿಗೆ
 ಪುಷ್ಪಕ ಪನವು ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ !

ಗಿರಿಗಳ ಗಡಗವನ್ನೆಲ್ಲವ ಮೀರಿಸಿ
 ಎಮ್ಮೆಸು ಕಾಯುವ ಹಿಂದುಗಿಯು
 ವಾಸಿನ ನೆರೆಯವನಾಗಿಯೆ ಮೆರೆಂಟುವ
 ನಾವಿಮ ಸಮ್ಮತು ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ !

ಪರಿದೇಶದ ಜನ ಮೊದಲ ಕಲವೆಂಬ
 ನಾಡಲ್ಲಿ ಹಸುರನು ವಸರಿಸಿಹ
 ನವಿಗಳ ಕೊಡೆಯಲಿ ಅಡಿಸಿ ಹರಿಸುವ
 ದೇಶವು ನಮ್ಮತು ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ

ಒಬ್ಬರಲೊಬ್ಬರು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿಯೆರು
 ಗೈಯದೆ ಬಾಳಲಿ ಎನ್ನು ಕಲಿ
 ಎಲ್ಲರೊಳೆ ಪ್ರೇಮವ ಸಾರುವ ಧರ್ಮವ
 ಹೊಂದಿಹ ನಾವಿಮ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ !

ಹಿಂದೀ ಜನಗಳು ನಾವಿವೆವೋ !
 ಹಿಂದೂಸ್ತಾನವು ನಮ್ಮದಿಲೆ !

*ಜನಾರಾ ಮಹಮದ್ ಇಕ್ಬಾಲರ "ಸಾರಿ ಜಹಾನ್, ಅಜ್ಜಾ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಕವಿತಾ" ಕವಿತೆಯ ಅನುವಾದ.

ಮಾರ್ಮಜ್ಜನ ವಚನಗಳು

ಇತಿಹಾಸದ ಸ್ವರೂಪ

ಹಿಂದು-ಒಂದು-ಮುಂದು

ಹಿಂದು ಯಾವುದರಿಂದ ಬಂದನು | ಬುದ್ಧನ ಪದ್ಧತಿಯು
ಹಿಂದಿ ಯಾವುದರಿಂದ ಬಂದನು | ಸಹ ನೋ.

ಹಿಂದು ಸಂಶಯದ ಮಾರ್ಮಜ್ಜನು. ||೧||

ನನ್ನೆಲ್ಲದೂ ಮೇಗು | ನನ್ನೆಲ್ಲದೂ ಕೇಳು
ನನ್ನವೇ ಬಾಳಿ ನನ್ನದಳಿ | ಯಶಸ್ಸು ನ

ನನ್ನ ಕೊಳ್ಳಿಗು, ಮಾರ್ಮಜ್ಜನು. ||೨||

ಹಿಂದಿನಾ ಚಂದದಿಂ | ಅಂಧನಾದವ ಮುಂದೆ
ಹಿಂದಿನಿಂದವನುಂಟು ಮಿಗಲಾದ ಮುಂದು

ಹಿಂದಿನಿಂದ ಚಂದ, ಮಾರ್ಮಜ್ಜನು. ||೩||

ಹಿಂದಿನ-ಮತಿ ಬಾಳುವನು | ತಂದೆಯನು ನೆಲೆಲಾಗಿ
ಮುಂದುಮತಿ ತಂದೆಯನು ಮಿಗಲಿ ಅನೇಕಂ

ಮುಂದರಿಂದನಯ್ಯ ಮಾರ್ಮಜ್ಜನು. ||೪||

ಹಿಂದುನಿಂ ಹಿಂದುನೇ | ಹಿಂದುನಿಂ ಒಳ್ಳನೇ ?
ಬರಬರದೀ ಪಾವ ಹಿಂದು ಮುಂದರಿಂದ

ಹಿಂದುನೇ ಪಾಣಿ, ಮಾರ್ಮಜ್ಜನು. ||೫||

ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡುತಂ | ಮುಂದುವರಿಯುವ ಜಾಣ
ಹಿಂದಿನಾ ಕುಂದುಗಳ್ ಗುರುಗಳೆಲ್ಲನೇ

ಮುಂದುವರಿವರಿಗೆ ಮಾರ್ಮಜ್ಜನು. ||೬||

ಮಾನವನ ಸ್ವರೂಪ

ಓ ನಿನಗು ಮನವಲ್ಲ | ನಾನು ನಿನಗಲ್ಲ
 ಮನವನು ಮನೋಬೋಧಿಯೆಂದೆಂದೆ
 ಧ್ಯಾನ ಕೇಕವೆ. ಮರ್ನುಳ್ಳ. ||೬||

ಏನುಬೆಂಬ ದಿವ್ಯವೆಂಬ | ಮನವೆಂಬ ಜ್ಯೋತಿಯೆಂಬ
 ನನವ ಕುಗ್ಗಿಸಿ ಮನವ ಹಿಗ್ಗಿಸುವ ಮೂಢ
 ಬನರೀತಿ ನೋಡು. ಮರ್ನುಳ್ಳ. ||೭||

ಕಸವುಳ್ಳ ಹೊಲವಲ್ಲ | ಕಸವೆಂಬ ಬಂದೀರು ?
 ರಸಹೀನ ಸಸಿಗೆ ಸುಫಲ ಬರುವ ಮಾತು
 ಹುಸಿಯ ಕಾಣುವ, ಮರ್ನುಳ್ಳ. ||೮||

ಕಣ್ಣು ನೋಬಗನ್ನು | ಬಟ್ಟೆ ಸಲು ಸಾಧ್ಯವೆ ?
 ಕಣ್ಣು ಹೋದಿವೆ ಮಣ್ಣು ನಮ ಬಾಳು-ಕಣ್ಣು
 ಸಣ್ಣದೇ ವೇಳು. ಮರ್ನುಳ್ಳ. ||೯||

ಮನುಷ್ಯ ಬಾಳುವುದು | ಹವನಾದ ಬುದ್ಧಿಯೆಂಬ
 ಮನುಷು ತಾಳಗೆಟ್ಟಿವೆ ಮಾನವನ ಬಾಳು
 ಹವಗೆಟ್ಟಿ ತಯ್ಯ. ಮರ್ನುಳ್ಳ. ||೧೦||

ದೇಹದಲ್ಲಿಯೆ ಹುಟ್ಟಿ | ದೇಹದಲ್ಲಿಯೆ ಬಾಳು
 ದೇಹದಿಂ ಮನವು ಬೇರೆಯೆಂದಾಡುವನು
 ದ್ರೋಹಿ ನೋಡುವ. ಮರ್ನುಳ್ಳ. ||೧೧||

ತತ್ವಜ್ಞಾನ

ಈಶನಾ ವಾದವನು | ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಮಾಡುವರು
 ಈಶಂಗೀಶನಿಲ್ಲದಿರೆ ನಿಶ್ಚ
 ಶ್ವೇತನೇಶಯ್ಯ, ಮರ್ನುಳ್ಳ. ||೧೨||

ಕುರನಾ ಕನಕಪ್ಪಿ | ಉಪ್ಪುಮಲ್ಲವಯ್ಯಾಂ ?
 ಪಾರನಂ ಕರ್ನುಡಾ ಬುನುಲಾರದಾ.
 ಕುರನಂಪೈಯ್ಯ, ಮೂರ್ತುಜ್ಜ !

||೪||

ಕಲಪಿಪ್ಪುಡೊಂದವೊಡ್ | ಕಲಪಿಸೋ ಉಪ್ಪುಮಟ್ಟು
 ಹಲವು ಡೊಂದವಾ ಬಳಿ ಉಡ್ಡೊಡ್
 ಸಲೆ ವಿಂಗಡಿಸಲೆ, ಮೂರ್ತುಜ್ಜ

||೫||

ಆರಿಪ್ಪಿಡಾರವು | ಭವಜಯ ಉಪ್ಪುಮಟ್ಟು
 ಆರಿಪ್ಪಿವೆಂದು ಆಣುವಣುವ ಸಂಯುವು
 ದರಿಯನಾಣಂದ, ಮೂರ್ತುಜ್ಜ

||೬||

ಕಸುಪ್ಪಿಡಾವಸ್ತು | ನಸುಫುಮು ಉಪ್ಪುಮಟ್ಟು
 ಬಿಸಿಬೆಳಕು ಸವ್ವೆಗಳೆರವಟ್ಟು
 ಕಸುವೆಂದರೆವು, ಮೂರ್ತುಜ್ಜ

||೭||

ಜಡನೂಪ್ಪು ಭೇದವನು | ಜಡನುತಯು ಮೂಡುವನು
 ನೂಡವರಾ ಅರಿವೆದಕೆ ಜಡವೆಂದು ಉ ವಕ್ಕು
 ಜಡಮಲ್ಲವುಂದು ಮೂರ್ತುಜ್ಜ

||೮||

ಫಕ್ಕಿಸನುಕುಗಳೆ | ಮುಟ್ಟುಯಾ ಮೂರ್ತುಗಂ
 ಸಟ್ಟು ಲವ್ವೆಡೆ ನಡೆವ ಪಿರ್ದುಡುಕನುಗೆ
 ಮುಕ್ತಮೇ ಇಲ್ಲ, ಮೂರ್ತುಜ್ಜ

||೯||

ವೇವದಕ್ಕರದಿಂದ | ವಿಶ್ವದಟ್ಟರಮೇಗು
 ಪಿಶ್ಚವೆಮ್ಮೆಯೆರಲು ಭನ್ನನಾಡುಗಂ
 ಧ್ಯೇಷಮೇಕಯ್ಯ, ಮೂರ್ತುಜ್ಜ ?

||೧೦||

ಸಾಮಾಜಿಕೆ ಜೀವನ

ಕೂಪಿ ಬಡವರ ಮೆಟ್ಟಿ | ಕೂಪಿಸುಂನು ತೆಟ್ಟು
 ಡೂಟ್ಟು ಗೋಡಗರೊಟ್ಟುಪೆದೆ ಮೂರು ಸೆ
 ಸೆಟ್ಟು ನೆಟಿಸೆಟಿದು ಮೂರ್ತುಜ್ಜ ?

||೧೧||

ಮಡ್ಡಿ ನಾ ಮೊಡ್ಡಪ್ಪ | ಬಂದವೇ ನೀಡೆಮಗೆ
ಗೊಡ್ಡ ಬಡ್ಡಿಯ ಬಿಟ್ಟು ಮುದನೆಯಿಂಮಾಣುವ
ಮೊಡ್ಡಪ್ಪ ಬೇಕು, ಮರ್ಮಜ್ಜ ||೨೨||

ರಟ್ಟಿಯಿಂ ಮಡಿನರಾ ಹೂಟ್ಟ ತುಂಬಲು ಬೇಕು
ಮೊಟ್ಟಿಬಟ್ಟಿಯ ಹಿಂಜಿ ರಟ್ಟಿದಡೆ ನಾಡು
ಗಟ್ಟಿ ನೋಡೆಂದ, ಮರ್ಮಜ್ಜ ||೨೩||

ತಗ್ಗು ದಿನ್ನೆಗಳಯ್ಯ | ಮುಗ್ಗು ಹೋಗಲು ಬೇಕು
ಒಗ್ಗು ಕುಗ್ಗು ಗಳಡಗಿದಡೆ ನಾಡ ಸಿರಿಯ
ಸುಗ್ಗು ನೋಡೆಂದ, ಮರ್ಮಜ್ಜ ||೨೪||

ಆಳಾಗಿ ಬಾಳುವನು | ಹಾಳಾಗದಿರುವನೇ
ತೇಕು ಮೇಲೆಂಬ ತೋಳನಾ ತಳ್ಳಿದೊಡೆ
ಏಳುವುದು ನಾಡು, ಮರ್ಮಜ್ಜ ||೨೫||

ಎಣ್ಣೆ ಬಡವರ ಪಾಲು | ಜಿಣ್ಣೆ ಧನಿಕರ ಕಾಲು
ಕಣ್ಣು ತೆರೆವೆಡೆ ನಾಡಿಗರೆಲ್ಲ ಬೆಣ್ಣೆ
ಕಾಣುವರು ನೋಡು, ಮರ್ಮಜ್ಜ ||೨೬||

ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನ

ಮುದನೆಯಾ ಬಿಗಿಂಕೈ | ಹೃದಯದಾ ಹುರಿಬೇಕು
ಹೃದಯ ಮಿಚ್ಚುವೆ ಕೂಡಿದದೆ ಜೋರೆ ಬಾಳು
ಹವಗೆಗೊಡಿ ನೋಡು, ಮರ್ಮಜ್ಜ ||೨೭||

ಅಕ್ಕರದ ಹೆಂಡತಿಗೆ | ಸಕ್ಕರಯ ಸಹಿ ನೋಡು
ಅಕ್ಕರವಡಗಿದಾ ವೆಣ್ಣು ವಿಹನನೇ
ಋಕ್ಕ ಕಪಿಯೆಂದ, ಮರ್ಮಜ್ಜ ||೨೮||

ಪ್ರೀತಿಯಾ ಗೋಪುರಕ | ಪ್ರೀತಿಯೇ ರಸಹದಿಯಾ
ಪ್ರೀತಿ ಸಡಿಲಾಮೊಡೆ ಪ್ರೀತಿಯುರುಳುವುದು
ತತ್ತರಿಸಿ ನೋಡು, ಮರ್ಮಜ್ಜ ||೨೯||

ಅನ್ನೆ ಮಗವೆಂವಿರನ | ವತ್ತಿ ರನು ತರಬೆ ಹ
ಮುತ್ತಿನಾ ಮನಿಯು ಮುತ್ತಿಂ | ೨೨ | ೧೫೦ |
ಪತ್ತಿ ರವೆ ಬೇಡ, ಮರ್ನುಳ್ಳ

|೨೨|

ಶಿಕ್ಷಣ

ಸಾಕ್ಷಾರತೆಯುಳ್ಳವು | ಶಿಕ್ಷಣವು ನಿಜವಿಟ್ಟು
ವಾಕ್ಯವುಳ್ಳವಿಲ್ಲವಾ ಪಂಪರವೆ ಚರ ತ್ತೆ
ರಕ್ಕಪರೆ ನೋಡು, ಮರ್ನುಳ್ಳ

|೨೦|

ಗದ್ಯ ಪದ್ಯಗಳಿಂದ | ಎಡೆ ಬಾರದು ನೋಡು
ವಂದ್ಯ ವಿಶ್ವವುಳ್ಳಂಥ ತರವಂಪವೇ
ನಿಡಿಯೂ ಪಿಪ್ಪ, ಮರ್ನುಳ್ಳ

|೨೧|

ಯೂರೆ ಬಾರವ ನಿಧ | ಬಾರವಿದ್ದು ಮು ರೇಗು
ಮೋರಬಾರವ ಜಾರಿ ಬಾರಿಂಪುಳ್ಳವ
ವಿರನೇ (ಮರ್ನುಳ್ಳ

|೨೩|

ಗಾಹಿತ್ಯ

ಒಳಿಲಾತ ಕಲಿಸೋ ? ಮುದು ? ಪರವನೇ ?
ಒಳಿಲಾತ ಒಳಿಸನೇ ? ಬಲ್ಲ, ನಾನುತಿಯು
ಬಲ್ಲವಂ ಬಿಲ್ಲ, ಮರ್ನುಳ್ಳ

|೨೨|

ಬಗವೇವನದ ಗುಟ್ಟು | ತ್ರೇವಿನಂ ಮನವಟ್ಟು
ಜನರ ನಲಿಸುತ್ತ ಕಲಿಸುವಾ ನಾನುತಿಯು
ಜನವಂದ್ಯ ನೋಡು, ಮರ್ನುಳ್ಳ

|೨೪|

ಸಂಕೀರ್ಣ ವಚನಗಳು

ಸಮತೆಯಿಲ್ಲವು ತೋಗೆ | ಮನವ ಬಾ ಕುವುದುಂಟ ?
ಮನುತೆಯಿಲ್ಲವ ಕೂಟ ಸವವುಡೆ ಜನಾಂಗ ?
ಸಮತೆಯೇ ಮುಮತೆ ಮರ್ನುಳ್ಳ

|೨೫|

ಕಲ್ಲಿನಾ ಬಸವಂಗೆ | ಜಿಲ್ಲವಡಿಗಯ ನೀಡ
ಹುಲ್ಲು ಚಿಲ್ಲರು ಚೇವದಾನಂದಿಗಕಟ
ಹೊಲ್ಲರಾ ನೋಡು, ಮುರ್ಘ್ನ. ||೩೬||

ನೀಗದಾ ನಡೆಗಟ್ಟು | ಸೋಗಿನಾ ನಿಜಹುಟ್ಟು
ಭೋಗದಾಯನೋತ್ತಿ ಯತಿಯೆಂವು ಮೆರೆವ
ಸೋಗಿಯೇ ನೋಡು, ಮುರ್ಘ್ನ. ||೩೭||

ಹೆಂಡತಿಯ ಬೀನಾಪಿ ನಾಡ ನಲಿಸುವುದುಂಟ ?
ಹೆಂಡರಿಂವಗಲಿದಾ ಶೋಕಸೇವಕರು
ನಾಡಿನಾ ಪಿಡುಗು, ಮುರ್ಘ್ನ. ||೩೮||

ತಿನಚಿಂತೆ ಬೇಡಣ್ಣ | ಭವಚಿಂತೆ ಬೇಕೆನುಗೆ
ಭವಭೋಗ ಕೂರಣ್ಣ. ಪರಮಾತ್ಮನಾ
ಭವನಾಶಸ್ತ್ರೈಯ್ಯ, ಮುರ್ಘ್ನ. ||೩೯||

ಮುತ್ತಿ ಬೇಡೆನುಗಣ್ಣ | ಶಕ್ತಿ ಬೇಕೆನುಗೆಲ್ಲ
ಶಕ್ತಿ ಬಂದೊಡೆ ಮುಕ್ತಿ ಕೆಯ್ಯನ ಶಕ್ತಿಯೆ
ಮುತ್ತಿ ಕೇಳೆಂವ, ಮುರ್ಘ್ನ. ||೪೦||

ಯುದ್ಧ ವನಳಿನಣ್ಣ | ಬುದ್ಧಿಯಂ ಬೆಳೆಸಣ್ಣ
ಶುದ್ಧಿಯಂತಾಳಿ ಕೆಲಸದೋಳೆಯಣ್ಣ
ಬುದ್ಧಿಯೋಗಿನೀ, ಮುರ್ಘ್ನ. ||೪೧||

ಶುದ್ಧಿಯಿಂ ಮೇಗಿಲ್ಲ | ಯುದ್ಧಿಯಿಂ ಕಳಗಿಲ್ಲ
ಬುದ್ಧಿಯಿಂ ಗುರುವಿಲ್ಲ. ವಿಶ್ವದಾ ಒಂಥು
ಬುದ್ಧಿನಿಂದಿಲ್ಲ, ಮುರ್ಘ್ನ. ||೪೨||

ಇಕ್ಕುವಂ ನಮ್ಮೊಡಲ ಕೊಳ್ಳಿ !

೧

ನರವೀಯರೆಮಗಲ್ಲ,
 ನಯೆ ತೋರವರಲ್ಲಿ,
 ನುಷ್ಟರಿಷ್ಟವ ತೆರದಿ ಸಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಲ್ಲ !
 ನಮ್ಮ ಗತಿ ನಮಗಾಗಿ
 ಮನದೊಳಗೆ ಪುರುಮರುಗಿ
 ಅಳಿಯುವುದೆ ನಮಗೆಲ್ಲ ಬಂದುದೆಯೆಲ್ಲ !

೨

ಬಲ್ಲವರು ದೊಡ್ಡವರು,
 ಬಲ್ಲಿದರು ಕೆಟ್ಟವರು,
 ನಾವೆಲ್ಲಿ ಬದುಕುವುದು ಸುಡುಗಾಡಿನಲ್ಲಿ !
 ಇಲ್ಲಿರುವ ಸ್ವಾಮಿಗಳು
 ಧನವಂತರಾಳುಗಳು
 ಅಲ್ಲಿರುವ ದೇವನನು ಕಾಣೆ ಕಣ್ಣೆಲ್ಲ !

೩

ಹಿಡಿ ಅಶನ ಒಡಲಿಗೆ
 ಇಲ್ಲದೆಯೆ ಕೂರಿಸಿಗೆ
 ಸಿಕ್ಕು ಹುಡಿಯಾಗುತ್ತಿರೆ ನುಡಿಸುವವರಿಲ್ಲ !
 ಎಲ್ಲರಿಗು ಕಾಣುವುದು
 ನೀರೊಳಗೆ ಮುಳುಗುವುದು
 ಅಯ್ಯೋ ನಾಪೆ, ಎಂದು ನುಡಿಸುವವರಿಲ್ಲ

೪

ನಾವು ವಾಪಿಗಳಂತೆ
 ಅದಕೆ ಈ ಗೋಳಂತೆ !
 ಇವರೆಲ್ಲ ಕಾರಣವು ಕಡ್ಡವಂತೆ !

ಘರ್ಷವನು ಎಲ್ಲವಡು,
 ಸುಲಿಗೆಯಲಿ ಸುರಿತವರು,
 ನಮ್ಮ ದುಸನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಮದ್ದಿದಲ್ಲೆ ?

೨

ಅವಶ್ಯಾಗಿ ನಾವೆಂದು
 ಒಂದೆಡೆಗೆ ನೆಲೆಸೆಂದು
 ಪಾಪಪುಣ್ಯವನೆಲ್ಲ ಒಂದೆಡೆಗೆ ತಳ್ಳಿ !
 ಸರಪೀಯದವರಿರಲಿ,
 ದಯೆತೋರದವರಿರಲಿ,
 ಎಲ್ಲರಿಗು ಇಕ್ಕುವಂ ನಮ್ಮೊಡಲ ಕೊಳ್ಳಿ !

೩

ಕರ್ತುಗಳಿವರವ ಜಾಲ
 ತಡೆಯಲಾರದ ಕಾಲ
 ಬಡತನದ ಭೀಕರವ ಹೊಸಲನಲ್ಲ !
 ರತರತಾಬ್ಬಗಳಿಂದ
 ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಗಳೆನ್ನ,
 ಬಿದ್ದೀರ್ ಪರಿಯುತವೆ ಈ ರೂಪವಲ್ಲ !!

೪

ಪಾಪಿಗಳು ನಾವೆಂದು,
 ನೋಡಬಾರದು ಎನ್ನು,
 ತಾವಾಗಿ ಕಣ್ಣುಗಳನಿಂದು ಕೊಂಡವರು !
 ಎಲ್ಲರವ ಪ್ರಲಯವಲಿ
 ಬಡಬಾಳಿಸುರಿಯಲ್ಲಿ
 ಸೀದು ಸ್ವರ್ಗವ ಕೇರಿ ಮುಕ್ತಿಯೊಂದುವರು !

ಎತ್ತರಕ್ಕೆ !

೧

ನಾವು ರಾಜರಿ ಜನನಿ
 ತೊಳಲಿದರು ವಾಸ್ತವಲಿ !
 ನಮ್ಮ ಗೊರೆದೊರಿಯಾರು ಬದಲಾದ ರಾಜ ವಲ ?
 ಈ ರಾಜ್ಯವೊಡೆತನವು
 ಸಂಪೂರ್ಣವೆಮ್ಮವರು
 ಬರಿಸುಬೊಕ್ಕಸವನು ಮಕುಟವಿಲ್ಲದ ರಾಜ ತಿಳಿದಿರಲಿ !

೨

ಬರಿಯ ರಾಜರೆ ನಾವು ?
 ನಿಮಗಾಗಲೆ ನೋವು,
 ನಾವು ಯೋಗೀಶ್ವರರು ಎಂಬುದನು ಕೇಳಿಸೊಡಿ !
 ಏಕೆಂದರಿದ ಕೇಳಿ :
 ನನುಗಿಹುವದೇಂ ಪೇಳಿ ?
 ಕಾಮಿನೀ ಕಾಂಠನವು ತಾನಾಗಿ ತೊರೆಯುವೈದೆ !

೩

ಎನಿತೊ ಯೋಗೀಶ್ವರರು
 ಸಾಧನೆಯ ಗೃಹಿಹರು
 ಈ ಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆಯಲಿಕೆ ಎನಿಶಿನಿಸಿತೊ ಕಾಲಂ !
 ಇದೊಡೆನ್ನುನು ನೋಡಿ !
 ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೆ ಕೂಡಿ
 ಬಂತಿಹುದು ಈ ಪವನಿ ! ಅವರಿಗಿಂ ನಾವೊಮಿಗಲು

೪

ನಿರ್ಲಿಪ್ತರೂ ನಾವು
 ನನುಗಿಲ್ಲ ಬಂಧನವು
 ಕಾಮಕ್ರೋಧಗಳೆಂಬುನಿತಿಲ್ಲ ಬಾನಿನಲಿ !
 “ಭಿಕ್ಷೆಯಿಕ್ಕುವರಾವು
 ಭಿಕ್ಷಾನ್ನ ತಿನ್ನುವರು”
 ಎಂದು ಮುಖದೊಳು ನುಡಿಯೆ ಸಹಿಸುವೆವು ಶಾಂತಿಯಲಿ !

೫

ಈಗಳುಂ ನಾನಾರು
 ಎಂಬುದಂ ಅರಿತಿಹಿದೋ ?
 ಜಗದೊಳೆಹೆ ಹಿರಿತನದಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾವು !
 ಅನರಿಂದ ಕೆಣಕದಿರಿ,
 ನನ್ನವರ ಉರಿಸದಿರಿ !
 ಕೋಟಿ ಯುಗಗಳ ತಪದಿ ಸುಟ್ಟುಬಿಡುವೆವು ನಾವು !

೬

ಸ್ವಲ್ಪಯದುಲ್ಪಲಿಯಂತೆ !
 ಗಮ್ಮ ತಪದುರಿಯಂತೆ !
 ಸಾಹಿಗೀಟಿಯೆಯಿಲ್ಲ ನೂರುಲೋಕದೊಳವಳೆ !
 ಇಂದ್ರಗಿಂದ್ರರು ಎಲ್ಲ
 ನವನಿಧಿಯ ಒಡೆಯರುಂ
 ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಿ ಬರುವ ಜ್ಞಾಲಿಯನು ಅಪ್ಪಲಿಕೆ !

ಓ ಏಳಿ! ಎದ್ದೇಳಿ! ಬನ್ನಿ ಮಾಡುವ ಧಾಳಿ!

ಸಿರಿಲಲಿತೆಯ ನಿಜುಬೆಳೆಗೆ
ನಮ್ಮ ಮುಖಾಶ್ರುಗಳ
ಸುರಿದು ಇಂಗಿದುದೆನ್ನು ಕಣ್ಣೀರಿನೊರತೆ !
ಕಣ್ಣುಗಳು ಗುಳಿಬಿದ್ದು
ಮಸಣದಿಂ ನಾವೆದ್ದು
ಬಂಧು ನೀತಿರುನೆನಾನ್ ಭಾಯೆಂಕುಂತೆ !

೧

ತಂಪಾಗಲಿಲ್ಲಿನಿತು
ಸಿರಿಲಲಿತೆಯ ಹಿರಿಪಾತೆ !
ನಮ್ಮ ರಕ್ತವನೆಲ್ಲ ಸುರಿಯಬೇಕಾಯ್ತು !
ಎಲುವು ತೊಗಲೆರಡನ್ನು
ಬಿಟ್ಟು ಮಿಕ್ಕದುವನು
ಸೆಳೆಯತೀಲತೆ ! ನಾವು ಸಾಯಬೇಕಾಯ್ತು

೨

ಮಾನಮರ್ಯಾದೆಯನು,
ಲಜ್ಜ ನಯ ಶಿಲವನು,
(ಶೋಕದಭಿಮತಕೆಲ್ಲ ಹುಟ್ಟು ಕುರುಡಾಗ)
ಬಂದಿನಿತು ಲಕ್ಷಿಸದೆ,
ಧನಿಕರೆನ್ನುವ ಹದ್ದು
ಆಸುವುಳ್ಳೊಡಂ ಕೂಡ ಕೂಡುತ್ತಿದೆ ಮೇಲೆರಗಿ !

೩

ಕಣ್ಣೀರು ಹರಿಹರಿದು
ಕಣ್ಣುಗಳು ಗುಳಿಬಿದ್ದು
ಮಾಂಸರಕ್ತವನೆಲ್ಲ ನಿಸುಗೆ ಬಲಿನಾಡಿ ;
ಹಿಡಾಡಲಳನಿರದೆ
ಬಿದ್ದು ಕೊಂಡಿರುವೊಡೆ,
ಕೊಲ್ಲಲೆಂದೆರಗುವುದೆ ನರಮಾಂಸಭಕ್ಷಕರೆ ?

೪

೪

ನಿರ್ಲಿಪ್ತರೂ ನಾನು
 ನನುಗಿಲ್ಲ ಬಂಧನವು
 ಕಾಪುಕ್ರೋಧಗಳೆಂಬುನಿನ್ನಿತಿಲ್ಲ ಬಾನಿಸಲಿ !
 “ಭಿಕ್ಷೆಯಿಕ್ಕುವರಾವು
 ಭಿಕ್ಷಾನ್ನ ತಿನ್ನುವರು”
 ಎಂದು ಮುಖದೊಳು ನುಡಿಯೆ ಸಹಿಸುವೆವು ಶಾಂತಿಯಲಿ !

೫

ಈಗಳುಂ ನಾನಾರು
 ಎಂಬುದಂ ಅರಿತಿಹಿದೋ ?
 ಜಗದೊಳೆಹ ಹರಿತನದಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾವು !
 ಅದರಿಂದ ಕೆಣಕದಿರಿ,
 ನನ್ನವರ ಉರಿಸದಿರಿ !
 ಕೋಟಿ ಯುಗಗಳ ತಪದಿ ಸುಟ್ಟುಬಿಡುವೆವು ನಾವು !

೬

ಸ್ವಲ್ಪಯಮುಲ್ಕಲೆಯಂತೆ !
 ನಮ್ಮ ತಪದುರಿಯಂತೆ !
 ಸಾಕೆಗೀಟೆಯಿಲ್ಲ ನೂರುಲೋಕದೊಳವಕೆ !
 ಇಂದ್ರಗಿಂದ್ರರು ಎಲ್ಲ
 ಸವನಿಧಿಯ ಒಡೆಯರುಂ
 ಸಿಂಧುರಾಗಿರಿ ಬರುವ ಜ್ಞಾಲೆಯನು ಅಪ್ಪಲಿಕೆ !

ఓ వళి! ఎద్దేళి! బస్సి మాడువ ధాళి!

సిరిలతేయ నిడుచిక్కేగే
 నమ్మ దుఃఖాబుగళ
 సురిదు అంగినుదేమ్మ కణ్ణి (రిసోరతే !
 కణ్ణి గళు గుళిబిద్దు
 మసణదిం నావేద్దు
 బందు నిఱిరువేనానా భాయెంసుం ? !

౧

పంపాగల్లినితు
 సిరిలతేయ హిరిపాతే !
 నమ్మ రక్త వసేల్ల సురియబ్బికాయ్తు !
 ఎలువు తోగలేరడన్న
 బిట్టు మిక్కదువను
 సేళేయితిలతే ! నావు సాయబ్బికాయ్తు

౨

పూనమయూదేయను,
 లజ్జ నయ తిలవను,
 (తోకవభినుతకేల్ల తుట్టు కురుడాగ)
 ఒందినితు లక్షిసదే,
 ధనికరేన్నవ పద్దు
 ఆసువుళ్ళొడం కూడ కూడుతిడి మోలేరగ !

౩

కణ్ణి (రు హరిహరిదు
 కణ్ణి గళు గుళిబిద్దు
 నాంసరక్త వసేల్ల నినుగే బలివూడి :
 ఓడాడలళనిరదే
 పద్దు కేండ్రిరువ్వేడి,
 కేండ్రిరువ్వేడి నరనాంసభక్తకర ?

౪

ಹಗಲಿರುಳು ದುಡಿದು ನಾನಾ
 ಹಿತದ ಕನ ಕಾಣದೆಯೆ,
 ಬುದ್ಧಿಯನಗುತ್ತಿರುತ್ತಾಗ ನನ್ನ ಮರ್ಚೆಗೆ ಎಂದು :
 "ನನ್ನಕೆ ಸ್ವರ್ಗವೆಂದೆ !
 ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ದಕ್ಕು ಫಲ !
 ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಯ್ತು' ಸುದೀರ್ಘ ಸೀತಲ್ !

೫

ಸಾಕು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ನಿಮ್ಮ,
 ನೀರಸಾಲಾಸಮಂ !
 ಸವಿಯೆಂದು ಸಕ್ಕಲಿಯು: ನನ್ನು ಎಲುವನ ಪುಡಿಯೆ
 ಕಣ್ಣೀರ ಶುಭ್ರವಲಿ
 ಸವಿದಿಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ;
 ಕಕ್ಕಿಸುವೆನಾವಿಗ ತಿಂದುದರ ನೂನಾಮಡಿದು !

೬

ಬೇಡುಗೇಡುವುದೆಲ್ಲ
 ನನುಗಾಗಬೇಕಿಲ್ಲ !
 ನನ್ನು ಹಸಿನೆಯ ಉರಿಯು, ಸಿಟ್ಟುಸಿರ ಗಾಳಿಯು
 ಬಿ:ಸಿ ; ನಿನ್ನಯ ಮನೆಗೆ
 ಬೆಂಕಿಯಿಟ್ಟುರಿಸುವೆನು -
 ಮಡದಿನುಕ್ಕಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದೆ ಚಿತಿಯಲ್ಲಿ !!

೭

ಧನಕಕಾಲ ಎಂಬುದದು
 ತಿಳಿಯದೊಲು ಇತ್ತೆಂದು
 ನಿರ್ದೂಲನೂಡುವೆನು ನಂದರೊಂಶದೊಲು !
 ಅದರಿಂದ ಬಾಂಧವರೇ,
 ಬೇಡುತ್ವ ನಿಲ್ಲುವರೆ ?
 ಏಕ ! ಎದ್ದೇಕ ! ನಾನಾ ಭೂಕಂಪನನ ಮಾಡೆ !

೮

పునవ కవలం గై
 స్వాగవం బిట్టెద్దు
 పరర సుఖకాగి తాం గంగి సంధుగళి
 పిరనోదగిసకుడుచ
 సరస కిలప బట్టి
 దుష్టాత్మరం ఒరసి. ఎరగిదోలు నావేరిగి ; ౯

నిమ్మ కులవృశయివృప ?
 నిమ్మాటి నడయువడి ?
 ఒరుచ కాలపు సమ్మచమ్మాటి సంగవ !
 నిమ్మ దుష్టాత్మగళు
 బత్తలయోళిరుతివన్త ;
 అచరించ బిట్టె నువి ! బిట్టెవేవే నావు !! ౧౦

ఓ పం ! ఎద్దోళ !!
 బన్ని మాడుచ భావ !!
 చ్చరిరక్తవ బిట్టి, రక్తదోకా చూడ !!
 క్రాంత దోపయ నిలస !
 ఆరతియ బిగగువం !
 ఓ పళ ! ఎద్దోళ !! ముందే సాగువ కుడి !! ౧౧

ಓ ತಾಯೆ, ಭೂದೇವಿ!

ಓ ತಾಯೆ, ಭೂದೇವಿ, ಇಡೀ ಈ ಕೃಷಿವಲರು
 ನೀಚ ಶ್ರೀಮಂತಸ್ವಾರ್ಥದ ಗಾಣವಲಿ ಸಿಕ್ಕು
 ಕಣ್ಣೀರು, ಕೆನ್ನೀರು ಬಸಿಬಸಿವು, ನಿರ್ಬಲರು
 ತಾವಾಗ, ಗತಿಗೆಟ್ಟು, ಸಾವ ಬಾಯಲ ಬಕ್ಕು,
 ನಿನ್ನ ನೋಡುತಲಿತರು! ನೀನೋ ಸುಮಾನದಲಿ
 ನಂತಿರುವೆ! ಏಕಿಂತು? ತೆರೆಬಾಯ! ಏಕೇಳು!
 ಯುಗಯುಗದಿ ಹರಿಹರವ ಕೆನ್ನೀರ ಪಾನದಲಿ
 ತೃಪ್ತಿ ಪಡೆಯತಲಿವರನೂ ನುಂಗುವೆಯೆ? ಹೇಳು!

ನುಖವರನ ನೀನಗಲು ಬಲಿ ಬೇಕೆ? ಯಾವ ಬಲಿ?
 ಯಾರ ಬಲಿ? ನಿನ್ನ ಪ್ರೇಮವ ಕೃಷಿವಲರ ಬಲಿ?
 ಇಲ್ಲೆ? ಮತ್ತಾರಿಲ್ಲೆ? ಇವರ ಹರಿಯುತ ತಿಂಪು
 ಧನಿಕ ರಾಕ್ಷಸರಿಲ್ಲೆ? ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳು ವಂಚಕರು,
 ಕುಹಕಿಗಳು, ಖಲರಿಲ್ಲೆ? ಇಲ್ಲೆ ಭೂಕಂಟಕರು?
 ನಿನ್ನಗಿವರು ಬಲಿಯೆವ್ವುದನು ಎಂತು ನಾ ಕಾಂಜೆ?

— ಕೃಷ್ಣರ ಸಣಕಣ್ಣು

ಮೂಡಿ ಬಂದುದೆ ಸೊಗಸು

(ರವೀಂದ್ರರ ಕವನವೊಂದರ ಅನುವಾದ)

೧

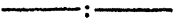
ಈ ನಾಡಿನಲಿ ನಾನು ಮೂಡಿ ಬಂದುದೆ ಸೊಗಸು
 ಭಾರತವ ಪ್ರೀತಿಸುವ ಭಾಗ್ಯವೆನಗಾಯ್ತು ;
 ಅರಸಿಯೈಸಿರಿ ತಾಯಿಗಿಲ್ಲದಿರಲೇನು ?
 ಅವಳ ಒಲುಮೆಯು ಸಿರಿಯು ನನ್ನದಾಯ್ತು

೨

ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದಿಹ ಕಂಪು ಅವಳ ಅಲರುಗಳಿಂದೆ
 ನನ್ನೆದೆಯು ಸಿರಿಯಾಗಿ ಸೂಸುತಿದುದು ;
 ಅಮಲಸೌಂದರ್ಯದಿಂ ದೃದಯಮಂ ತುಂಬುವೀ
 ಬೆಳ್ಳಿಂಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬೆಳಗಲಹುದು ?

೩

ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹೊಳೆದ ಮೊತ್ತಮೊದಲಿನ ಬೆಳಕು
 ಭಾರತದ ಗರ್ಗದಿಂದಿಳಿದು ಬಂತು !
 ತೆರೆದ ಕಣ್ಣುಗಳೊಮ್ಮೆ ಮುಚ್ಚಿಮುಗಿಯುವ ಚಣದಿ
 ಅದೆ ಬೆಳಕು ಮುತ್ತಿಡಲು ಪುಣ್ಯವೆನಿತು ?

(ಬರಲಿರುವ) ಯುಗಾದಿ

೧

ಬರಲಿದೆ ಬಾಳಿನ ಹೊಸತೆಲ ಬಳಿಯಲಿ
 ಇದೊ ನವ ಸಂವತ್ಸರದಾಟ !
 ಯಾವುದು ಫಲವನು ಯಾವುದು ಫಲವನು
 ಲಂದಿದೆ, ತರಲಿದೆ ನಮಗಾಗಿ

೨

ಬಾಳಿನ ಬೇವನು ಸಲೆ ಸಿಹಿಗೊಳಿಸಲು
 ಯಾವ ಬೆಲ್ಲವನು ತರಲಿಹುದು ?
 ಗೋಳಿನ ಕತೆಯನು ರಂಜನೆಗೊಳಿಸಲು
 ಯಾವ ಬಣ್ಣವನು ತುಂಬುವುದು ?

೩

ಬಂದಿಹ ಒಡಲಿಗೆ, ನೊಂದಿಹ ಕರುಳಿಗೆ
 ತಂಪನೆಂತು ತಾ ತರಲಿಹುದು ?
 ಮಳಲುಗಾಡಿನಲಿ ಬತ್ತಿದ ಎದೆಯಲಿ
 ರಸವನೆಂತು ಚಿಮ್ಮಿಸಲಿಹುದು ?

೪

ಬಗೆಗಣ್ಣಗಳ ಬೆಳೆಗುವ ಅಂಜನವಿರೆ
 ಯುಗಾದಿ ಅದನೇಂ ತರಬಹುದೆ ?
 ಎದೆಯ ಕಿವುಡನುರೆ ಪರಿಹರಿಸುವ ದಿ-
 ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಡನದು ಬರಬಹುದೆ ?

೫

ತರುಲತೆಗಳಿಗೆಳೆದಳಿಡುವಂದದಿ
ಮನ-ಬನವನು ಚಿಗುರಿಸಲಿಹುವೆ ?
ದಕ್ಕೆಯ ಕೊರಲಂ ಹಾಡ ಹರಿಸುವೊಲು
ಎದೆಯ ಹಾಡನುಕ್ಕಿಸಬಹುದೆ ?

೬

ಮಧುಮಂದಾನಿಲರಿದೊಡಗೂಡುತ
ಸಿಂಗರಿಸಲದೇಂ ಬರಿ ನೆಲವ ?
ಭಾರತ-ಜನ-ಜೀವನವನು ಅರಳಿಸಿ
ಸೂರೆಗೈವುದೇ ಸೌರಭವ ?

೭

ಮನೆಗೆ ಮನೆಗೆ ಮಾಂವಳಿರ ತೋರಣವ
ತೂಗಿಸಲದರಿಂದೇನಂತೆ ?
ಮನದಿ ಮನದಿ ಮಂಗಳದ ಭಾವನೆಯ
ಬೆಳಗಿಸಲದೆ ಸಾರ್ಥಕಮಲ್ಲೆ ?

(ಬರಲಿರುವ) ಯುಗಾದಿ

೧

ಬರಲಿದೆ ಬಾಳಿನ ಹೊಸತೆಲ ಬಳಿಯಲಿ
 ಇದೊ ನವ ಸಂವತ್ಸರದಾಡ !
 ಯಾವುದು ಫಲವನು ಯಾವುದು ಫಲವನು
 ಲಂದಿದೆ, ತರಲಿದೆ ನಮಗಾಗಿ

೨

ಬಾಳಿನ ಬೇವನು ಸಲೆ ಸಿಹಿಗೊಳಿಸಲು
 ಯಾವ ಬೆಲ್ಲವನು ತರಲಿಹುದು ?
 ಗೋಳಿನ ಕತೆಯನು ರಂಜನೆಗೊಳಿಸಲು
 ಯಾವ ಬಣ್ಣವನು ತುಂಬುವುದು ?

೩

ಬೆಂದಿಹ ಒಡಲಿಗೆ, ನೊಂದಿಹ ಕರುಳಿಗೆ
 ತಂಪನೆಂತು ತಾ ತರಲಿಹುದು ?
 ಮಳಲುಗಾಡಿನಲಿ ಬತ್ತಿದ ಎದೆಯಲಿ
 ರಸವನೆಂತು ಚಿಮ್ಮಿಸಲಿಹುದು ?

೪

ಬಗೆಗಣ್ಣಗಳ ಬೆಳೆಗುವ ಅಂಜನವಿರೆ
 ಯುಗಾದಿ ಅದನೇಂ ತರಬಹುದೆ ?
 ಎದೆಯ ಕೆವುಡನುರೆ ಪರಿಹರಿಸುವ ದಿ-
 ವ್ಯಾಪಧಿಯೊಡನದು ಬರಬಹುದೆ ?

೫

ತರುಲತೆಗಳಿಗೆಳೆದಳಿಡುವಂದದಿ
ಮನ-ಬನವನು ಚಿಗುರಿಸಲಿಹುದೆ ?
ಹಕ್ಕಿಯ ಕೊರಲಂ ಹಾಡ ಹರಿಸುವೊಲು
ಎದೆಯ ಹಾಡನುಕ್ಕಿಸಬಹುದೆ ?

೬

ಮಧುಮಂದಾನಿಲರಿಂದೊಡಗೂಡುತ
ಸಿಂಗರಿಸಲದೇಂ ಬರಿ ನೆಲವ ?
ಭಾರತ-ಜನ-ಜೀವನವನು ಅರಳಿಸಿ
ಸೂರೆಗೈವುದೇ ಸೌರಭವ ?

೭

ಮನೆಗೆ ಮನೆಗೆ ಮಾಂವಳಿರ ತೋರಣವ
ತೂಗಿಸಲದರಿಂದೇನಂತೆ ?
ಮನದಿ ಮನದಿ ಮಂಗಳದ ಭಾವನೆಯ
ಬೆಳಗಿಸಲದೆ ಸಾರ್ಥಕಮತ್ತೆ ?

ದುರ್ಭಾಗ್ಯ ಬಂಗಾಲ!

ಎಂಥ ಭಾಗ್ಯವಂತ ನಾಡಿಗೆಂತು ವಿಧಿಯ ಶೂಲಾ!
ಯಾವ ಕೂಗು ಎನಿತು ಕೊರಗು ಎತ್ತಣಿಂದ ಜ್ವಾಲಾ!
ಜನನ ಕಾಟ, ರುದ್ರನೋಟ! ಕಣ್ಣೆ ಕ್ರೂರ ಜಾಲಾ ೧

ವಂಗದೇಶ ಭಂಗವಾದ ಭಗ್ನ ನಗ್ನ ನೋಟಾ
ಹಾದಿ ಹಾದಿ ಹೆಣದ ರಾಶಿ! ಅದುವೆ ಮಾರಿಗೂಟಾ
ದಾಹ, ದಾಹ, ಹಸಿವೆ ಹಸಿವೆ! ಅಕೋ ಕರ್ಮದಾಟಾ! ೨

“ಅನ್ನ ಅನ್ನ”ವೆಂಬ ಆರ್ತನಾದ ಜಗವ ತುಂಬಿತೇ?
ಕುದಿತ! ಕುದಿತ! ಅಹಾ ಎದೆಯ ರಗುತವನ್ನೆ ಹೀರಿತೇ?
ಪ್ರಳಯ ಭದ್ರಕಾಳಿಯಂತೆ ಬರಿಯ ವಿಷವ ಕಾರಿತೆ! ೩

ಒಡಲು ಬೆನ್ನ ಸೇರಿ ಜೀವ ಕಣ್ಣೆನಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದೆ;
ಅಸ್ಥಿಯ ಸಂಕೋಲೆಗಳಲಿ ಶಿಲುಕಿ ನರಳುತಿರುತ್ತಿದೆ,
ಯಾವ ಆಶೆಗಿಂತು ನಾಶ ದೇಶಕೊದಗಿತೆ! ೪

ಕರುಳು ಸುರುಳಿಗಟ್ಟಿ ರೊಪ್ಪವಾಗಿ ನೆಲವನಪ್ಪಿರೆ,
ಅರ್ಥ ಕರ್ಚಿದವಡು ಚಾಚಿದಂಥ ರಕ್ತನಾಲಗೆ,
ಕಲ್ಲು ಕರಗುವಂಥ ದೀನ ದೃಶ್ಯ ಎದೆಯನಿರಿಯದೆ? ೫

ನಲ್ಮೆಯಿಂದ ನಗುವ ನಾಡು ಮಸಣ ಬೀಡು ಆಯಿತೆ,
ಸ್ವರ್ಗ ಕಳಚಿ ಶೂನ್ಯವಾಗಿ ಕೇಡು ಗುಡಿಯ ಕಟ್ಟಿತೆ,
ರಣವೆ ಎದ್ದು ಕಬಳಿಪಂತೆ ಕ್ರೌರ್ಯವಳತೆಗೆಟ್ಟಿತೆ! ೬

ಮಾತೆ ಮಗುವ ಹರಿದು ತಿಂದಳೆಂಬ ಕ್ರೂರವಾರ್ತೆಗೆ,
ಅಯ್ಯೋ! ಎದೆಗೆ ಸಿಡಿಲು ಬಿಡಿದು ಜಗವು ನಡುಗಲಾರದೆ?
ತಾಯನೋಹಗಳನು ಹಸಿವೆ ತಿಂದು ತೇಗಿತೆ!

ಕನಕವನ್ನೆ ಬಿತ್ತಿ ಬಿಳಿದ ವಂಗನಾಡಿದಲ್ಲೇ ?
 ಸಕಲ ಸೌಭಾಗ್ಯ ರವಿಯು ಇಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಗಲಿಲ್ಲವೇ ?
 ಅಮರ ಗಂಗೆ ಹರಿವ ವಿಪುಲ ಪುಣ್ಯ ಭೂಮಿಯಲ್ಲವೆ !

೮

ಭಾರತಕ್ಕೆ ಭಾಗ್ಯದಾತರಾದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರರು,
 ದಾಸ, ಘೋಷ, ಬೋಸರೆಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಕೀರ್ತಿ-ನೇತ್ರರು,
 ಆತ್ಮತ್ಯಾಗ ಸತ್ಯ ಸೇವೆಗೈದ ಅಮೃತಪುತ್ರರು !

೯

ಜಗದನಂತ ಗಗನದಲ್ಲಿ ಮೆರೆದ ಕವಿ ರವೀಂದ್ರರು,
 ಅಮರ ಜ್ಯೋತಿ ವಿಶ್ವಕೀರ್ತಿ ದ್ಯೋತಕರು ನರೇಂದ್ರರು,
 ವಂಗಮಾತೆ, ನಿನ್ನ ಬನ್ನ ಕಾಗಿ ಅದೋ ಮೊರೆವರು !

೧೦

ಮಾನ್ಯ ವೀರರೆಲ್ಲ ಏಳಿ, ನಿಮ್ಮ ತಾಯಸೇವೆಗೆ,
 ಇಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೀವು ಮರಳಿ ಮೂಡಿ ಬರದಿರೆ,
 ಮತವು, ತತ್ವ ನನ್ನಿ, ನೀತಿ, - ಎಲ್ಲ ಮಿಥ್ಯವಲ್ಲವೇ ?

೧೧

-----:-----

ಉಮರನ ರುಬಾಯಿ-ಯಾತ್ *

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಶತಮಾನದ ಪರ್ಶಿಯಾದೇಶದ ಕಾವ್ಯಾಕಾಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಧೃವತಾರೆ ಮೂಡಿತು. ಫಿರ್ದೌಸಿಯ ಮಹಾಪುರಾಣಕಾಲ ಮುಗಿದಿತ್ತು. ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಭಾವ ಕ್ರಮಕ್ರಮೇಣ ಮನೆಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಜಾಮಿತಿ, ರೇಖಾಗಣಿತ, ಖಗೋಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಪಂಚಾಂಗದ ನಿರ್ಮಾಣಕಾರ್ಯ ನಡೆದಿತ್ತು. ಕುರಾನ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಅಪ್ಪತ್ತಿಯೂ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ವಿಚಾರಭಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನವೋದಯ ತಲೆದೋರಿ ಅದ್ಭುತ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಪ್ರಸಾರಕನೇ ರುಬಾಯಿಯಾತ್ ಬರೆದ ಉಮರ್ ಖಯ್ಯಂ. ನವೋದಯದ ನಾಯಕತ್ವ ಉಮರನ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವನ ಕೂಲಗಿನಂತಹ ವಿಚಾರದೃಷ್ಟಿ ಪಂಡಿತರಿಗೆ ತುಂಬ ಅಪ್ರಿಯವಾಯಿತು. ದೇಶಭ್ರಷ್ಟತೆ, ನಿಂದನೆಯ ಸುರಮಳೆ, ಕೊಲೆಗಾರರ ಭೀತಿಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಉಮರ್ ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು.

ಧರ್ಮವೆಂಬುದೆಲ್ಲಾ ಸುಳ್ಳು - ಮಾನವನ ಮೋಸದ ಮೂಟೆಯೇ ಧರ್ಮವೆಂದು ಮೆರೆಯುತ್ತದೆ. ಇಡ ಸತ್ಯ, ಪರ ಮಿಥ್ಯ - ಇಲ್ಲಿರುವತನಕ ಸುಖವಾಗಿ ಉಂಡುಟ್ಟು ಸಾಯೋಣ ಎನ್ನುವ ಚಾರ್ವಾಕ ಮತವಾದಿಗಳ ಗುಂಪಿಗೆ ಉಮರ್ ಸೇರಿದಿಲ್ಲ. ಧರ್ಮದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಬರುವುದೆಲ್ಲಾ ಸತ್ಯ. ಆದರೆ ಶುದ್ಧ ಸ್ವರೂಪವನ್ನಳಿಸಿ, ಕೂಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕೊಳಚೆಯನ್ನು ಅಷ್ಟೇ ಅಡ್ಡತೆಯಿಂದ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆರಾಧಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಸಂಪ್ರದಾಯಪ್ರಿಯರಿಂದಲೂ ಉಮರ್ ದೂರವಾಗಿದ್ದ.

ಧರ್ಮ, ದೇವರು, ಮತ, ನೀತಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಾನವನ ಅತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದ ಹೇತುಗಳು. ಈ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಮಾನವನೊಂದಿಗೂ ಸೇರಬೇಕು. ದೇವರೊಂದಿಗೂ ಕಾದಾಡಬೇಕು. ಘರ್ಷಣೆಯಿಂದ ಹಾಲಾಹಲ ಹುಟ್ಟಬಹುದು, ಆದರೆ ಅಮೃತ ಹುಟ್ಟಬೇಕು. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮನುಷ್ಯ ಹಳೆಯದು - ಹೊಸದು ಎರಡನ್ನೂ ತನ್ನ ವಿಚಾರದ ಮಾನದಂಡದಿಂದ ಅಳಿದು ಸತ್ಯಸಿದ್ಧವಾದುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು - ಅಚರಣೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದೇ ಉಮರನ ಮತ. ಇವನ ವಿಚಾರವಾದವನ್ನು ಅಪಾರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಾರ್ಲೈಲ್, ಹೆಸ್ಟಿ, ಸ್ಪಿನ್

* ಉಮರನ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಚಯ ಬಯಸುವವರು ಶ್ರೀ ಡಿ. ವಿ. ಗುಂಡಪ್ಪವರೂ ತಮ್ಮ 'ಉಮರನ ಒಸಗೆ' (ಎರಡನೆಯ ಆವೃತ್ತಿ) ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಬರೆದಿರುವ ಕಾಂಡಿತ್ಯ ಪೂರ್ಣ ಮುನ್ನುಡಿಯನ್ನೂ ಧಾರವಾಡದ "Literary Committee, L.E. Association" "ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ನನ್ನ 'Omar Khayyam' (Vol. III, No. 1-2) ಲೇಖನಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

ಬರ್ಮಾ ನೊಡಲಾದ ಆಂಗ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಕವಿಗಳ ಉಮರನನ್ನು ಭೌತಿಕ ಸುಖಲೋ ಲುಪನಾದ ಪಾಪಶಿಶುವೆಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದರೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಲ್ಲಬೇಕು ಎಂದು ಬಸವಣ್ಣನವರಂತೆ ನಂದಿದ್ದ ಉಮರನ ಇಹಲೋಕವನ್ನು ಮಿಥ್ಯೆಯೆಂದೂ, ಮಾಯೆಯೆಂದೂ ಪರಿಗಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಿತ್ಯತೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೂ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ನಿತ್ಯಲೋಕಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಮೆಟ್ಟಿಲು ಎಂಬುದೇ ಅವನ ಮನವರಿಕೆ.

ಉಮರನನ್ನು ಐರೋಪ್ಯ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿಸಿದವನು ಫಿಟ್ಸ್-ಜರಾಲ್ಡ್. ಎಂಬ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕವಿ. ಆದರೆ ಫಿಟ್ಸ್-ಜರಾಲ್ಡ್ ಉಮರನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಎರಕದಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ದು ಅದರ ನಿಜಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಮರೆಮಾಚಿದ. ಉಮರ ಸ್ಪಿನ್ ಬರ್ಮ್, ಬೈರನ್ ನೊಡಲಾದ ಸುಖಲೋಲುಪ ಕವಿಗಳಂತೆ ಎಂಬ ತಪ್ಪುಭಾವನೆ ಮಾಡಲು ನೆರವಾದ.

ಉಮರನ ಕಾವ್ಯ ಅವನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನುಷಂಗಿಕವಾಗಿ ಬಂದದ್ದು. ಸರ್ವಜ್ಞನಂತೆ ಅವನು ತನ್ನ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದು ಚೌಪದಿಯಲ್ಲಿ ಚಿಮುಕಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಹೊಸೆದು ಹೊಸೆದು 'ಸರಸ್ವತಿಯ ಗೋಣ್ಮುರಿದು' ಕಾವ್ಯ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವನು ಹೊರಡಲಿಲ್ಲ. ಸರ್ವಜ್ಞ, ವಚನಕಾರರು, ಹರಿದಾಸರು ಇವರ ವಿಚಾರವೈಖರಿಯನ್ನರಿಯಲು ಉಮರನ ರುಬಾಯಿಯಾತ್ ಗಳು ತುಂಬ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಉಮರನ ವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನ ಹೈತುಕವಾದಿಗಳ ವಿಚಾರವೈಭವ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು.

ಉಮರನ ರುಬಾಯಿಯಾತ್ ಗಳನ್ನು ಫಿಟ್ಸ್-ಜರಾಲ್ಡ್ ನನ್ನ ನುಸರಿಸಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಂದವರು ಶ್ರೀ ಡಿ. ವಿ. ಗುಂಡಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಮ. ಗೋವಿಂದ ಪೈಗಳವರು. ಶ್ರೀ ಡಿ. ವಿ. ಜಿ. ಯವರು ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥದ ಎರಡನೆಯ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಉಮರನ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಉಪಕಾರಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಉಮರನ ಮೂಲ ರುಬಾಯಿಯಾತ್ ಗಳ ಸರಿಜಯವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಮೂಲವನ್ನು ನನಗೆ ಓದಿ ಅರ್ಥಹೇಳಿ ಉಪಕಾರಮಾಡಿಹ ಮುಂಬಯಿಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಉಮರ್-ಸಂಶೋಧಕರಾದ ಶ್ರೀ. ಜಿ. ಇ. ಸಕ್ಲಾತ್‌ವಾಲಾ ಅವರಿಗೂ, ಹೈದರಾಬಾದಿನ ದಿವಂಗತ ಮೌಲ್ವಿ ನಯ್ಯಾರ್ ಅವರಿಗೂ ನಾನು ಬೇಡ. ಈ ಅನುವಾದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ವರೂಪವನ್ನಿತ್ತು ಇಂತು ನಿಲ್ಲಲು ನೆರವಾದ ಗೆ|| ಅರ್ಚಿ ಕ ವೆಂಕಟೇಶ ಮತ್ತು ಗೆ|| ಕುಮಾರ ವೆಂಕಣ್ಣನವರಿಗೆ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಉಮರನ ರುಬಾಯಿಯಾತ್

೧

ಗಲುವಾಗು ! ಕ್ಷೀಣಶಶಿ ಮತ್ತೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿಹನು
ಹೊರಡುತಿವೆ ಬಾಜಾಬಜಂತ್ರಿಗಳ ಸಾಲು ;
ಹಳದಿ ಚಂದಿರ ಮುಪ್ಪಿನಿಂ ಬಾಗಿ ಸೊರಗಿಹನು ;
ಮತ್ತೆ ಚೇತನಗೊಂಡು ನೋವ ನಿಗುವನು

೨

ಗೆಲುವಿನಿಂ. ತುಂಬಿಹುದು ನಿನ್ನ ಬೆಳಕದು ನನ್ನ
ಮಂಕು ಮನವಂ ; ನೋಡೆ ಬೇರಾವ ಮೋರೆ
ನಿನ್ನನೋಡಿದಡಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮೊಗ ಕಾಣುವೆನು
ನನ್ನೊಳಗೆ ಕಂಡರೂ ಅದೆ ; ಇಲ್ಲ ಬೇರೆ

೩

ಇನಿಯನಾ ಹೃದಯಸ್ವಂದನವಾಂತು ಮರುನುಡಿದ
ಹೃದಯ ; ಹೃದಯದ ಸತ್ಯ ಕೇಳ್ದ ಕಿವಿಯೆಲ್ಲಿ ?
ತನ್ನ ದಿವ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಪೆ ತೋರಿದಾ
ದೇವನಾ ಮೋಗನೋಳ್ಳ ಕಣ್ಣದೆಲ್ಲಿ ?

೪

ನನ್ನ ನೇದಿಕೆಯೆಡೆಗೆ ಬಾರದಿದು ಹಾರ್ಯಮನ
ನನ್ನ ಪಾಪದ ಫಲವಸುಂಬೆ ನೆಲಮುಟ್ಟಿ
ಓ, ಅಮಾನುಷ ಮಾಯೆಗಾರ ನಿನ್ನಿರವಾರು
ಬಲ್ಲವರು, ಇದ್ದರದು ನೀನೆ ಇರಬಹುದು

೫

ಎನ್ನ ದೇಹ, ಪ್ರಾಣ, ಸರ್ವಬಲ, ಎನ್ನಿರವು,
 ಎನ್ನ ಆತ್ಮವು, ಎನ್ನ ಹೃದಯ ನೀನೆ.
 ನೀ ಎನಗೆ ಆಶ್ರಯನು, ಮಿಲಿತ ನಿನ್ನೊಳು ನಾನು
 ನಿಜವೊಂದೆ-ನೀನೊಬ್ಬ ನಿತ್ಯಪೂರ್ಣ

೬

ನಿನ್ನನರಸುತೆ ಮನವ ನೀಗಿಹುದು ಜಗ, ನಿನಗೆ
 ಭಾಗ್ಯವಂತರು ಬಡವರೆಲ್ಲ ಸಮ, ನೀನು
 ಜೋಧಿಸುವೆ; ಬಳಿಯಿದರೂ ನಿನ್ನನರಸುತಲಿ
 ನಿನ್ನನರಿಯದ ಅಂಥ ಜೀವಿಗಳು ನಾವು

೭

ನಿನ್ನಂಥ ಮೂರ್ಛಿಯೊಂದೆಸಗಿ ಪೂಜಿಸಿ ನಲಿವೆ
 ನಿನ್ನ ಬಟ್ಟಲಿನಿಂದ ಮಧುವೆತ್ತಿ ಕುಡಿದು;
 ನೀಗಿಕೊಂಡಿಹೆ ಪ್ರೇಮದಲ್ಲ ನಾನೆಂಬುದನು
 ಈ ತ್ಯಾಗ ಬಾಳಿಗೂ ಕೋಟಿಮಡಿ ಮಿಗಿಲು.

೮

ಎನ್ನ ಇನಿಯಳ ಚಿಲುವ ಮೊಗವ ಕಂಡವರಿಲ್ಲ
 ಕಂಡುಕೇಳಿದ ಮಾತು ಕಟ್ಟುಕತೆಯೆಲ್ಲ;
 ಕೇಳಿದವನಿಂ ಕೇಳಿದವನಿಂದ ಇದನೆಲ್ಲ
 ಕೇಳಿದನಿದ ಹೇಳಿದವಗೆ ಅರಿವುಯಿಲ್ಲ

೯

ನಿರ್ಮಿಸಿದೆ ಜೀವನದ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕನು ನೇದು
 ಎನ್ನ, ನಾನಟ, ನೀನೆ ಸೂತ್ರಧಾರ;
 ಪಾಪಪುಣ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ನಾಗೈದರೇನು ಅದು
 ನಿನ್ನ ಆಣತಿ! ನಾನು ಅಲ್ಲ ಹೊಣೆಗಾರ

೧೦

ಹುಟ್ಟಿಸಾಯುವ ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳ ಪ್ರಭು ನೀನು
 ಆಗಸದ ವಿಪ್ಲವದ ಚಕ್ರವನ್ನಾಳ್ವೆ
 ಪಾಪಿ ದಾಸರನೆಲ್ಲ ಸೃಜಿಸುವವನೂ ನೀನೆ
 ಇಂತಿರಲು ದೋಷವೆಲ್ಲಿಹುದು ಜೀವರಲಿ !

೧೧

ಸುಂದರ ವಸಂತ ಮಾಸದಿ ನದಿಯ ತೀರದಲಿ
 ಚೆಲುವೆಯೊಬ್ಬಳು ಪಾನ ಪಾತ್ರೆ ನೀಡೆ ;
 ಅದೆ ಸಗ್ಗ ನನ್ನ ಸುಖ ; ಎಲ್ಲರೊಪ್ಪದೆ ಇರಲಿ
 ನಾನಲ್ಲ ಕುನ್ನಿ ಮೊಗ ತಿರುಹಲಿಕೆ, ನೋಡೆ !

೧೨

ಮಧುವ ತುಂಬಿದ ಹೂಜಿ, ಸನಿಹದಲಿ ಮನದನ್ನೆ,
 ಹಸಿರುಹಾಸಿರೆ, ಬೇಕು ಇದೆ - ಸಗ್ಗ ಕಿಂತ
 ಅಡುವರು ನಾಕ - ನರಕಗಳೆಂಬ ನುಡಿಯನ್ನೆ
 ನರಕಕ್ಕೆದವರು - ಸಗ್ಗದೆ ಬಂದರಾರು ?

೧೩

ಪಾಪಿ ಈ ದಾಸ, ನಿನ್ನ ಅನಂತ ಕೃಪೆಯಲ್ಲಿ ?
 ನಿನ್ನ ತೇಜದಿ ಬೆಳಗು ಎನ್ನ ಹೃದಯವನು
 ಎನ್ನ ಸದ್ಗುಣಕೆ ಸಗ್ಗವನಿತ್ತೆಯಾದೊಡೆ
 ಅದುವೆ ವಿನಿಮಯ, ನಿನ್ನ ಕೃಪೆಯದೆಲ್ಲಿ ?

೧೪

ಹಿಂದೊ ನಿನ ಕರುಣೆ, ನನ ಪಾಪ ಹಿಂದೋ ಅರಿಯೆ
 ನಾ ಪಾಪಕರ್ಮದಲಿ ಶತಮಾನ ಉಳಿದೆ
 ಓ ದೇವ, ನೀ ಸೃಜಿಸಿದಂತೆ ಇಹೆ, ಬಾಳೆನ್ನ
 ನಿನ್ನ ಕರುಣೆಯೆ ಕಾದುಕೊಂಡಿರುವುದು.

೧೫

ಎನ್ನ ಮಧುಪಾತ್ರೆಯನ್ನೊಡೆದು ಮಧುವನು ಸುಲಲಿ
 ಬಾಳುವೆಯ ಬಾಗಲನು ಮುಚ್ಚಿ, ದೇವ,
 ಇವು ಸತ್ಯ ; ಓ, ಎನ್ನ ಬಾಯ್ಗೆ ಹುಡಿ ಎರಚಿರುವೆ
 ಆಚಣದಿ ಬುದ್ಧಿ ಸ್ಥಿರವಿರಲಿಲ್ಲ ನಿನಗೆ

೧೬

ಅರ್ಪನಲ್ಲಂ ಉಗ್ರಶಾಸನಕೆ, ಬಿಡಿಸು ಸೆರೆ
 ಆಗಸವೆ, ವರ್ತುಲದ ಚಲನ ಪ್ರಿಯವಿಲ್ಲ
 ನಿನ್ನ ದಯೆ ಅಸ್ತೇನು ಅವಿವೇಕಗಳದೆಲ್ಲ
 ಎನೆ, ನಾನೆ ಪರಮ ಅವಿವೇಕಿ ಎಂದೆಣಿಸು

೧೭

ಒಣತು ಪಾಂಡಿತ್ಯದಿಂ ದೂರವಿರುವುದೆ ಲೇಸು
 ಪ್ರಿಯೆಯ ಮುಂಗುರುಳಿನೊಡನಾಟ ಲೇಸು
 ಕಾಲ ನಿನ್ನಯ ರಕ್ತ ಹರಿಪ ಮುನ್ನವೆ ಪಾನ
 ಸಾತ್ರೆಯಾ ಕತ್ತಿರಿದು ನೆತ್ತರನು ಹರಿಸು

೧೮

ಅಧಿಕಾರ ಬಿರುದು ಘನ ಅಂತಸ್ತನಾಂತವರು
 ಹೇಸುವರು ಬಾಳುವೆಗೆ ಕೆರಳ ಕನಲಿ ;
 ಆದೊಡೇಂ ಮಾನನನು ಕ್ರೋಧದಾಳಾಗದಿರೆ
 ಅವನನುಚ್ಚಾಗಿಸುವರಿಂದು ಮೆಟ್ಟಿ

೧೯

ನಿನ್ನ ನಿತ್ಯದ ರೊಟ್ಟಿ ನಿನಗೆ ನಿರ್ಣೀತವಹುದು :
 ಒಂದು ಕಣವೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆಯಾಗದದು
 ದೇವನಾಣತಿಯದುವೆ ನಿನಗಿಲ್ಲವೆಂದೆಂದು
 ಪರಿತಪಿಸದಿರು ಚಿಂತೆಯಿಂ ದೂರನಾಗು

೨೦

ದೈವೀ ರಹಸ್ಯವನ್ನರಿಯೆ ನೀನೆಳಸುವೊಡೆ
 ಆವಜೀವಿಗು ಕೇಡನೆಣಿಸಬೇಡ
 ಸಾವ ಭೀತಿಯ ಬಿಟ್ಟು, ರೊಟ್ಟಿ ಚಿಂತೆಯ ಬಿಟ್ಟು
 ಕಾಲವರಿತೆರಡು ನಿನ್ನೆಡೆಬಹವು ನೋಡ

೨೧

ಪಾಪಗೈಯದ ಮನುಜನಾರು ಜಗದಲ್ಲಿಹನು
 ಪಾಪಗೈಯ್ಯದೆ ನರನು ಬದುಕುವನು ಹೇಗೆ !
 ನೀನೆನ್ನ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಮುನಿದು ದಂಡಿಸಲಿನ್ನು
 ನಿನಗೆಮಗೆ ಭೇದವೇನಿಹುದು ಹೇಳಿನಗೆ

೨೨

ಒಂದು ದಿನವೂ ಬದುಕೆ ಶುದ್ಧ ಮಧು ಕಾಣದರೆ
 ದೇಹಬಲ ಕುಂದುವುದು ಮಧುವನೀಂಟದಿರೆ,
 ನಾ ದಾಸ ಬಟ್ಟಲಿನ್ನೊಂದ ಕುಡಿ ಎನೆ ಸಾಕಿ,
 ಆದರೇಂ-ಆ ಮಾತು ಕೇಳಲಳವಲ್ಲ

೨೩

ಕುಡುಕನಿಗೆ ನರಕವೇ ಗತಿಯೆಂದು ಹೇಳುವರು
 ನನಗೆ ಸಮ್ಮತವಿಲ್ಲ ಈ ತೆರನ ಮತವು
 ಕುಡುಕ ಪ್ರೇಮಿಗಳಿಗೆಂದರೆ ನರಕ, ಸಗ್ಗವದು
 ಎನ್ನ ಅಂಗೈಯಂತೆ ಬರಿದು ಅದು ನಿಜವು

೨೪

ಹಳತಿರಲಿ ಹೊಸತಿರಲಿ ಮಧುವಕೊಳ್ಳುವೆವಾವು
 ಎಮ್ಮ ಐಸಿರಿಯನ್ನು ಇರ್ಪಣಕೆ ಮಾರಿ
 ಸತ್ತಮೇಲೆಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಿ ಎಂದು ಕೇಳುವಿರಿ-
 ಮಧುವಿತ್ತು ಮನಬಂದ ಕಡೆ ನೀವು ಸಾರಿ

೨೫

ತಾರಿಲ್ಲಿ ಸಾಕೆ ನಿನ್ನಾ ಮಧುರ ಮಧುವನ್ನು
ನೀಡೆನಗೆ ಬಟ್ಟಲಂ, ಸರಪಳಿಯ ಎಳೆಯ
ಪೋಲ್ವಮಧುವೀಂಟುವೆಂ, ಉನ್ನತ್ತ ನಾನೀಗ,
ಬಂಧಿಸಾ ಸಂಕಲೆಗಳಿಂ ಕೈಗಳನ್ನು

೨೬

ಹರಿವನಾರ್ ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ಮದಾ ತೆರೆಯನ್ನು
ಅರಿವನಾರ್ ದೇವನಾ ಗುಪ್ತ ಗೂಢಗಳ
ಕೆಲರು ಚಿಂತಿಸಿ ಊಹಿಸಿದರಾದರೇನಿನ್ನು
ಪೂರ್ಣವಾಗದ ಕತೆಯದಾಗಿ ಉಳಿದಿಹುದು.

೨೭

ನಾಸ್ತಿ ಕತೆ, ಧರ್ಮ, ಸಂಪತ್ತು, ನಿತ್ಯತೆ, ಸತ್ಯ,
ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ, ನ್ಯಾಯ, ಲಾವಣ್ಯ, ದೇವರನು,
ನಿಂದ ಕುಡುಕನ ಕಂಡೆ ನಿರ್ಜನ ಪ್ರದೇಶದಲಿ !
ಎಲ್ಲಿ ಸಿಗಬೇಕಂಥ ಗಂಡು ಮಾನವನು !

೨೮

ಕ್ರೋಧ ಲೋಭದ ಕಾಳ ಬಟ್ಟಿಯನ್ನರಸಿದರೆ
ನೀನಳವೆ ಮತಿಗೆಟ್ಟು ಭಿಕ್ಷುಕನ ತೆರದಿ
ಚಿಂತಿಸೈ ಎಲ್ಲಿದ್ದೆ, ಬಂದೆ ಎಲ್ಲಿಂ, ಏನ
ಗೆಯ್ಯುತಿಹೆ, ಎತ್ತನಡೆ, ಎಂಬುದಂ ಮನದಿ.

೨೯

ಒಬ್ಬ ನಾಸ್ತಿಕನೆಂದು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಕರೆಯುವನು
ತನ್ನ ಸಾಧನವಾಗಿ ಅವನ ದೂಡಲಿಕೆ,
ದೇವನಿಗೆ ಅವರ ಮೀಸಲು ಮಾಡಿ ನಾವಿನ್ನು
ಒರೆಗೆ ಹಚ್ಚುವ ಅವರ, ಮೇಲ್ಮೆ ನೋಡಲಿಕೆ

೩೦

ಎವಾರ ಬಳಿ ತಿನಲಿನಿಸು ರೊಟ್ಟಿಯಿಹುದೋ, ಕಾಲ
 ಚಾಚಲಿಕೆ ಪುಟ್ಟಹಾಸಿಗೆಯೊಂದು ಇಹುದೋ
 ಆಳಲ್ಲ, ಅರಸಲ್ಲ, ನಿತ್ಯಸುಖಿ. ಜಗವೆಲ್ಲ
 ಅವಗೆ ಚೆಲುವಿನ ಬೀಡು, ನಂದನವು, ಸಗ್ಗ !

೩೧

ಕೇಡ ಬಯಸುವರೆಲ್ಲ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಸಾಧಿಸರು,
 ಒಂದು ಕೇಡಿಗೆ ಹಿಂದೆ ನೂರ ಪಡೆಯುವರು ;
 ಲೇಸ ಬಯಸುವೆ ನಿನಗೆ ನೀಕೇಡ ಬಯಸಿದರೆ
 ಹಾನಿ ಇಲ್ಲವು ಎನಗೆ ನಿನಗಿಲ್ಲ ಲಾಭ.

೩೨

ಕಂಡವರು ಕೈಯ ಮುಗಿಯದ ಹಾದಿ ಹಿಡಿದು ನಡೆ
 ಖ್ಯಾತಿ ತಪ್ಪಿಸಿ ಬಾಳ ನಡೆಸಲೆತ್ತಿಸುತೆ
 ನೀ ಮನೋದಿಗೆ ವೋಪೆಯಾದೊಡಂ ಜನ ನಿನ್ನ
 ಇಮಾಮನಾಗೆಂದು ಬಯಸದೊಲು ವೋಗು.

೩೩

ಜಗದಲ್ಲಿ ತಾನೆ ಜ್ಞಾನಿಗಳರಸರಹುದೆಂದು
 ಭಾವಿಸುವ ಮೂಢರಾ ಲೋಕದಲ್ಲಿ
 ಹಮ್ಮಂತೆ ಕತ್ತಿಯಲ್ಲದರಧರ್ಮಿಗಳೆಂದು
 ತಿಳಿದರಿದನರಿತು ಸುಖಿಯಾಗಿ ಬಾಳಲ್ಲ.

೩೪

ಜನರು ತೆಗಳುವರೆಂದು ನನ್ನ ಜಗದನುಭವವ
 ನಾನು ಬಿಚ್ಚೆನು, ಜ್ಞಾನಿ ಗುಣವಂತ ಜನರ
 ಕೊರತೆಯಿರೆ ಅಧಿಕತಮ ಈ ಜಗದಿ ನಾ ಬಿಚ್ಚೆ
 ಮನದಲಿರುವದನೆಲ್ಲ ನುಡಿಯಲಾರೆ !

೩೫

ನೆರೆಯವರ ಬಾಳಿಗೆ ಬೆಳಕಿತ್ತ ಪಂಡಿತರು
 ಗುಣವಂತರಮಲಪ್ರತಿಭಾವಂತರೆಲ್ಲ
 ಇರುಳ ಕಳ್ತಲೆಯಾಚೆ ಕಾಣದಾದರು ತಮ್ಮ
 ಕತೆ ಹೇಳಿ ಸುಖನಿದ್ರೆ ಬಯಸಿ ಶರಣಾಗಿ

೩೬

ಕೆಲರು ಮತಧರ್ಮಗಳ ದಿಗ್ಗರ್ಜನನ ಮಾಡಿ
 ಕೆಲರು ನಿರ್ಧಾರ ಸಂವೇಹದಲೆ ತೂಗಿ
 ಕೊನೆ ಮುಟ್ಟದಿರೆ ಕೇಳಿತೊಂದು ನುಡಿ “ಮೂಢರಿರ
 ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ - ಅಲ್ಲಿಲ್ಲ - ನಿಮ್ಮ ಹಾದಿ.”

೩೭

ಅಯ್ಯೋ! ಬಾಳಿನ ಸರಕು ಪಾರಿವೋಪುದು ಬೇಗ
 ದಿವ್ಯಹೃದಯನ ಘಾಸಿಗೊಳಿಸುವುದು ಸಾವು
 ಆ ದೂರಲೋಕದಿಂ ತಿರುಗಿ ಬಂದವರಿಲ್ಲ
 “ಹೇಳಲ್ಲಿ ಹೇಗಿಹುದು ” ಎನೆ ಕೇಳಿ ನಾವು.

೩೮

ಶಿಲ್ಪಿ ಈಯುವನೆನಗೆ ವರ್ಣ, ಆಕಾರವನು
 ನಸುನೀಳದೇಹ ಕೆಂದಾವರೆಯ ವದನ
 ಇಂತೀ ಅಯೋಗ್ಯ ಪಾರ್ಥಿವಸುಖದ ನಿಲಯಮಂ
 ಅವನೇಕೆ ಸಿಂಗರಿಸನೋ ನಾನು ಅರಿಯೆ.

೩೯

ಷಾನನರ್ಹಂ ತಪದ ಭುವಿ, ದೇಗುಲಕೆ ನಡೆಯೆ
 ಆವವಸ್ತುಂ ಎನ್ನ ಸೃಜನೆಗಾಯ್ತು
 ದೇವ ಬಲ್ಲಂ, ವಿಟನು ದರಬೇಸಿಯಂತೆ ಇಡೆ
 ನಾಕದಾಶೆಯು ನರಕ ಭೀತಿಯಿಲ್ಲ.

೪೦

ಧೂಳಿ ದೂಸರದಲ್ಲಿ ಮಾನವರ ತುಳಿತದಡಿ
 ಕುರುಳುಗಲ್ಲಗಳಿಹವು ಅಳಿದ ಚೆಲುವೆಯರ
 ಆರನುನೆಯ ಗೋಡೆಯಾ ಇಟ್ಟಂಗಿಯೆಡೆಯಿಹುದು
 ಸುಲ್ತಾನನಾ ತಲೆ ವಜೀರನಾ ಬೆರಳು.

೪೧

ಟೈಗ್ರಿಸ್ ಮಹಾನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನ
 ಸನ್ಯಾಸಿಯೊಬ್ಬಗೆಂದಿತು ಅಸ್ತಿರುಂಡ :
 “ರಾಜಮುಕುಟವದಿತ್ತು ಒಮ್ಮೆ ಈ ತಿರದಲ್ಲಿ
 ಇದ್ದು ವರಸನ ಪ್ರಾತಿಯಧಟುಗಳೆ ಇಲ್ಲಿ ”

೪೨

ಕೊಡಲಿಯಿಂದೊಮ್ಮೆ ನಾ ಭುವಿಯ ತುಂಡನು ಹೊಡೆಯೆ
 ದುಃಖಪೂರಿತ ಕೂಗು ಕೇಳಿಸಿತು ಕಿವಿಗೆ
 “ಎಚ್ಚರಿಕೆ ! ಮಾನವನು ನೀನಾಗೆ ದಯೆದೋರು
 ನರನ ಕಣ್ಣಾಕಿವಿ ತಲೆಗಳೆಲ್ಲ ಇಹವಿಲ್ಲಿ ”

೪೩

ನಾವು ಬಾರದ ಮುನ್ನ ಸಾಗಿದುವು ಹಗಲಿರುಳು
 ಆಕಾಶಗಳು ಸುತ್ತಿ ಉರುಳಿದುವು ಮತ್ತೆ
 ಎಚ್ಚರದಿ, ಮೃದುವಾಗಿ ನಡೆ ಧೂಳಿ ನೆಲದಲ್ಲಿ
 ಅದು ಒಮ್ಮೆ ಸುಂದರಿಯ ಕಣ್ಣು ಚಿಂಡು.

೪೪

ಒಗವೊಂದು ಹಳೆಸತ್ರ, ಹಗಲೊಮ್ಮೆ ಇರುಳೊಮ್ಮೆ
 ಆಳಿದವು ; ನೂರು ಜನ ಜಮುಷೀದರಲ್ಲಿ
 ನೆಲಸಿದ್ದ ರದರೆದೆಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಅಂತೆಯೇ
 ಮಲಗಿದರು ನೂರು ಜನ ಬೆಹರಾಮರಲ್ಲಿ

೪೫

ಬಹಳ ಸೊಬಗಿನ ಬಟ್ಟೆಲದು ನರನ ತಲೆಬುರುಡೆ
 ಮುದ್ದಿ ಕೃಚ್ಚೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆ ಬಳಸುವುದು
 ಆದರೇಂ ಜಗದ ಕುಂಬಾರನದ ಕೆಡಿಸುವನು
 ತನ್ನ ಶಿಲ್ಪನ ತಾನೆ ಹೆಸರಳಿಸಿ ಮುರಿದು !

೪೬

ಕಳೆದ ಇರುಳಿನಲೊಮ್ಮೆ ಶಿಲೆಗೆ ಬೋಗುಣಿಯನ್ನ
 ಅಪ್ಪಳಿಸಿದೆನು. ಕ್ರೂರ ಕಾರ್ಯವದು ದಿಟವು
 ಆವರೂ ಹಿಗ್ಗಿದೆನು, ನುಡಿಯಿತದು ಇಂತು “ನೀ
 ಅಪ್ಪೆ ಎನ್ನಂತೆ ; ನಾನಿದ್ದೆ ನಿನ್ನಂತೆ”

೪೭

ನನ್ನಂತೆ ಆ ಹೂಜಿ ನಲ್ಲನಾಗತ್ತೊಮ್ಮೆ
 ನಲ್ಲೆಯಾ ಮೊಗ ನೋಡೆ ತೊಳಲುತಿತ್ತು
 ಸುಂದರಿಯ ನಸುನೀಳ ದೇಹವನು ಬಳಸಿತ್ತು
 ನೀಕಾಂಬ ಹೂಜಿಯಾ ಬಾಗಿರುವ ಹಿಡಿಯು

೪೮

ಮಿತವಾದ ಪಾನದಲಿ ಎಳ್ಳನಿತು ಸುಖವಿಲ್ಲ,
 ಅಮಲೇರುವುದರಿಂದ ಭಾವಗಳು ನಿಂತು
 ಮತಿಹೀನನವೈ, ಮಿತ ಅಮಿತಗಳ ಮಧ್ಯದವೆ
 ಯುಂಟದರೆ ದಾಸನಾ, ಅದೆ ಬಾಳು-ಕರ್ಮ.

೪೯

ಮಧುವ ಕುಡಿದೊಡೆ ನೀನು ಮತಿವಂತನಂತೆ-ಕುಡಿ
 ಮಿತವಾಂತು, ಅಜ್ಞಾನದಲಿ ಮುಳುಗಬೇಡ
 ರುದ್ರಮಧುವನ್ನೀಂಟಲವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದೊಡೆ
 ಜನ ವಿರೋಧವ ಮಾತ್ರ ಗಳಿಸಬೇಡ.

೪೦

ಮೂಳ ದೂಸರದಲ್ಲಿ ಮಾನವರ ತುಳಿತದಡಿ
 ಕುರುಳುಗಲ್ಲಗಳಿಹವು ಅಳಿದ ಚೆಲುವೆಯರ
 ಆರಮನೆಯ ಗೋಡೆಯಾ ಇಟ್ಟಂಗಿಯೆಡೆಯಿಹುದು
 ಸುಲ್ತಾನನಾ ತಲೆ ವಜೀರನಾ ಬೆರಳು.

೪೧

ಟೈಗ್ರಿಸ್ ಮಹಾನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನ
 ಸನ್ಯಾಸಿಯೊಬ್ಬಗೆಂದಿತು ಅಸ್ತಿರುಂಡ :
 “ರಾಜಮುಕುಟವದಿತ್ತು ಒಮ್ಮೆ ಈ ತಿರದಲ್ಲಿ
 ಇದ್ದು ವರಸನ ಖ್ಯಾತಿಯಧಟುಗಳೆ ಇಲ್ಲಿ ”

೪೨

ಕೊಡಲಿಯಿಂದೊಮ್ಮೆ ನಾ ಭುವಿಯ ತುಂಡನು ಹೊಡೆಯೆ
 ದುಃಖಪೂರಿತ ಕೂಗು ಕೇಳಿಸಿತು ಕಿವಿಗೆ
 “ಎಚ್ಚರಿಕೆ ! ಮಾನವನು ನೀನಾಗೆ ದಯೆದೋರು
 ನರನ ಕಣ್ಣಾಕಿವಿ ತಲೆಗಳೆಲ್ಲ ಇಹವಿಲ್ಲ ”

೪೩

ನಾವು ಬಾರದ ಮುನ್ನ ಸಾಗಿದುವು ಹಗಲಿರುಳು
 ಆಕಾಶಗಳು ಸುತ್ತಿ ಉರುಳಿದುವು ಮತ್ತೆ
 ಎಚ್ಚರದಿ, ಮೃದುವಾಗಿ ನಡೆ ಧೂಳಿ ನೆಲದಲ್ಲಿ
 ಅದು ಒಮ್ಮೆ ಸುಂದರಿಯ ಕಣ್ಣು ಚಿಂಡು.

೪೪

ಒಗವೊಂದು ಹಳೆಸತ್ರ, ಹಗಲೊಮ್ಮೆ ಇರುಳೊಮ್ಮೆ
 ಅಳಿದವು ; ನೂರು ಜನ ಜಮುಷೀದರಿಲ್ಲಿ
 ನೆಲಸಿದ್ದರದರೆಡೆಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಅಂತೆಯೇ
 ಮಲಗಿದರು ನೂರು ಜನ ಬೆಹರಾಮರಿಲ್ಲಿ

೪೫

ಬಹಳ ಸೊಬಗಿನ ಬಟ್ಟೆಲದು ನರನ ತಲೆಬುರುಡೆ
 ಮುದ್ದಿ ಕೃಚ್ಚೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆ ಬಳಸುವುದು
 ಆದರೇಂ ಜಗದ ಕುಂಬಾರನದ ಕೆಡಿಸುವನು
 ತನ್ನ ಶಿಲ್ಪವ ತಾನೆ ಹೆಸರಳಿಸಿ ಮುರಿದು !

೪೬

ಕಳೆದ ಇರುಳಿನಲೊಮ್ಮೆ ಶಿಲೆಗೆ ಬೋಗುಣಿಯನ್ನ
 ಆಪ್ಪಳಿಸಿದೆನು. ಕ್ರೂರ ಕಾರ್ಯವದು ದಿಟವು
 ಆವರೂ ಹಿಗ್ಗಿದೆನು, ನುಡಿಯಿತದು ಇಂತು “ನೀ
 ಆಪ್ಪೆ ಎನ್ನಂತೆ ; ನಾನಿದ್ದೆ ನಿನ್ನಂತೆ”

೪೭

ನನ್ನಂತೆ ಆ ಹೂಜಿ ನಲ್ಲನಾಗತ್ತೊಮ್ಮೆ
 ನಲ್ಲೆಯಾ ಮೊಗ ನೋಡೆ ತೊಳಲುತಿತ್ತು
 ಸುಂದರಿಯ ನಸುನೀಳ ದೇಹವನು ಬಳಸಿತ್ತು
 ನೀಕಾಂಬ ಹೂಜಿಯಾ ಬಾಗಿರುವ ಹಿಡಿಯು

೪೮

ಮಿತವಾದ ಪಾನದಲಿ ಎಳ್ಳನಿತು ಸುಖವಿಲ್ಲ,
 ಅಮಲೇರುವುದರಿಂದ ಭಾವಗಳು ನಿಂತು
 ಮತಿಹೀನನವೆ, ಮಿತ ಅಮಿತಗಳ ಮಧ್ಯದಿಸೆ
 ಯುಂಟದರೆ ದಾಸನಾ, ಅದೆ ಬಾಳು-ಕರ್ಮ.

೪೯

ಮಧುವ ಕುಡಿದೊಡೆ ನೀನು ಮತಿವಂತನಂತೆ-ಕುಡಿ
 ಮಿತವಾಂತು, ಅಜ್ಞಾನದಲಿ ಮುಳುಗಬೇಡ
 ರುದ್ರಮಧುವನ್ನೀಂಟಲವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದೊಡೆ
 ಜನ ನಿರೋಧನ ಮಾತ್ರ ಗಳಿಸಬೇಡ.

೫೦

ಮಧುವನ್ನು ಕುಡಿಯದೊಡೆ ಅದುವೊಂದು ಆಕ್ಷೇಪ
 ಕುಡಿದಡೊಳ್ಳಿಯ ಹೆಸರು ಅಳಿಸಿಹೋಗುವುದು
 ಸ್ವೇಚ್ಛಾವಿಹಾರಿ ದೊರೆ, ಯತಿಯು, ಕುಡಿಯಲುಬಹುದು ;
 ಇವರ ಬಳಗಕೆ ಸೇರದಿರೆ-ಕುಡಿಯಬೇಡ.

೫೧

ಸೂಳೆಗೆಂದನು ಯತಿಯು “ಕುಡಿದು ಕೆಟ್ಟೆ. ಕಳೆದೆ
 ನೀಚಪಾತ್ರವ ನಟಿಸೆ ನಿನ್ನದೆಲ್ಲ.”
 ಕೇಳಿದಳು “ಕಾಂಬಂತೆ ನಾನಿಹೆನು ನೀನಿಹೆಯ
 ಯತಿರಾಜ ಮೂಡಿಹುದೆ ಶುಚಿಯು ಒಳಗೆ ”

ಕಾಲನಿಗೆ ಕಿವಿಮಾತು

ಓ, ಪ್ರಳಯರೌದ್ರ ಭಯಾನಕ ವಿಕೃತಮೂರ್ತಿ,
 ಕೋಟಿ ಶತಸಹಸ್ರ ಶತಮಾನಗಳೆದೆಯ ಬಗಿದು
 ರಕ್ತಖಂಡ ಮಾಂಸನನಗಿದಗಿದು ಮೊಗೆಮೊಗೆದು
 ದಿಕ್ತಟಕೆ ಧೀಂಕಿಡುವ ನಿನ್ನಾಸೆಯದು ಹುಸಿಕೀರ್ತಿ !
 ಮನೋ ದಿಗ್ಧಿಗಂತದೊಳು ಬುದ್ಬುದಿಸುವಾ ನಿನ್ನ
 ತುಂಗೋತ್ತುಂಗ ಚಂಡಪ್ರಚಂಡ ರಕ್ತಮಾರ್ತಾಂಡ
 ನಾಲಗೆಯೊಳು ತಿಮಿರಲಯವಾಯ್ತೆಮ್ಮ ಬಾಳ್ ! ಇತ್ತಂಡ-
 ದಿರುಬಿನೊಳು ಜೀರ್ಣ ಜೀರ್ಣವೀ ವಿಶ್ವ, ಓ ಜನ್ನ !

ತ್ವರೆಯೊಳು ತೀರ್ಚು ತೀರ್ಚು ನಿನ್ನೀ ಕ್ಷುತ್ರಿಪಾಸೆಯ
 ಸಮಯವಿಲ್ಲ - ಓಡು, ಬರುತಿಹೆನದೊ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ !
 ಹೃತ್ಪಮಲ ರಂಗದೊಳು ನವಸೃಷ್ಟಿ ಅವನಾಶಯ ..
 ಇದನರಿದು ಮುಂದಾಗು, ಮರ್ಯಾದೆಯದು ಲೋಕಧರ್ಮ !
 ಇಲ್ಲದೊಡಾ ಜಗದ್ಭರಿತ ಲೋಕಮಿತ್ರನ ನೇತ್ರ
 ದಿಟ್ಟಿಯೊಳ್ ಸುಟ್ಟು ಭಸ್ಮವಾಗುವುದು ನಿನ್ನ ಗಾತ್ರ !

ಸಮರ್ಪಣೆ

ನಮ್ಮನ್ನು ಶಾರದೆಯ
ವಾಣಿ ಜಗನ್ನೋಹಿನಿಯೆ

೧

ಎದೆಯೆದೆಯ ನಂದನದಿ
ವಿಧವಿಧದ ಸೌರಭದಿ
ತುಂಬಿರುವ ಕಂಪುಡಿಗಿ
ತಂದಿಹೆವು ನಿನ್ನೆಡೆಗೆ

೨

ನೀನೊರೆದ ರಾಗಗಳ
ನೀನುಡಿದ ಭಾವಗಳ
ನೆಯ್ವಿಹೆವು ನೂತನದಿ
ನೆಯ್ಯೆಯ ನವಶಿಲ್ಪದಿ

೩

ಸುಖದುಃಖವನೆ ಕುಡಿದು
ಬೆಳಗು ಸಂಜೆಯ ಕಡೆದು
ಕೊಳಲಮಾಡಿ ತಂದೆವು
ನುಡಿಸಿ ಹೇಳು, ಚೆಂದವೆ ?

೪

ಬುವಿಯೆಲ್ಲ ಮಧುವಾಗಿ
ಸುಮದಂತೆ ನಯವಾಗಿ
ಹೊಸಹುಟ್ಟು ಬರಲೆಂದು
ಜೀನು ಕಟ್ಟಿಹೆವೆಂದು

—:—

ಕವಿಗಳ ಪರಿಚಯ

೧. ಸಾಬೀಲ ಪುಟ್ಟಪ್ಪ

ಬೆಳಗಾವಿಯ ಲಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರ ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು. ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಮುಖ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಇವರ ಲೇಖನಗಳು ಇವರ ಸುಪ್ರಚೀತನದ ಪ್ರತೀಕಗಳಾಗಿವೆ. ಗಂಡು ಗದ್ಯಶೈಲಿಯನ್ನು ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರು ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕವಿ ರವೀಂದ್ರರ ಹಲವು ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಲೇಖಕರ ಪರವಾಗಿ ಸತ್ಯ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಕವಿತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾ “ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಭಾವವಿದೆ. ಊಹನೆ ಇದೆ. ಕವಿ ಅನುಭವಿಸುವ ಸುಖದುಃಖದ ಎಲ್ಲ ನಲಿವು, ನೋವನ್ನು ನಾನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆ ಸ್ಥಿತಿ ಸುಮಾರಾಗಿ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕವಿಗಳಲ್ಲ—ಆಗ ಲಾರರು. ಅವರಂತೆಯೇ ನಾನೂ! Where there is a heaven above and an earth below, there is the poet in his place. But what is wanted is a ‘SEEING EYE and a SPEAKING TONGUE’ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಆ ನೋಡುವ ಕಣ್ಣೇನೋ ಇದೆ—ಆದರೆ ಆಡುವ ನಾಲಗೆ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲ.” ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವ ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ‘ಇದೆ’ ಯೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಮೂರು ಕವಿತೆಗಳೇ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಿವೆ.

೨. ಕುಮಾರ ವೆಂಕಣ್ಣ

‘ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸ’ ತತ್ತ್ವದ ದೃಷ್ಟಾಂತ ಬೇಕಾದರೆ ವೆಂಕಣ್ಣನವರನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಇವರ ದುಡಿನೆಗೆ ದಿನದ ಇಪ್ಪತ್ತುನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆ ಸಾಲದು. ‘ಭಾರತ ಶಕ್ತಿ’ ಯೆಂಬ ಉಜ್ವಲ ಗೀತಾನಾಟಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ೧೫-೧೬ ವರ್ಷಗಳ ಅನುಭವ. ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ‘ಚಿತ್ರಾ’ ಎನ್ನುವ ಕಲಾ ಪತ್ರಿಕೆ

ಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ನಡೆಸಿದರು. ೧೯೩೭ರ ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಕ್ಕಳ ಕೂಟವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರು. ನೂರಾರು ಕತೆ - ಕವನಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. 'ಕಂಠೀರವ' ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 'ವಿಶ್ವಕರ್ನಾಟಕ'ದ ಉಪ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿದ್ದರು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಲೇಖಕರ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೇರಳದ ಕಲಾಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಗೋಪೀನಾಥರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ನೃತ್ಯಗಳನ್ನಭ್ಯಸಿಸಿ 'ನಾಟ್ಯಚಾರ್ಯ' ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ದೊರೆಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. 'ಜನತಾ ಸಾಹಿತ್ಯ'ದ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ರಾಜಕೀಯ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ 'ಶೀನವನ ಕೂಲಿ' ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಲೇಖಕರ ಸಂಘದಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಇವರು ಮಂಗಳೂರಿನ ನಿತ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಕೆಲವು ಶ್ರಮಜೀವಿಗಳ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸೊಗಸಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವೃತ್ತಿಯೂ, ಅದು ಪರ ರಕ್ಷೋಪಜೀವಿಯಾಗದಿದ್ದರೆ ಸಮಾನ ಗೌರವಾರ್ಹವಾದುದು ಎಂಬುದೇ ಕವಿತೆಗಳ ಮುಖ್ಯ ತತ್ವ.

೩. ಎಸ್. ಅನಂತನಾರಾಯಣ

ಮೈಸೂರಿನ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಲೇಖಕರು. ಗದ್ಯವದ್ಯಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಸುರಿತ ಕೈ. ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ರಜತೋತ್ಸವ ಪದಕ ಇವರ 'ಬಾಡದ ಹೂ' ಕವಿತೆಗೆ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ದೊರೆಯಿತು. ಚೀನಾದ ಮೇಲೆ 'ಆಜೀಯ ಚೀನಾ' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರ್ಲ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಮಹಾಪುರುಷನ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕತೆ, ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಲೇಖಕರ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ 'ಅಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನು ಹೊರಿಸಿ' 'ಕವಿ ಮಿತ್ರ'ರು ಬರೆದಿರುವ 'ಕಾವ್ಯಾಲಾಪ'ಕ್ಕೆ ಉತ್ತರರೂಪವಾಗಿ 'ವ್ಯರ್ಥಾಲಾಪ' ನನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

೪. ಕಾವ್ಯಾನಂದ

ಹೃದರಾಬಾದಿನ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಲೇಖಕರು. ಅಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನೂ ಸಾಹಿತ್ಯಸೇವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನೂ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಕವಿತೆಗಳು 'ಜಯ ಕರ್ನಾಟಕ'ದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಉರ್ಮ, ಫಾರಸಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯಾನಂದರಿಗೆ ಪರಿಶ್ರಮವಿದೆ. ಸತ್ಯ - ಆಗ್ರಹದಿಂದ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿರುವ ಇವರ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಜ್ವಲ ದೇಶಾಭಿಮಾನ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

೫. ಅರ್ಚಿಗಳ ನೆಂಕಟೇಶ

ಕವಿ, ಕವಿತೆ, ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಚಕರದು ನುರಿತ ಕೈ. ಹಳೆಯ ಭಂದಸ್ಸು, ಹೊಸ ಭಂದಸ್ಸು ಇವೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಲಲಿತವಾಗಿ ಕವನ ಬರೆಯುವ ಶಕ್ತಿ ಅರ್ಚಕರಿಗೆ ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಸೊಗಸಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನೂ ಇವರು ಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲೂ ನುರಿತ ಕೈ. ಕೆಲವು ಪುಟ್ಟಮಕ್ಕಳ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ರಸಖುಷಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಇವರ 'ಅದಕಂತ್ಯ ತನನನ್ಯ ಹಾಡೋಣ' ಕವಿತೆ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಸಾಗರದ ಒಂದು ಅಣಿಮುತ್ತು. ಬೆಂಗಳೂರು ಏರ್ ಕ್ರಾಫ್ಟ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಲ್ಲಿ ಕವಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಪಟ್ಟಿ ಪಾಡನ್ನು ನೆನೆದು, ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕಹಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಲೋಕಕ್ಕೆ ನಗೆಮೊಗವನ್ನು ತೋರಿ, ನಗೆಯ ನಿರ್ಮಲ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಸಾರುವ ಸ್ಥೈರ್ಯ, ಆಶಾವಾದ ಈ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದೆ. 'ಬಾಳು ಬೇವು, ಅದನ್ನು ಬೆಲ್ಲವನಾಗಿ ಸೋಣ' ಎಂಬ ಧೀಶಕ್ತಿ ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಾಗಿದೆ. ಇವರ 'ದುರಂತ ಚಿತ್ರಗಳು' ಎಂಬ ಕತಾಸಂಗ್ರಹ ಬೆಂಗಳೂರು ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಲೇಖಕರ ಸಂಘದಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

೬. ದೇಸಾಯಿ ದತ್ತಮೂರ್ತಿ

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಶ್ರಮಜೀವಿ ಲೇಖಕರು. ಕೆಲವು ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವರ ಕವಿತೆಗಳು ಅಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಸುಭಗವಾದ ಶೈಲಿ. ಇವರ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಗತಿಕ ಮನೋಭಾವ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒಡಮೂಡಿದೆ. ಗ್ರಂಥಸ್ಥ

ಶೈಲಿಯಲ್ಲದೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಗ್ರಾಮಶೈಲಿಯಲ್ಲಿಯೂ ದತ್ತ ಮೂರ್ತಿಗಳು ಸುಂದರವಾಗಿ ಬರೆಯಬಲ್ಲರು. ಇವರ ಕವಿತೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಕೆಲವು ಗೆಳೆಯರು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದಾಗಿ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ನಾವೀಗಲೇ ಅದಕ್ಕೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಸ್ವಾಗತ ಬಯಸುತ್ತೇವೆ.

೬. ವಿ. ಜಿ. ಭಟ್ಟ

ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಾಹಿತಿಗಳು. ಕೊಲ್ಲಾಪುರದ ಲಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಒಲುಮೆ ಕವಿತೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು. ವ್ರಕೃತಿಯ ಅಡುಂಬೊಲವಾದ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾಹಿತಿಗಳು ಬರದಿರುವುದು ಕನ್ನಡಿಗರ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ. ಭಟ್ಟರು ಆ ಕೊರತೆಯನ್ನು ತುಂಬುತ್ತಾರೆಂದು ನಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆ.

೭. ಅ. ಸೋಗಾಲ

ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸೋಗಾಲರು ಸುತರಾಂ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ವಾದಿಗಳು. ಸಬಲ ಗದ್ಯಶೈಲಿ ಇವರಿಗೆ ಕರತಲಾಮೂಲಕ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ 'ಮ್ಯಾಕ್ಸಿಂ ಗಾರ್ಕೆ' ಗ್ರಂಥ ಓದಿದವರಿಗೆ ಸೋಗಾಲರು ಚಿರಪರಿಚಿತರು.

೮. ಜೋಗಲೇಕರ ಪಾಂಡುರಂಗರಾಯ

ಹಾನೇರಿಯ ಪ್ರೌಢವಿದ್ಯಾಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. 'ಜಯ ಕರ್ನಾಟಕ' ದಲ್ಲಿ ಇವರು ಬರೆದ ರಾಮಾಯಣದ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಲೇಖನಗಳು ಅಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದವು. ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಮನೋಭಾವ ಪಾಂಡುರಂಗರಾಯರದು. ಜೀವನವೂ ಕ್ರಾಂತಿಮಯ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಾಧಾರಣ ಪರಿಶ್ರಮ. ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಲೇಖಕರೆಂದು ರಾಯರಿಗೆ ಖ್ಯಾತಿ. ಇವರ ಲೇಖನಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮರಾಠಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೊಂದು ಹಬ್ಬದೂಟ.

೧೦. ಕೆ. ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪ

ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಲೇಖಕರು. ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಲಾ'ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಚ್ಚಿನ ಕನ್ನಡಿಗರು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಂದೋಲನದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಸಲ ಕಾರಾಗಾರವಾಸವನ್ನನುಭವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನೇ ಹಲವು ಸುಂದರ ಸಣ್ಣ ಕಥೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಇವರ ಒಂದು ಪತ್ರದ ಕೆಳಗಿನ ಸಾಲುಗಳೇ ಸಾಕ್ಷಿ. "ನಮಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವುದು ಸೌಜನ್ಯವಲ್ಲ, ಮೌನವಲ್ಲ, ಶಾಂತಿಯಲ್ಲ, ಬೇಕು ನಮಗೆ ಕೆಚ್ಚು. ಈ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಹುಟ್ಟುಳಿಸುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವಂಥಾದ್ದು ಬೇಕು ನಮಗೆ ಉದ್ಧ ಟತನ : ನೀಚ ಶ್ರೀಮಂತರ ಕೊಬ್ಬು ಕರಗಿಸುತ್ತೇವೆನ್ನುವ ಸೊಕ್ಕು ಬೇಕು : ಪರರಾಲ್ಪಿಕೆಗೆ ಮಣಿಯೆಂಬ. ಆದಕಾರಣ ಈಗಿನ ಯುವಕರಲ್ಲಿ ಅಂಥಾ ಉದ್ಧ ಟತನವಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಚಿವುಟೆ ಹೇಡಿಗಳನ್ನಾಗಿರುವುದು ಬೇಡ ಎಂದೇ ನನ್ನ ಭಾವನೆ. (ಹಿರಿಯರೇ ಗಮನಿಸಿ— ಸಂ.) ಈ ಕೆಚ್ಚು, ಈ ಸೊಕ್ಕು, ಈ ಉದ್ಧ ಟತನ ನನ್ನ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಒಂದೆಡೆ ಧನಿಕರಿಂದ ದರಿದ್ರರಿಗಾಗುತ್ತಿರುವ ಅನ್ಯಾಯ, ಅವಮಾನವನ್ನು ನೋಡಿ ಕಣ್ಣೀರು ಕರೆದರೆ, ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ 'ರೋಷಾಹಿ ಹೆಡೆಯೆತ್ತಿ ಭೋರ್ಗವುದಳಲಿಂದಿ ಹೊತ್ತೆ ಭೂಮಿಯ ಬಿಸುಡಿಬಿಡುವೆನೆಂಬಂತೆ' ಆಗ ಕ್ರಾಂತಿ ಕ್ರಾಂತಿ ಎಂದು ಹಾತೊರೆಯುತ್ತೇನೆ.....ಈ ಮೂರು ಕವಿತೆಗಳು ಬಂಗಾಳದ ಬರಗಾಲ ಅತ್ಯಂತ ಭೀಕರಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಬರೆದವು. ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸತ್ತವರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕಂಡು 'ಎದೆ ಜಲಾ' ಎನ್ನುತ್ತಿತ್ತು. ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಸತ್ತವರ ಚಿತ್ರ ನೋಡಿ ಕರುಳು ಕಿವುಚುತ್ತಿತ್ತು. ಆಯೋ ಎನ್ನುವಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ನನಗೆ 'ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಕೋಟಿ' 'ಕಲಕತ್ತೆಯ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ' 'ಕಂಗಾಲ ಬಂಗಾಲ' 'ಬರದ ಮಾರಿ' ಎನ್ನುವಂತಹ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಬರೆಯುವ ಮನಸ್ಸಾಗಲಿಲ್ಲ.....ಅಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿ ಹಾಗೆ ಹೀಗೆ ಎಂದರೆ ಬಂದದ್ದೇನು ? ದುರ್ದಮನೀಯ, ಭೀಕರ ಎಂದು ನೂರು ಗುಣನುಮಗಳಿಂದ ವರ್ಣಿಸಿದರೆ ಬರುವುದೇನು ? ಆ ಭೀಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಾರಣವೇನು ? ಎಂದು

ಕಂಡು ಬೇರಿಗೆ ಬೆಂಕಿಯಿಟ್ಟರೆ ಮರ ತಾನಾಗಿಯೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಳುಹಿಸಿರುವ ಮೂರು ಕವನಗಳು ಬಂಗಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾದರೂ ಬಂಗಾಲದ ಹೆಸರಿಲ್ಲ! ಬಂಗಾಲದ ಹೆಸರು ತಂದು ಬಿಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಮಡಿವಂತರು ಇದು 'ಪ್ರಚಾರಕ ಸಾಹಿತ್ಯ' 'ಅಲ್ಪಾಯು' 'ಚಿರಸ್ಥಾನವಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಮೂಗು ಮುರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಕವನಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಂಗಾಲ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಬಂಡಪಾಳಗಾರರ ಅಲ್ಪಕೆ, ಧನಿಕರ ಲಾಭ ಬಡಕತನ, ಅವರ ನಿರ್ಲಜ್ಜ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಕವಿತೆಗಳೆ ಯಾವ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕಾದರೂ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಕಾಣುವುದನ್ನು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸುವುದರಿಂದ 'ಅಯ್ಯೋ' ಎನ್ನುವ ಉದ್ಗಾರವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಬಹುದು. ಅವರೆದೆಯನ್ನು ತಳಮಳಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಆ ಭೀಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಾರಣವೇನೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಪರಿಹಾರ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತಮ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ."

೧೧. ಈಶ್ವರ ಸಣಕೆಲ್ಲ

ಬೆಳಗಾಂವಿಯ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಲೇಖಕರು. ಉತ್ತಮ ಕವಿಗಳು. ಬಾಳದಳ್ಳುರಿಯ ಅನುಭವ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಇವರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಇವರ ಮೊದಲಿನ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮವಾದ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಕ್ರಾಂತಿವಾದ ಎತ್ತಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಗದ್ಯಸದ್ಯಗಳಿರಣೆಯೂ ಇವರ ಶೈಲಿ ಸುರಿತಿದೆ.

೧೨. ಡಿ. ಎಸ್. ಕರ್ಕಿ

ಬೆಳಗಾಂವಿಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಯ 'ಕಿರಿಯರ ಬಳಗ'ದ ಆಧಾರಸ್ಥಂಭರಾಗಿ ಕಿರಿಯರಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಭಿರುಚಿಯ ಪ್ರಸಾರವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೂ ಆಡಂಬರಕ್ಕೆ ಹೋಗದ ಕರ್ಕಿಯವರು ಸರಳ ಸೌಜನ್ಯತೆಯ ಮೂರ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಉತ್ತಮ

ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಬಳಗದಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ 'ಮಂಜಿ' ಕವಿತಾ ಸಂಗ್ರಹವೂ, 'ತಿರುಗಣಿ' ಕತಾಸಂಗ್ರಹವೂ ಕರ್ಕಿಯವರ ದುಡಿಮೆಯ ಫಲ.

೧೩. ಎಸ್. ಡಿ. ಇಂಚಲ

ಬೆಳಗಾಂವಿಯ 'ಕಿರಿಯರ ಬಳಗ'ದ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಉತ್ಸಾಹಿ ಕಾರ್ಯ ಕರ್ತರು ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಸಾಹಿತಿಗಳು. ಇವರ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಓಜಸ್ಸಿದೆ, ಠಸಸಿದ್ಧಿಯಿದೆ.

ಕೆಲವು ಗ್ರಾನ್ಯ ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥ

ಪುಟ.

೧೪. ಬಾಲ್ಡಿ = ಬಕೆಟ್.

೧೫. ಸ್ಯಾಬರೆ = ಸಾಹೇಬರೆ ; ಪೈಗಳೆ, ಪ್ರಭುಗಳೆ = ಮಂಗಳೂರು ಕಡೆಯ ಸೌಡಸಾರಸ್ವತರಲ್ಲಿನ ಹೆಸರು ಸೂಚಕ. ರೈಗಳೆ = ಬಂಟ ಸಮಾಜವರ ಹೆಸರು.

೨೩. " ಮೈಂದ = ಮುದರ " ಮೊದಲೊಂದು ನಾಲ್ಕುಸಾಲು—ಹರಿ ಜನರ ಹೆಸರುಗಳು.

ಡಂ, ಕ, ಡ, ಢ, ಣ—ಈ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೇ ಸಾಲು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ. ಅದನ್ನು " ಅತ್ತಲಿತ್ತ ಕೈ ಕುಲುಕಿಸಿ "—ಕೂಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

೨೪. ದಟ್ಟಿಗೆ = ಹೊಲೆಯರ ಗುಡಿಸಲು.

೫೧. ಅದೆಕಂತ = ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ, ಅಂತೆಯೆ.

ಕೂಡುವ = ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ, ಸುಮ್ಮನಿರುವ.

೫೨. ನುರಸ್ಯಾವು = ಮೆರೆಯಿಸಬಹುದು. ಅತ್ತಂತ್ತ = ಅಭದ್ರ.

೫೩. ಎದೆಗುದಿ = ಅಂಜಿಕೆ.

ವಜ್ಜೇನ = ಭಾರವೇನೇ ?

ಬೆಂಡು ಬೆತ್ತಾಸ = ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆಯಿಂದ ತಯಾರಿಸುವ ಒಂದು ತಿನಿಸು.

೬೧. ಅಮ್ಮಾನ್ = ಸಾಕಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ

ಖರೆ = ನಿಜ, ಸತ್ಯ.

೬೨. ಹರಸದ = ಹರುಷವ

ಕಮರಿಸ್ = ಕಮರಿಸು, ಒಣಗಿಸು

ನೀರಾಸ್ = ನಿರಾಶೆ

೬೪. ನೆಪ್ಪು = ನೆನಪು

ತಾಕತ್ = ಶಕ್ತಿ

೬. ನೆ. ಕೃಷ್ಣರಾಯರ ಗ್ರಂಥಗಳು

ಕಾದಂಬರಿ

- * ಜೀವನಯಾತ್ರೆ
- ಲುದಯರಾಗ
- ಸಂಧ್ಯಾರಾಗ
- * ಮಂಗಳಸೂತ್ರ
- ನಟ ಸಾರ್ವಭೌಮ

ಕಥೆ

- * ಮಿಂಚು
- * ಕಿಡಿ
- * ಜಾತಿಹೀನನ ಮನೆಯ ಜ್ಯೋತಿ
- * ಕಾಮನ ಸೋಲು
- ಸಾಪ-ಪುಣ್ಯ

ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ

- * ಬಸವಣ್ಣನವರ ಅಮೃತವಾಣಿ
- ಸ್ವಾಮಿ ವಿನೇಕಾನಂದ

ಸಂಪಾದಿತ

- ಮರುಳು ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಕಾವ್ಯ

ಪ್ರಬಂಧ

- * ವೀರಶೈವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ
- ಹೊಸ ಹುಟ್ಟು
- ರಾಜಾ ರವಿವರ್ಮ
- ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಜೀವನ

ವ್ಯಾಟಿಕೆ

- * ಮದುವೆಯೋ - ಮನೆ ಹಾಳೋ

* ಅಹುತಿ

* ಅದದ್ದೇನು

- * ಗೋಮುಖ ವ್ಯಾಘ್ರ
- ಎರಡು ನಾಟಕಗಳು
- ಬಣ್ಣದ ಬೀಸಣಿಗೆ

ಸಂಕಲನ

- * ಪ್ರಣಯ ಗೀತೆಗಳು
- * ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲು
- ಭಾರತೀಯ ಕಥಾಸಾಹಿತ್ಯ
- ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯ
- ರಸಯುಷಿ

ಇತರ

- ನನ್ನನ್ನು ನಾನೇ ಕಂಡೆ

ಅಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ

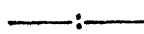
- ಭಗವದ್ಗೀತಾರ್ಥಸಾರ (ಸಂಪಾದಿತ)
- ಕರುಳಿನ ಕೂಗು (ಕಾದಂಬರಿ)
- ಮಹಾದೇವಿಯಕ್ಕನ ಮುಕ್ತವಾಣಿ (ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ)
- ಯುಗಪುರುಷ ಲೆನಿನ್ (ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ)

KANNADA POETRY - THEN AND NOW (A Study)
SHORT STORIES
LIFE AND TEACHINGS OF BASAVESWARA.
LIFE AND TEACHINGS OF ALLAMA PRABHU
OMAR KHAYYAM (A Study)

* ಪ್ರತಿಗಳು ಸಿಕ್ಕು ವುದಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ಪ್ರಕಟನೆಗಳು

೧. ಭಾರತೀಯ ಕಥಾಸಾಹಿತ್ಯ (ಕಾಮನಬಿಲ್ಲು ಭಾಗ ೨) : ಸಂ. ಅ. ನ. ಕೃ.
೨. ಮರುಳಸಿದ್ಧಿ ಕಾವ್ಯ : ಸಂ. ಅ.ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ
೩. ರಸಯುಷಿ (ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಕಾವ್ಯಸಂಗ್ರಹ) : ಸಂ. ಅ.ನ. ಕೃಷ್ಣಕಾಡು
೪. ಮ್ಯಾಕ್ಸಿಂ ಗಾರ್ಕ್ (ಜೀವನ, ಕೃತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಚಯ) : ಸಂ. ಅ.ನ. ಕೃ.
೫. ತಲೆಹರಟೆ : ನಾಡಿಗೇರ ಕೃಷ್ಣರಾಯ
೬. ನನ್ನನ್ನು ನಾನು ಕಂಡೆ : ಅ.ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ
೭. ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಸಂ. ಅ.ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ
೮. ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣನವರ ಅಮೃತನಾಣಿ : ಅ.ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ
೯. ಪಾಪ ಪುಣ್ಯ (ಸಣ್ಣ ಕಥೆಗಳು) : ಅ.ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ
೧೦. ಕರ್ನಾಟಕ ಗತವೈಭವ : ಅಲೂರ ನೆಂಕಟರಾಯರು
೧೧. ಕರ್ನಾಟಕ ವೀರರತ್ನಗಳು : ಅಲೂರ ನೆಂಕಟರಾಯರು
೧೨. ಅಶಾಂತಿಪರ್ವ : ಅನಂದಕಂದ
೧೩. ಪಂಥ್ಯಾರಾಗ : ಅ.ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ
೧೪. ತಮಿಳು ಕಥೆಗಳು : ಸಂ. ಸಿದ್ದವನಹಳ್ಳಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ
೧೫. ತೆಲುಗು ಕಥೆಗಳು : ಸಂ. ಸಿದ್ದವನಹಳ್ಳಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ
೧೬. ಆಸಾಮಿ ಕಥೆಗಳು : ಸಂ. ಸಿದ್ದವನಹಳ್ಳಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ
೧೭. ಎರಡು ನಾಟಕಗಳು : ಅ.ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ
೧೮. ಅಭಿನವ ಪಂಪ : ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘ, ಧಾರವಾಡ
೧೯. ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಜೀವನ : ಅ.ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಂಡಳಿ
ಧಾರವಾಡ

ಮುಂದಿನ ನಿಯೋಜನೆ

ಶಾಮನ ಬಿಲ್ಲು (ಭಾಗ ೩) ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರೀಲೇಖಿಕೆಯರ ಕಥಾ ಸಂಗ್ರಹ. ೨೪ ಕಥೆಗಳು. ವ್ಯಕ್ತಿ ಪರಿಚಯ, ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆ ಸುದೀರ್ಘ ಮುನ್ನುಡಿ.

ಶಾಮನ ಬಿಲ್ಲು (ಭಾಗ ೪) ಕರ್ನಾಟಕದ ಲೇಖಕರ ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ. ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವ ೨೪ ಕಥೆಗಾರರ ಕಥೆಗಳು, ಪರಿಚಯ, ವಿಮರ್ಶೆ, ಮುನ್ನುಡಿ.

ಶಾಮನ ಬಿಲ್ಲು (ಭಾಗ ೫) ರಷ್ಯಾದ ಕಥಾಸಾಹಿತ್ಯ. ಕ್ರಾಂತಿಪೂರ್ವದ ಮತ್ತು ಕ್ರಾಂತಿಯಾನಂತರ ಬಂದ ರಷ್ಯಾದ ಕಥೆಗಾರರ ೨೪ ಕಥೆಗಳು. ಪರಿಚಯ, ವಿಮರ್ಶೆ, ರಷ್ಯಾದ ಕಥಾಸಾಹಿತ್ಯಚರಿತ್ರೆಗಳೊಡನೆ.

ಶಾಯಿಯ ಕರುಳು : ಅ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯರ ಹೊಸ ಕಾದಂಬರಿ. ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನೋಭಾವದ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ಕ್ಷ- ಕಿರಣ.

ಹೊಗೆ - ಧೂಳು : ಕೆ. ನಾಗೇಶರಾಯ. ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಕೆಲಸಗಾರರ ನಿಜಜೀವನವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಕಾದಂಬರಿ.

ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಾಲೆ : ಅ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯರ ಹೊಸ ೧೨ ಕಥೆಗಳು.

KANNADA POETRY - THEN AND NOW : A.N. Krishna Rao.

A critical review of the development of Poetry in Kannada. The writer analyses the works of all masters in the Kannada Poetic realm and indicates the new trend.

OMAR KHAYYAM - A. N. Krishna Rao

The much - maligned Philosopher poet vindicated. A rational approach to the works of Omar Khayyam.

SHORT STORIES : A. N. Krishna Rao

A choice selection of the author's short stories selected and translated from the Original Kannada.

LIFE AND TEACHINGS OF SRI BASAVESWARA : A. N. K.

A full-length Biography of the Great Saint and rebel who sponsored a Proletarian revolution in Karnataka during the twelfth century. Copious excerpts from his teachings admirably translated.

